

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana

POROČILO O DELU

Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor

ZA LETO 2014

marec, 2015

KAZALO

1	UVOD	1
2	ORGANIZACIJA, KADRI, FINANČNI NAČRT	3
2.1	ORGANIZIRANOST	3
2.2	KADROVSKA STRUKTURA	3
2.3	REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA	4
3	SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE	5
3.1	POSTOPKI JAVNIH NAROČIL	6
3.2	IZTERJAVE GLOB, SODNIH TAKS IN STROŠKOV IZVRŠB	6
3.3	DOSTOP DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA	6
3.4	NADZORI INŠPEKTORATA ZA JAVNI SEKTOR	6
3.5	DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO RS	7
3.6	MEDIJI	7
4	INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET	8
4.1	PRISTOJNOSTI IN ZAKONODAJA	8
4.2	INŠPEKCIJSKI NADZOR	8
4.3	INŠPEKCIJSKI POSTOPEK	9
4.4	PREKRŠKOVNI POSTOPEK	11
4.5	AKCIJE V LETU 2014	11
4.6	OSTALO	13
5	INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA	14
5.1	INŠPEKCIJSKI NADZOR CEST	14
5.1.1	Pristojnost in zakonodaja	14
5.1.2	Inšpekcijski nadzor	14
5.1.3	Inšpekcijski postopek	15
5.1.4	Prekrškovni postopek	16
5.1.5	Akcije v letu 2014	17
5.1.6	Ostalo	18
5.2	INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽELEZNIŠKEGA PROMETA	18
5.2.1	Pristojnost in zakonodaja	18
5.2.2	Inšpekcijski nadzor	19
5.2.3	Inšpekcijski postopek	20
5.2.4	Prekrškovni postopek	21
5.2.5	Akcije v letu 2014	22
5.2.6	Ostalo	22
5.3	INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽIČNIŠKIH NAPRAV IN SMUČIŠČ	24
5.3.1	Pristojnost in zakonodaja	24
5.3.2	Inšpekcijski nadzor	24
5.3.3	Inšpekcijski postopek	25
5.3.4	Prekrškovni postopek	26
5.3.5	Akcije v letu 2014	26
5.3.6	Ostalo	27
6	INŠPEKCIJA ZA ENERGETIKO IN RUDARSTVO	28
6.1	PODROČJE ELEKTRO ENERGETIKE	28
6.1.1	Pristojnost in zakonodaja	28
6.1.2	Inšpekcijski nadzor	28
6.1.3	Inšpekcijski postopek	29
6.1.4	Prekrškovni postopek	31
6.1.5	Akcije v letu 2014	31
6.1.6	Ostalo	32
6.2	PODROČJE STROJNE ENERGETIKE	33
6.2.1	Pristojnost in zakonodaja	33
6.2.2	Inšpekcijski nadzor	33
6.2.3	Inšpekcijski postopek	34
6.2.4	Prekrškovni postopek	36

6.2.5	Akcije v letu 2014.....	37
6.2.6	Ostalo	37
6.3	PODROČJE RUDARSTVA	38
6.3.1	Pristojnost in zakonodaja.....	38
6.3.2	Inšpekcijski nadzor	39
6.3.3	Inšpekcijski postopek.....	40
6.3.4	Prekrškovni postopek	42
6.3.5	Akcije v letu 2014.....	42
6.3.6	Ostalo	42
6.3.7	POROČILO O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU V RUDARSTVU	43
6.3.7.1	Uvod.....	43
6.3.7.2	Varnost in zdravje pri delu v rudarstvu	43
7	GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA.....	48
7.1	PODROČJE GRADBENE INŠPEKCIJE	48
7.1.1	Pristojnost in zakonodaja.....	48
7.1.2	Inšpekcijski nadzor	49
7.1.3	Prekrškovni postopek	53
7.1.4	Akcije v letu 2014.....	54
7.1.5	Ostalo	58
7.2	PODROČJE GEODETSKE INŠPEKCIJE	61
7.2.1	Pristojnost in zakonodaja.....	61
7.2.2	Inšpekcijski nadzor	62
7.2.3	Prekrškovni postopek	64
7.2.4	Akcije v letu 2014.....	64
7.3	PODROČJE STANOVANJSKE INŠPEKCIJE.....	65
7.3.1	Pristojnost in zakonodaja.....	65
7.3.2	Inšpekcijski nadzor	67
7.3.3	Prekrškovni postopek	68
7.3.4	Akcije v letu 2014.....	69
7.3.5	Ostalo	69

1 UVOD

Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor je bil ustanovljen v skladu z Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 17/12), in sicer kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo in prostor.

S sprejemom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 65/14) pa je bilo določeno, da Ministrstvo za infrastrukturo in prostor nadaljuje z delom kot Ministrstvo za infrastrukturo z delovnim področjem Ministrstva za infrastrukturo in prostor, razen delovnega področja prostora in stanovanjske politike, kot ju določa 38. člen Zakona o državni upravi. Z dnem uveljavitve Uredbe o spremembi in dopolnitvi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/03, 45/2004, 86/04 – ZVOP-1, 138/04, 52/05, 82/05, 17/06, 76/06, 132/06, 41/07, 64/08 – ZviS-F, 63/09, 69/10, 40/11, 98/11, 17/12, 23/12, 82/12, 109/12, 24/13, 36/13, 51/13, 43/14 in 91/14) je bilo v 4. členu določeno, da je kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo Inšpektorat RS za infrastrukturo. Organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo, Inšpektorat RS za infrastrukturo po 5. členu Uredbe od 1.1.2015 nadaljuje svoje delo kot isti proračunski uporabnik, po 2. členu iste Uredbe pa se ustanovi nov organ Inšpektorat RS za okolje in prostor, v katerega se vključi del bivšega Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor, ki je izvajal naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov in splošnih aktov glede urejanja prostora in naselij, graditvijo objektov in izvedbo gradbenih konstrukcij, izpolnjevanjem bistvenih zahtev za objekte, stanovanjskimi zadevami in geodetsko dejavnostjo. V skladu z novo organizacijo tako nadaljuje delo kot del Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor le Inšpektorat RS za infrastrukturo (IRSI).

V letnem poročilo o delu Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor, krajše IRSPEP (v nadaljevanju Inšpektorat) so tako zajeta vsa področja dela, nad katerimi je Inšpektorat v letu 2014 v skladu z dodeljenimi pooblastili izvajal nadzor. Inšpektorat je opravljal naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov na področjih železniškega prometa, cestnega prometa in prometne infrastrukture za vse vrste kopenskega prometa. Poleg tega je inšpektorat izvajal nadzor na področju žičniških naprav in varnosti na smučiščih, naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določb zakona o varnosti cestnega prometa in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, povezanih z delom subjektov, ki usposablajo kandidate za voznike motornih vozil, izvajajo programe za voznike začetnike, izvajajo programe usposabljanja in dodatnega usposabljanja za učitelje vožnje, učitelje predpisov in strokovne vodje avtošol, opravljajo registracijo motornih in priklopnih vozil ter tehnične preglede motornih in priklopnih vozil. V okviru prostorskega dela Inšpektorata so inšpektorji izvajali nadzor nad izvrševanjem predpisov in splošnih aktov s področja urejanja prostora in naselij, graditve objektov in izvedbo gradbenih konstrukcij, izpolnjevanje bistvenih zahtev za objekte, stanovanjske zadeve in geodetske dejavnosti. S področja energetike in rudarstva so inšpektorji izvajali nadzor nad izvrševanjem predpisov in splošnih aktov, ki urejajo elektroenergetiko in termoeenergetiko, nad premično tlačno opremo in opremo pod tlakom v prometu in uporabi, nad učinkovito rabo energije ter naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določil zakona, ki ureja rudarstvo, in na njegovi podlagi izdanih predpisov, tehničnih predpisov in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu ter drugih predpisov pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin ter pri izvajanju drugih rudarskih del.

Organiziranje in planiranje dela Inšpektorata je temeljilo na programskih ciljih dela Ministrstva za infrastrukturo in prostor ter dokumentih Evropske unije. Inšpekcijski nadzori so se opravljali z namenom preverjanja spoštovanja zakonskih določb in so bili usmerjeni predvsem na področja, v okviru katerih se v praksi iz preteklih izkušenj zaznava nespoštovanje predpisov oziroma se ugotavljajo problemi pri izvajanju le-teh. Posebna pozornost je bila namenjena področjem, v okviru katerih bi lahko bila, zaradi nespoštovanja predpisov, neposredno ogrožena človeška življenja ali zdravje ljudi ter storjena večja materialna škoda. V ta namen se vsako leto za posamezno inšpekcijo predvidi število inšpekcijskih pregledov.

Glede na obseg inšpekcijskih nadzorov je Inšpektorat izvajal tako celovite kot tudi tematske inšpekcijske nadzore. Celoviti nadzori so se izvajali z namenom ugotavljanja celotnega pregleda nad zakonitostjo in strokovnostjo dela zavezanca, s področja dela posamezne inšpekcije. Tematski nadzori so se pri zavezancih opravljali na delu posameznega dela področja inšpekcije, ki z vidika uresničevanja posameznega materialnega predpisa, predstavlja posebno problematiko, ali pa z namenom pridobivanja podatkov o realnem stanju kot posnetek stanja, na določenem upravnem področju.

Inšpektorat je obravnaval prijave, pobude, pritožbe in obvestila, ki jih je prejel od fizičnih ali pravnih oseb. Glede na sume kršitev, ki so izhajali iz prejetih dopisov, so se lahko uvedli izredni inšpekcijski nadzori. Zaradi velikega števila prejetih prijav s področja dela gradbene inšpekcije, so se v tej inšpekciji prijave obravnavale v skladu s prejetimi prioritetami, v ostalih inšpekcijah pa tekoče. Z namenom preverjanja, ali so zavezanci v odrejenem roku uresničili oziroma izpolnili ukrepe odrejene s strani inšpektorjev za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti pa so se izvajali kontrolni inšpekcijski nadzori. Glede na način izvedbe je inšpekcija opravljala tako napovedane kot tudi nenapovedane inšpekcijske nadzore.

Inšpektorat je izvedel različne usmerjene akcije na področjih, kjer so bile v preteklem obdobju ugotovljene večje nepravilnosti in na področjih, kjer na novo nadzor določa sprememba posamezne področne zakonodaje. Glede na področje nadzora se je Inšpektorat aktivno vključeval v skupne akcije različnih Inšpektoratov RS in s tem nadaljeval z že vzpostavljeno prakso.

2 ORGANIZACIJA, KADRI, FINANČNI NAČRT

2.1 ORGANIZIRANOST

Inšpektorat je deloval kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo in prostor. Sedež inšpektorata je bil v Ljubljani, Vožarski pot 12. Inšpektorat je vodila in predstavljala glavna inšpektorica.

Za strokovno, učinkovito, racionalno in usklajeno izvrševanje nalog ter za učinkovit notranji nadzor nad opravljanjem nalog na posameznih ožjih delovnih področjih, so bile v Inšpektoratu organizirane naslednje notranje organizacijske enote:

- Inšpekcija za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča,
- Inšpekcija za cestni promet,
- Inšpekcija za energetiko in rudarstvo,
- Gradbena, geodetska in stanovanjska inšpekcija,
- Služba za skupne in pravne zadeve.

Znotraj Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije so zaradi učinkovitejšega nadzora in lažje organizacije dela bile ustanovljene naslednje območne enote:

- Območna enota Ljubljana - Kranj, s sedežem v Ljubljani, Vožarski pot 12,
- Območna enota Koper - Nova Gorica, s sedežem v Kopru, Trg Brolo 12,
- Območna enota Maribor - Murska Sobota, s sedežem v Mariboru, Ulica Heroja Tomšiča 2,
- Območna enota Celje - Novo mesto, s sedežem v Celju, Krekov trg 1.

2.2 KADROVSKA STRUKTURA

Na dan 31.12.2014 je bilo v Inšpektoratu zaposlenih 186 javnih uslužbencev, ki so šteli v kadrovski načrt.

Kadrovska struktura zaposlenih po notranjih organizacijskih enotah na dan 31. 12. 2014 je bila sledeča:

- v Uradu Inšpektorata sta bila zaposlena 2 javna uslužbenca,
- v Inšpekciji za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča je bilo zaposlenih 17 javnih uslužbencev,
- v Inšpekciji za cestni promet je bilo zaposlenih 22 javnih uslužbencev,
- v Inšpekciji za energetiko in rudarstvo je bilo zaposlenih 21 javnih uslužbencev,
- v Gradbeni, geodetski in stanovanjski inšpekciji, znotraj katere so bile organizirane 4 območne enote je bilo skupaj zaposleni 100 javnih uslužbencev, od teh je bilo v sami inšpekciji zaposlenih 11 javnih uslužbencev, v posamezni območni enoti pa:
 - v Območni enoti Ljubljana, Kranj je bilo zaposlenih 26 javnih uslužbencev,
 - v Območni enoti Koper, Nova Gorica je bilo zaposlenih 18 javnih uslužbencev,
 - v Območni enoti Maribor, Murska Sobota je bilo zaposlenih 23 javnih uslužbencev,
 - v Območni enoti Celje, Novo mesto je bilo zaposlenih 22 javnih uslužbencev,
- v Službi za skupne in pravne zadeve je bilo zaposlenih 24 javnih uslužbencev.

V letu 2014 je delovno razmerje prenehalo 7 javnim uslužbencem, in sicer:

- 1 javnemu uslužbencu zaradi sklenjenega pisnega sporazuma o prenehanju pogodbe o zaposlitvi,
- 1 javnemu uslužbencu zaradi smrti,
- 2 javnima uslužbencema zaradi prehoda v drug organ državne uprave ter
- 3 javnim uslužbencem zaradi upokojitve.

V letu 2014 so bile v organu realizirane 4 nadomestne zaposlitve na osnovi natečaja in ena zaposlitev javnega uslužbenca na podlagi prehoda iz drugega organa državne uprave.

2.3 REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA

Proračunska postavka		Proračun 2014	Rebalans 2014	Realizacija 2014
29091	Investicije in vzdrževanje	265.433	154.297	154.297
13008	Materialni stroški	920.000	829.599	704.319
50011	Rušenje nedovoljeno zgrajenih objektov	197.000	197.000	197.000
13008	Plače	6.145.370	5.977.849	5.961.799
68351	Izvedenska mnenja	11.001	11.001	6.136
77421	Prevozna sredstva – odškodnine	5.298	8.714	4.969
93681	Stvarno premoženje	0	12.001	0
95651	Najemnina poslovnih prostorov	5.000	69.584	2.587
Skupaj (EUR)		7.549.102	7.260.045	7.031.108

290910 - Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov

Sredstva na proračunski postavki Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov so bila porabljena za nemoteno delovanje Inšpektorata v skladu z načrtom nabav in gradenj za leto 2014. V letu 2014 so porabo investicijskih stroškov predstavljali izdatki za računalniško opremo, za nakup rabljenih vozil, nekaj sredstev pa je bilo namenjenih za nakup programske opreme, informacijske opreme ter pisarniškega pohištva.

13008 - Materialni stroški

Sredstva na proračunski postavki Materialni stroški so bila porabljena za nemoteno delovanje Inšpektorata. V letu 2014 so porabo materialnih stroškov predstavljali izdatki za poslovne najemnine in zakupnine, sem spadajo obratovalni stroški, najemi poslovnih prostorov, parkirišč in fotokopirnih strojev, sredstva namenjena kritju stroškov energije, komunalnih storitev in komunikacije, sredstva namenjena za pisarniški material in storitve (stroški varovanja in čiščenja), stroški goriva ter servisiranje, vzdrževanje in registracijo službenih vozil, stroški službenih potovanj, zdravniških pregledov, izdelavo napisnih tabel in drugih operativnih odhodkov, ter ostali stroški namenjeni za tekoče vzdrževanje.

13008 – Plače

Sredstva na postavki za plače so bila porabljena v višini 99,7 %, dodeljena z Rebalansom proračuna 2013.

3 SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE

V Službi za skupne in pravne zadeve (v nadaljevanju Služba) se izvajajo naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje:

- pogojev za delo Inšpektorata kot celote,
- naloge administrativno - tehničnega, kadrovskega in finančnega poslovanja,
- naloge pravne pomoči pri vodenju postopkov,
- naloge enotnega delovanja administracije ter
- dela na področju upravljanja z dokumenti in dokumentarnim gradivom na nivoju celotnega Inšpektorata.

Služba prvenstveno izvaja naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje pogojev za delo Inšpektorata kot celote in so vezane na pridobitev in vzdrževanje poslovnih prostorov in osnovnih sredstev. V letu 2014 so inšpektorji svoje delovne naloge opravljali na 20 lokacijah, pri čemer je bilo potrebno za nemoteno delovanje poskrbeti za zagotovitev formalnopravnega obratovanja in čiščenja poslovnih prostorov. Hkrati pa je Inšpektorat še vedno opravlja naloge upravljavca objekta na Grajski ulici 2 v Zagorju, saj kljub odločitvi Vlade RS o prenosu upravljanja na Ministrstvo za javno upravo, le to še ni bilo realizirano.

Poleg tega Služba skrbi za nakup, vzdrževanje in evidenco opreme za inšpektorje, saj je Inšpektorat dolžan zagotavljati zaposlenim osebno varovalno opremo (zaščitna jakna, delovni čevlji, čelade, odsevni brezrokavnik, idr.) ter druge potrebne pripomočke in orodja za izvajanje delovnih nalog.

Zaposleni v okviru Službe skrbijo za redno vzdrževanje službenih vozil kot tudi njihovo morebitno zamenjavo, zagotavljajo nemoteno delovanje informacijskih sistemov in računalniške opreme, saj vsi zaposleni pri svojem delu uporabljajo osebne računalnike, inšpektorji na terenu pa tudi prenosne računalnike, tiskalnike in drugo specialno opremo, ki je nujna za izvajanje delovnih nalog. Uspešno izvedene naloge s strani Službe se odražajo v večji učinkovitosti inšpekcijskega nadzora s strani inšpektorjev, podredno večjem spoštovanju zakonskih in podzakonskih določb.

Glavne naloge kadrovskega poslovanja se nanašajo na načrtovanje, izbiro, razvoj in izobraževanje kadrov, kamor sodi tudi zaposlovanje in napredovanje javnih uslužbencev. Na kadrovske področje sodi tudi sodelovanje pri pripravi delovnopravnih in organizacijskih aktov s področja ravnanja s kadrovskimi viri. Kadrovske del Službe pripravlja tudi analize in strokovne podlage kadrovskih načrtov ter podlage za odločanje o pravicah in obveznostih javnih uslužbencev.

Finančno poslovanje zajema predvsem načrtovanje, spremljanje in kontrolo porabe finančnih sredstev Inšpektorata (zbiranje, urejanje in priprava finančne dokumentacije). V okviru finančnega poslovanja se pripravljajo finančni načrti (proračun, načrt nabav in gradenj) in se spremlja njihova realizacija. V finančno poslovanje sodijo tudi druge naloge, pomembne za nemoteno delovanje Inšpektorata, kot je sodelovanje pri postopkih javnih naročil, spremljanje pogodbenih obveznosti ter obdelava finančnih dokumentov.

Naloge pravne pomoči in podpore se nanašajo na nudenje pravne pomoči v zvezi z uporabo materialnih ter procesnih predpisov v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih. V okviru pravne podpore se oblikujejo predlogi in rešitve za sistemsko izvrševanje inšpekcijskega nadzora v okviru predpisov, ki jih nadzira Inšpektorat. Prav tako se pripravljajo osnutki internih aktov, izvajajo se postopki javnih naročil vključno s pripravo pogodb, spremlja se nastajajoča zakonodaja ter aktivno sodeluje pri pripravi zakonskih in podzakonskih predpisov.

Administracija na nivoju Inšpektorata je bila v letu 2014 organizirana v okviru Službe in Območnih enot Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije, zato je Služba skrbela za nemoteno in enotno delovanje celotne administracije Inšpektorata tako v materialnem kot tudi organizacijskem smislu.

Pri opravljanju del in nalog Inšpektorata nastaja ogromno dokumentov in dokumentarnega gradiva, za katerega je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo zagotoviti učinkovito, zakonito in enotno evidentiranje, hrambo in uničenje. Služba je tako skrbi tudi za predpisano upravljanje dokumentov in dokumentarnega gradiva na nivoju celotnega Inšpektorata.

3.1 POSTOPKI JAVNIH NAROČIL

V okviru finančno-materialnega poslovanja je Inšpektorat izvedel 156 postopkov javnega naročanja od tega 124 postopkov javnega naročanja male vrednosti. Skupno je bilo v postopkih prevzetih finančnih obveznosti v višini 966.751,08 EUR od tega 184.605,38 EUR po postopkih javnega naročanja male vrednosti.

3.2 IZTERJAVE GLOB, SODNIH TAKS IN STROŠKOV IZVRŠB

Inšpektorat je v postopku prisilne izterjave izvršljivih odločitev (odločbe in sklepi) v obdobju od 1.1.2014 do 31.12.2014 posredoval v izterjavo organu za prisilno izterjavo finančnih terjatev Carinski upravi RS (v nadaljevanju CURS) 1101 predlogov za prisilno izterjavo v skupni višini 444.747,03 EUR. Skupno izterjanih terjatev je bilo v višini 227.720,54 EUR, neizterjanih terjatev je ostalo v višini 227.608,45 EUR.

Predlogov za prisilno izterjavo v upravnih zadevah, posredovanih na CURS Celje je bilo, v obdobju od 1.1.2014 do 31.12.2014, 118 v skupni višini 155.834,72 EUR. Izterjano je bilo 100.781,25 EUR, neizterjanih terjatev je ostalo v višini 49.380,43 EUR.

Predlogov za prisilno izterjavo v prekrškovnih zadevah, posredovanih na CURS Murska Sobota je bilo, v obdobju od 1.1.2014 do 31.12.2014, 983 v skupni višini 288.912,31 EUR, od tega izterjanih 126.939,29 EUR in neizterjanih 178.228,02 EUR.

Vrsta terjatve	Višina terjatve	Izterjane terjatve	Število predlogov
Upravna	155.834,72 EUR	100.781,25 EUR	118
Prekrškovna	288.912,31 EUR	126.939,29 EUR	983
Skupaj	444.747,03 EUR	227.720,54 EUR	1101

3.3 DOSTOP DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

Na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14 in 19/15 – odl. US, v nadaljevanju ZDIJZ) organ posreduje informacije javnega značaja (v nadaljevanju IJZ) fizičnim in pravnim osebam, za katere zaprosijo, seveda ob pogoju, da te informacije zadostijo zakonski dikciji IJZ. Osnovni podatki in informacije glede IJZ so objavljeni na spletni strani organa. V letu 2014 je organ obravnaval 122 zahtev za dostop do informacij javnega značaja, od katerih je bilo v celoti ugodeno 30 zahtevam, delno je bilo ugodeno 51 zahtevam, zavrnjenih pa je bilo 37 zahtev. Zoper odločbe organa je bilo v letu 2014 vloženo 14 pritožb. Pritožbeni organ je izdal 14 odločb, s katerimi je 1 pritožbi ugodil, 13 pritožb pa je zavrnil.

3.4 NADZORI INŠPEKTORATA ZA JAVNI SEKTOR

V letu 2014 je Inšpektorat za javni sektor v zvezi z vodenjem upravnih in prekrškovnih postopkov na področju inšpekcijskega nadzora, izvajanjem notranje kontrole pravočasnosti in pravilnosti vodenja inšpekcijskih postopkov in reševanjem pripomb na delo inšpektorjev, vodenjem evidenc o pritožbah ter odnosu do strank opravil inšpekcijske nadzore nad delom inšpektorjev IRSPEP v 33 inšpekcijskih zadevah.

Ugotovljene nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti so se nanašale na:

- evidentiranje dokumentov (predvsem so bile ugotovljene pomanjkljivosti pri izdelavi popisov zadev, ki so bile posledica tehničnih težav zaradi prehoda na novo aplikacijo INSPIS),
- spoštovanje instrukcijskih rokov v izvršilnih zadevah gradbene inšpekcije in pri zadevah gradbene inšpekcije, vrnjenih v ponovni postopek,
- sestavo zapisnikov,

-
- vodenje skrajšanega ugotovitvenega postopka v povezavi z načelom zaslišanja strank v inšpekcijskem postopku,
 - odgovore prijaviteljem (24. člen Zakona o inšpekcijskem nadzoru v razmerju do 18. člena Uredbe o upravnem poslovanju),
 - izdelavo konkretnih upravnih aktov (pravilno navajanje podlage za nadzor v uvodu odločb in sklepov),
 - vročanje uradnih pisanj v primeru, ko inšpekcijskega zavezanca zastopa pooblaščenec.

V zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi je IRSPEP posredoval Inšpektoratu za javni sektor 9 odzivnih poročil, 34 odgovorov na dopise inšpektorata oziroma dopise strank. Inšpektorji IRSPEP so bili seznanjeni z vsebino zapisnikov Inšpektorata za javni sektor in opozorjeni na ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti, poleg tega pa so prejeli navodila o pravilnem načinu vodenja inšpekcijskega postopka.

3.5 DRŽAVNO PRAVOBRANILSTVO RS

Državno pravobranilstvo RS (DPRS) je pravosodni organ, ki zastopa Republiko Slovenijo, njene organe in upravne organizacije v sestavi, ki so pravne osebe pred sodišči in upravnimi organi. DPRS je v letu 2014 zastopal IRSPEP v skupaj 42 sodnih postopkih, v katerih je IRSPEP nastopal bodisi kot tožena bodisi kot tožeča stranka. V letu 2014 so se začeli 3 novi postopki, od katerih se je eden zaključil z umikom tožbe, drugi pa s poravnavo.

3.6 MEDIJI

V letu 2014 je Inšpektorat medijem posredoval 286 odgovorov na novinarska vprašanja, od tega s področja dela:

- Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča 10 odgovorov,
- Inšpekcije za cestni promet 10 odgovorov,
- Inšpekcije za energetiko in rudarstvo 12 odgovorov,
- Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije 254 odgovorov.

Ker Inšpektorat letno prejme veliko število novinarskih vprašanj, med katerimi so nekatera s podobno oz. enako vsebino in so posredovana s strani različnih in včasih celo istih novinarskih hiš, svoje odgovore od leta 2013 objavlja na svoji spletni strani.

4 INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET

Inšpekcija za cestni promet je inšpekcijske preglede pri zavezancih in nadzore na terenu opravljala v skladu z letnim in mesečnimi načrti ter obdobjno načrtovanimi akcijskimi tematskimi nadzori. Pri izdelavi le teh so bile upoštevane smernice ministrstva, predvsem pa obveznosti, ki izhajajo iz predpisov EU, ki se nanašajo na prevoze potnikov in blaga, »socialno zakonodajo« in tehnično brezhibnost vozil v cestnem prometu ter potreb po pristojnem nadzoru upoštevajoč zakonodajna pooblastila ter stanje in razmere v Republiki Sloveniji.

4.1 PRISTOJNOSTI IN ZAKONODAJA

V skladu s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih predpisov, Uredb in Direktiv EU kakor tudi mednarodnih sporazumov in pogodb inšpektorji opravljajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o prevozi v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 131/06, 5/07, 123/08, 28/10, 49/11, 40/12 - ZUJF, 57/12, 39/13), Uredbe Sveta (ES) št. 1071/2009, Uredbe Sveta (ES) št. 1072/2009, Uredbe Sveta (ES) št. 1073/2009, Direktiva 2006/1/ES, Direktive 2003/59/ES, Uredbe Sveta 56/83/EGS, Uredbe Sveta 3916/90/EGS, Uredbe 2888/2000/ES, Uredbe Komisije 2121/98/ES, Uredbe Komisije 792/94/ES, Uredbe 1213/2010/ES, Uredbe 1370/2007/ES in Sporazuma Interbus;
- Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (Uradni list RS, št. št. 76/05, 127/06, 40/07, 113/09 - odl. US, 97/10, 77/11, 110/13), Uredbe (ES) št. 561/2006, Uredbe (EGS) št. 3821/85, Uredbe (ES) št. 2135/98, Direktive 2006/22/ES, Direktive 2002/15/ES, Direktive Komisije 2009/5/ES, AETR - Evropskega sporazuma o delu posadk vozil, ki opravljajo mednarodne cestne prevoze;
- Zakona o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št. 33/06 – UPB 3 in naslednji), Evropskega sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR), s prilogo A in B);
- Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14);
- Zakona o motornih vozilih (Uradni list RS, št. 106/09), Direktive 2007/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami), Direktive 2009/40/ES Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami);
- Zakona o voznikih (Uradni list RS, št. 106/09 in 25/14), Direktiva 2006/126/ES Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami) in Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta;
- Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 109/10, 57/12, 63/13);
- Bilateralnih in multilateralnih mednarodnih sporazumov s področja prevozov oseb in blaga v cestnem prometu;
- Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – UPB1 in 40/14);
- Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – UPB 8 in naslednji);
- Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – UPB 2 in naslednji).

4.2 INŠPEKCIJSKI NADZOR

Naloge Inšpekcije za cestni promet so zaradi pristojnosti po različnih zakonih obsežne in zelo raznolike. V osnovi je inšpekcijski nadzor na področju cestnega prometa usmerjen predvsem na nadzor izvrševanja mednarodnih sporazumov, zakonodaje EU, zakonov ter drugih predpisov, ki urejajo področja: prevozov in varnosti v cestnem prometu, »socialne zakonodaje«, vozil, voznikov ter prevozov nevarnega blaga.

Nadzor prevozov v cestnem prometu

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje in zagotavljanja enakosti pogojev dostopa na trg ter odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov glede:

- izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti prevozov blaga in oseb v cestnem prometu,
- izvajanja notranjih in mednarodnih prevozov potnikov,
- izvajanje notranjih in mednarodnih prevozov blaga,
- izvajanja avto taksi dejavnosti,
- nadzora nad dovolilnicami in dovoljenji,
- nadzora nad plačilnimi roki prevoznikov ter

- izvajanje nadzorov nad rednim usposabljanjem voznikov.

Nadzor »socialne zakonodaje«

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov glede:

- ustreznosti razporejanja voznikov na delo in izvajanju kontrole nad delom voznikov,
- vodenja predpisanih evidenc o delu voznikov,
- spoštovanja določil, ki se nanašajo na delovni čas, odmori in počitke voznikov,
- pravilnosti uporabe tahografa,
- dela delavnic za tahografe (postopki vgradnje, preverjanja, popravil, ...),
- pravilnosti postopkov izdajatelja kartic za digitalne tahografe.

Nadzor nad področjem "motorna vozila"

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti pravnih subjektov, izvajalcev pooblastil ter udeležencev v cestnem prometu:

- nad strokovnimi pooblaščenimi organizacijami (zavezanci) na podlagi Zakona o motornih vozilih (ZMV) in Direktiv 2009/40/ES, 2010/48/EU,
- nad tehnično brezhibnostjo vozil udeleženih v cestnem prometu, na podlagi Zakona o motornih vozilih (ZMV) in Direktiv 2000/30/ES, 2010/47/ES,
- izvajanja postopkov tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil,
- izvajanja postopkov registracije motornih in priklopnih vozil, v pooblaščenih registracijskih organizacijah,
- nad skladnostjo vozil, njihovih delov in opreme ter delom proizvajalcev vozil in - njihovih pooblaščenih zastopnikov, distributerjev vozil in njihovih delov ter strokovnih organizacij, ki so še pooblaščen za ugotavljanje skladnosti vozil (zakonitost izdajanja potrdil o skladnosti), na podlagi Zakona o motornih vozilih (ZMV) in Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 17/11; ZTZPUS-1).

Nadzor nad področjem "vozniki"

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje kadrovske in materialne pogojev ter proces pridobivanja znanja pri programih usposabljanja. Inšpektorji izvajajo nadzor na podlagi Zakona o voznikih (ZVoz):

- nad organizacijami za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil ter voznikov,
- nad potekom izvajanja usposabljanja po programih na terenu.

Nadzor nad prevozi nevarnega blaga v cestnem prometu

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov glede:

- spoštovanja določil Zakona o prevozu nevarnega blaga in ADR sporazuma,
- dela varnostnih svetovalcev za prevoz nevarnega blaga.

4.3 INŠPEKCIJSKI POSTOPEK

Inšpektorji za cestni promet so v letu 2014 prejeli 108 prijav, uvedli 1797 inšpekcijskih zadev ter rešili 1798 inšpekcijskih zadev. Skupno je bilo v letu 2014 izvedeno 1937 inšpekcijskih postopkov. Tako na sedežu podjetij kot na cesti se inšpekcijski nadzori izvajajo praviloma kompleksno in v eni inšpekcijski zadevi je lahko izveden nadzor po več zakonskih pristojnostih. Največ inšpekcijskih pregledov je bilo opravljenih s področja nadzora po socialni zakonodaji. Glede inšpekcijskih/upravnih ukrepov se zaradi specifičnosti področja nadzora izrekajo večinoma ureditveni ukrepi ter ukrepi prepovedi vezani na voznika ali vozilo (t.i. odredbe) ter v manjši meri prepovedi glede opravljanja dejavnosti.

2014	Inšpekcija za cestni promet
Število prejetih prijav	108
Število inšpekcijskih postopkov	1937

V letu 2014 so inšpektorji za cestni promet v zvezi s postopki izdali 24 odgovorov prijaviteljem ter 117 odgovorov in dopisov drugim organom. Število odgovorov prijaviteljem je relativno majhno kajti večina

prejetih prijav je anonimnih, večje število odgovorov je bilo posredovanih domačim ali tujim nadzornim organom. Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2014 Inšpekcija za cestni promet ni prejela pritožb zoper izdane upravne akte, posledično tudi ni odločitev drugostopnega organa vezanih na vložena pravna sredstva.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz naslednje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	616
Zapisnik: izredni pregled	439
Zapisnik: kontrolni pregled	148
Zapisnik: cestni pregled (socialna zakonodaja)*	613
Zapisnik: TBV (tehnična brezhibnost vozil)*	119
Zapisnik o zaslišanju (ustna obravnava)	2
Odredbe in prepovedi po ZDCOPMD in ZMV	53
Opozorila na zapisnik po ZIN	103
Odločba (odločbe in pisni odpravki ustnih odločb)	144
Sklep o ustavitvi postopka	201
Sklep ostalo	13
Število odgovorov prijaviteljem	24
Število dopisov in odgovorov drugim organom	117

Opomba:

* Gre za specialno obliko zapisnika Inšpekcije za cestni promet v rednem pregledu.

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je Inšpekcija za cestni promet glede na plan za leto 2014 dosegla naslednje:

Področje nadzora / št. nadzorov	Plan 2014	Dejansko 2014	% izpolnitve plana
Nadzor prevozov potnikov in blaga v cestnem prometu*	1174	1264	108
Nadzor nad socialno zakonodajo in zapisovalno opremo (nadzori na sedežu podjetij)**	160	149	93
Nadzor delavnic za kontrolo tahografov	14	14	100
Nadzor nevarnega blaga	30	38	127
Nadzor po ZMV (TP, skladnost, rapex) ***	94	260	277
Nadzor pooblaščenih organizacij za usposabljanje učiteljev predpisov in voženj ter kandidatov za voznike motornih vozil****	105	168	160
Nadzor pooblaščenih centrov in programov za usposabljanje voznikov v sistemu kvalifikacij voznikov (po ZPCP)	36	44	122
SKUPNO ŠTEVILO:*****	1613	1937	120

Opombe:

* Zajeto je število inšpekcijskih nadzorov, ki se opravijo na terenu po pristojnostih iz ZPCP (licence, dovolilnice in dovoljenja v blagovnem in potniškem prometu), ZDCOPMD (nadzor časov vožnje in počitkov voznikov ter uporabo zapisovalne opreme) ter ZMV (nadzor nad tehnično brezhibnostjo vozil).

** Kljub manjšemu številu izvedenih nadzorov na sedežu prevoznika, je presežena z Direktivo ES/22/2006 določena obveznost pregleda delovnih dni voznikov na sedežu podjetij za leto 2014. S strani inšpektorjev za cestni promet je bilo pregledanih 118.839 delovnih dni voznikov in obveznost presežena za 6%.

*** Število odstopa od načrtovanega zaradi spremembe evidentiranja postopkov v sistema RAPEX v INSPIS (elektronskem delovodniku zadev). Število nadzorov pooblaščenih organizacij TP je sicer realizirano kot načrtovano.

**** Bistveno odstopanje nadzorov od načrtovanega obsega je posledica dogajanja v zvezi nadzorov šol voženj v letu 2014. Posledično je bilo število prijav v tem segmentu nadzora v letu 2014 nadpovprečno.

***** Z upoštevanjem spremembe evidentiranja zadev (opomba ***, 160 postopkov) je planirani obseg nadzorov v celoti presežen za približno 10 %. Odstopanja od plana pri posameznih temeljnih nalogah so predvsem posledica povečanega števila prijav v letu 2014, ki so med letom zahtevale prilagoditev aktivnosti.

4.4 PREKRŠKOVNI POSTOPEK

Inšpektorji za cestni promet so v letu 2014 so nadaljevali s prekrškovnimi zadevami pričetimi v predhodnih letih ter uvedli na predlog drugega organa 13 prekrškovnih zadev in samostojno 770 prekrškovnih zadev. V letu 2014 je bilo skupno rešenih 1205 prekrškovnih zadev. V zadevi se lahko vodi več prekrškovnih postopkov.

Pri reševanju prekrškovnih zadev iz tekočega leta in predhodnega obdobja je bilo s strani inšpektorjev za cestni promet na terenu, na sedežih prevoznikov in po reševanju prekrškovnih zadev na predlog predlagatelja v letu 2014 skupno izvedenih 2059 prekrškovnih postopkov, v katerih je bilo izdanih 242 opozoril, 736 plačilnih nalogov, 856 odločb z izrekom globe in 196 odločb z izrekom opomina. Vloženih je bilo 26 zahtev za sodno varstvo, v 3 primerih je bil podan predlog za uklonilni zapor.

Tabelarni pregled:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
2059	242	736	856	196	26	3

V prekrškovnih postopkih so bile v letu 2014 izrečene globe v skupni vrednosti 838.104 evrov.

Finančna učinkovitost Inšpekcije za cestni promet je razvidna iz spodnje tabele:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	838.104
Plačilo terjatev	274.665
Plačilo s 50% popustom	254.919

Podatki o prekrškovnih postopkih niso primerljivi s podatki iz leta 2013. V letu 2014 je Inšpekcija za cestni promet prekrškovno reševala večje število zadev po predlogih za prekrške Upravnih enot iz leta 2011 po 40. členu ZMV (924 zadev).

4.5 AKCIJE V LETU 2014

V letu 2014 je bilo opravljenih več poostrenih obdobjnih tematskih nadzorov v obliki izvedbe akcij Inšpekcije za cestni promet. Akcije so bile izvedene v samostojni izvedbi inšpektorjev za cestni promet ali v sodelovanju z ostalimi nadzornimi službami. Akcije so potekale v rednem, pa tudi izven rednega delovnega časa inšpektorjev, izvajale pa so se tako na sedežu podjetij kot na terenu.

Akcije so bile izvedene po ciljnih tematikah z namenom zagotavljanja varnosti v cestnem prometu, zagotavljanja ustreznosti skladnosti in označevanja izdelkov za vozila (gume) ter ugotavljanja in preprečevanja večjega obsega kršitev določb ZPCP, ZPDZC, ZDCOPMD in ZPNB pri izvajanju

različnih oblik prevozov v cestnem prometu (prevoz potnikov in blaga v mednarodnem in domačem prometu, taksi prevozi, turistični prevozi potnikov, prevozi nevarnega blaga).

V letu 2014 so bile po tematiki nadzora izvedene samostojne akcije nadzora in sicer:

- nadzor prevoza šoloobveznih otrok po ZPCP (3 akcije; nadzor prevoza posebnih linijskih prevozov ob začetku in koncu šolskega leta ter nadzor občasnih prevozov v času zimskih šolskih počitnic);
 - nadzor označevanja pnevmatik po ZMV (2 akciji);
 - nadzor prevozov potnikov-križarke po ZPCP;
 - nadzor nad prevozi nevarnega blaga (2 akciji; bencinski servisi in prevozniki blaga v cisternah);
- ter akcije, ki so potekale v sodelovanju po predhodnem mesečnem planiranju:
- nadzor taksi (policija, MIRS, FURS, TIRS)
 - nadzori prevozov v cestnem prometu – teren (policija, FURS mobilni oddelki)
- ali v dogovorjenem obdobju:
- nadzor prevoznikov potnikov (bus) s FURS (november, december).

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o dejanjih in ukrepih v okviru izvedenih akcij:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Nadzor občasnih prevozov - »zimske počitnice«	Število izvedenih nadzorov	18	Kršitve: V večini primerov je šlo za kršitve določil ZDCOPMD –v zvezi s časi vožnje in počitki voznikov ter nezmožnost predložitve dokazil za predhodno obdobje.
	Število upravnih ukrepov	-	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	5x globa PN 6x opozorilo	
Nadzori prevoza »šoloobveznih otrok«	Število izvedenih nadzorov	46	Upravni ukrepi: 1x prepoved uporabe (brez tahografa) ter ureditveno v zvezi pomanjkljivih oznak avtobusa. Kršitve: ZPCP-2 – brez izvoda licence v vozilu, brez najemne pogodbe; ZDCOPMD - nezmožnost predložitve dokazil za predhodno obdobje, neupoštevanje odmorov in počitkov voznika; ZMV – vozilo ne izpolnjuje tehničnih zahtev.
	Število upravnih ukrepov	2x odločba 2x opoz ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1x odl -opomin 23x PN globa 10x opozorilo	
Nadzori prevozov potnikov – »Luka Koper«	Število izvedenih nadzorov	16	Kršitve: ZPCP – prevoz brez licence, vozniki brez predpisanih dokumentov; ZMV – neustreznost glede vpisa vrste prevoza v PD
	Število upravnih ukrepov	1x opoz ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	8x globa PN	
Nadzori prevoznikov potnikov s FURS	Število izvedenih nadzorov	15	Upravni ukrepi: V zvezi vzpostavitve evidenc delovnega časa (ZDCOPMD). Kršitve: ZDCOPMD – pomanjkljiva hramba tahografov, neizvajanje prenosov podatkov, prirejanje podatkov na tahografskem vložku.
	Število upravnih ukrepov	5x odločba 2x opoz ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1x odl-opomin 24x globa PN 18x opozorilo	

Nadzori »označevanja pnevmatik«	Število izvedenih nadzorov	17	Upravni ukrepi: Neustrezna označitev pnevmatik (ZTZPUS-1). Kršitve: ZTZPUS-1 – neustrezna označitev pnevmatik ZVPNPP – zavajajoče oglaševanje pnevmatik na spletu.
	Število upravnih ukrepov	2x opoz ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	2x opozorilo 1x odl-opomin	
Nadzori po »ZPNB«	Število izvedenih nadzorov	14	Upravni ukrepi: ZPNB – nepravilnosti glede imenovanja in dela varnostnega svetovalca. Kršitve: ZIN – neupoštevanje ukrepa inšpektorja, ZPNB - nepravilnosti glede imenovanja in dela varnostnega svetovalca.
	Število upravnih ukrepov	1x odločba 4x opoz ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	2x odl-globa 2x opozorilo	

4.6 OSTALO

Mednarodno sodelovanje

Inšpektorji za cestni promet sodelujejo v združenjih ECR (*Euro Controle Route*) in CORTE (*Confederation of Organisations in Road Transport Enforcement*) ter bilateralno s sorodnimi inšpekcijami sosednjih držav, predvsem Madžarske in Hrvaške s cilji: poenotenja izvajanja zakonodaje ES s strani nadzornih organov, usposabljanja in izmenjave izkušenj. Sodelovanje poteka v obliki srečanj, delavnic, seminarjev ter neposredne udeležbe v mednarodnih aktivnostih na terenu. Poleg tega je inšpekcija vključena v mrežo nadzora nevarnih proizvodov RAPEX (za področje vozil in njihovih delov). V letu 2014 smo prisostvovali na 3 sestankih delovnih skupin organizacije ECR ter enem sestanku delovne skupine organizacije CORTE. Udeležili smo se dveh strokovnih delavnic v organizaciji ECR (manipulacije s tahografi in ravnanje z nevarnim blagom) ter mednarodnega nadzora v okviru ECR (strokovna delavnice s kombinacijo operativne izvedbe nadzorov na terenu). V mednarodnem sodelovanju so bili izvedeni trije kombinirani enodnevni skupni nadzori z madžarsko inšpekcijo ter trije kombinirani enodnevni skupni nadzori s hrvaško inšpekcijo za cestni promet.

Priprava poročil

Inšpekcija za cestni promet je zadolžena za pripravo poročil, ki se preko MZIP sporočajo Evropski Komisiji vsaki dve leti in sicer za področje »socialne zakonodaje« in »tehnične brezhibnosti vozil. V letu 2014 sicer ni bilo potrebno pripraviti poročil, je pa bilo potrebno zaradi spremembe poročanja po ZMV prehodno prilagoditi ročno evidentiranje in izvesti prilagoditev programskega orodja ISIP/CEBA. Nadalje je Inšpekcija za cestni promet dolžna sporočati drugim državam članicam Evropske Skupnosti podatke o kršitvah po »socialni zakonodaji« za vsako polletno obdobje.

Druge zadolžitve

Inšpektorji za cestni promet so bili poleg rednih inšpekcijskih zadolžitev v letu 2014 vključeni v:

- strokovno sodelovanje pri projektnih nalogah – razvoj in nadgradnja računalniških aplikacij za uporabo v inšpekcijskih postopkih:
 - ISIP/CEBA (nadgradnja) – aplikacija za vnos, obdelavo podatkov ter poročanje o inšpekcijskih postopkih po socialni zakonodaji in tehnični brezhibnosti vozil;
- sodelovanje pri pripravi sprememb zakonodaje (priprava sprememb ZDCOPMD).

5 INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA

5.1 INŠPEKCIJSKI NADZOR CEST

Inšpektorji za ceste delujejo v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. Osrednje področje inšpekcijskega nadzora se nanaša na izvajanje nadzorov na področju državne cestne infrastrukture in zagotavljanja prometne varnosti na njej. Inšpekcijski nadzori pri zavezancih so se v večini izvajali na terenu skladno z letnim načrtom dela ter na podlagi aktualnih potreb po nadzoru upoštevajoč zakonodajna pooblastila in stanja državne cestne infrastrukture v RS.

5.1.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU in tehničnih specifikacij, inšpektorji za ceste izvajajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o cestah (ZCes-1, Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14), *Direktive 2004/54/ES, Direktive 2008/96/ES in Direktive 2010/40/EU*;
- Zakona o javnih cestah (ZJC, Uradni list RS, št. 33/06 - prečiščeno besedilo, 45/08, 57/08, 69/08, 42/09, 109/09 in 109/10);
- Zakona o cestnini za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg (ZCestV, Uradni list RS, št. 69/08 in 109/09), *Direktive 1999/96/ES in Direktive 2004/52/E*.

5.1.2 Inšpekcijski nadzor

Inšpektorji za ceste so v letu 2014 izvajali inšpekcijski nadzor na avtocestah, hitrih cestah, glavnih cestah, regionalnih in regionalnih turističnih cestah ter v varovalnih pasovih navedenih cest. Pri izvajanju pooblastil po določbah ZCes-1 so inšpektorji glavnino nalog opravili na področju vzdrževanja in varstva ter varne uporabe cest in sicer so nadzirali predvsem:

- dela pri rednem vzdrževanju in obnavljanju cest,
- izvajanje ukrepov za varstvo cest in prometa na njih ter
- izvajanje predpisanih pogojev za posege v varovalni pas cest.

Vzdrževanje javnih cest

Ustrezno vzdrževanje državnih cest je prav gotovo eden izmed najpomembnejših segmentov zagotavljanja varnosti v cestnem prometu na državni cestni infrastrukturi, pri čemer je potrebno poudariti, da je bilo področje investicijskega vzdrževanja v zadnjih letih zaradi pomanjkanja finančnih sredstev upravljavcev in vzdrževalcev državnih cest, nekoliko zapostavljeno. Medtem ko je stanje avtomobilskih in hitrih cest v RS sorazmerno dobro, je stanje ostalih državnih cest precej slabše, v nekaterih primerih, v smislu zagotavljanja ustrezne varnosti, celo kritično.

Inšpekcijski nadzor vzdrževanja državnih cest tako zajema preverjanje:

- rednega vzdrževanja državnih cest,
- obnove državnih cest in
- rekonstrukcije državnih cest.

Ogrožanje varne uporabe cest in varstvo cest

Na javnih cestah, na zemljiščih in objektih ob javnih cestah je prepovedano izvajati ali opustiti kakršnakoli dela, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala, zmanjšala varnost promet na njih.

Inšpektorji za ceste nadzorujejo varno uporabo cest in varstvo cest, predvsem v delu, ki se nanaša na:

- gradnjo in rekonstrukcijo objektov in naprav v varovalnem pasu državnih cest,
- napeljevanje nadzemnih in podzemnih vodov ter drugih naprav v območju državnih cest in njihovega varovalnega pasu,
- prekopavanje, podkopavanje in druga dela na državnih cestah,
- gradnjo priključkov nekategoriziranih dovoznih cest in pristopov do objektov in zemljišč na državne ceste,
- trajno ali začasno zasedbo državnih cest ali njihovega dela s kakršnimikoli ovirami,
- izvajanje ali opustitev kakršnihkoli del na državnih cestah in na zemljiščih ali objektih ob državnih cestah,

- postavitev delnih ali popolnih zapor državnih cest zaradi del ali prireditev na cestah,
- zagotavljanje preglednosti na notranji strani cestnih krivin in v bližini križišč na državnih cestah,
- postavljanje tabel, napisov in drugih objektov ter naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah.

Cestninjenje

Nadzor nad cestninjenjem v RS urejajo nekatera določila Zakona o javnih cestah, Zakona o cestnini za vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg, Uredbe o cestninskih cestah in cestnini (Uradni list RS, št. 109/09, 51/10, 71/11, 76/13 in 79/14) in Cenika cestnine za uporabo cestninskih cest (Uradni list RS, št. 79/13). V sklepi fazi sprejemanja je nov Zakon o cestninjenju, ki bo sicer celovito uredil obveznost plačevanja cestnine po prevoženem razdalji ali glede na določen čas uporabe cestninskih cest in cestninskih cestnih objektov na njih, prevoze, za katere se ta cestnina ne plačuje, cestninske razrede vozil, način določitve višine cestnine, način cestninjenja in vprašanja interoperabilnosti cestninjenja v prostem prometnem toku, nadzor nad plačevanjem cestnine in globe za kršitve obveznosti plačevanja cestnine.

Inšpekcijski nadzor nad plačevanjem in določanjem cestnine ter cestninjenjem za uporabo cestninskih cest zajema predvsem preverjanje:

- določanja in objave cenika cestnine,
- objave splošnega akta o uporabi elektronskih naprav,
- nalog upravljalca cestninskih cest v zvezi s cestninjenjem v prostem prometnem toku in elektronskim cestninjenjem,
- izvajanja cestninjenja in plačevanja cestnine.

Predori

Inšpekcijski nadzor predorov, daljših od 500 metrov, merjeno po najdaljšem smernem vozišču v popolnoma zaprtem delu predora, na državnih cestah, ki so del vseevropskega cestnega omrežja, morajo inšpektorji za ceste, skladno z določili ZCes-1 in Direktive 2004/54/ES, opraviti najmanj vsaka tri leta. Zaradi vedno večjega tveganja, kot posledice povečanega tovornega prometa, je potrebno preverjanje in zagotavljanje minimalnih varnostnih zahtev z inšpekcijskimi pregledi:

- konstrukcijskih značilnosti in opreme predorov (vzdrževanje, obnavljanje, čiščenje, barvanje, osvetljevanje, signalizacija, prezračevanje, ipd...);
- ukrepov v zvezi z obratovanjem predora (sredstev, usposabljanjem osebja, obvladovanjem prometnih in drugih nesreč, zagotavljanja gasilskih, reševalnih in intervencijskih služb) in
- spoštovanja varnostne dokumentacije.

5.1.3 Inšpekcijski postopek

Inšpektorji za ceste so v letu 2014 prejeli 254 prijav in uvedli inšpekcijski postopek v 803 zadevah ter rešili 721 inšpekcijskih zadev. Skupno so inšpektorji za ceste v letu 2014 izvedli 1322 inšpekcijskih postopkov oziroma nadzorov. V eni inšpekcijski zadevi se namreč lahko izvede nadzor tudi po več področjih oziroma ključnih nalogah. Glavnina inšpekcijskih nadzorov je bilo izvedenih s področja varne uporabe in varstva cest ter vzdrževanja državnih cest.

2014	Inšpekcijski nadzor cest
Število prejetih prijav	254
Število inšpekcijskih postopkov	1322

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo večinoma ureditveni ukrepi z izrekom opozorila na zapisnik, v manjši meri pa tudi prepovedni ukrepi z odločbami. V letu 2014 so inšpektorji za ceste prejeli 6 pritožb zoper izdane upravne akte in 12 odločitev drugostopenjskega organa, vezanih na vložena pravna sredstva, s katerimi so bile pritožbe zavezanecav zavržene v 9 primerih. V letu 2014 so inšpektorji za ceste v zvezi s svojimi postopki različnim naslovnikom posredovali 218 dopisov, odgovorov in pojasnil strankam, prijaviteljem in drugim.

Natančnejše stanje o dejanjih in ukrepih inšpektorjev za ceste v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz naslednje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	242
Zapisnik: izredni pregled	468
Zapisnik: kontrolni pregled	557
Zapisnik o zaslišanju (ustna obravnava)	55
Ostali zapisniki	89
Odločba	119
Opozorilo po ZIN (upravno)	426
Sklep: dovolitev izvršbe	21
Sklep: o denarni kazni	5
Znesek izrečenih denarnih kazni	4.000 €
Sklep: ustavitev postopka	203
Ostali sklepi	18

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah so inšpektorji za ceste glede na načrt dela za leto 2014 dosegli naslednje rezultate:

Področje inšpekcijskega nadzora/št. nadzorov	Načrt dela *	Realizacija 2014	% izpolnitve načrta
Vzdrževanje javnih cest	440	477	108
Ogrožanje varne uporabe cest in varstvo cest	750	836	111
Cestninjenje	5	5	100
Predori	5	4	80
SKUPNO ŠTEVILO:	1200	1322	110

Opomba:

* V načrtu dela za leto 2014 temeljne naloge oziroma ključne besede zadev po področjih niso bile posebej razdeljene, zato se za primerjavo upošteva plan dela inšpekcije za leto 2015, kateri je skoraj v celoti identičen načrtu dela iz leta 2014.

5.1.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki so jih v prekrškovnih postopkih izrekli inšpektorji za ceste, na podlagi ugotovljenih kršitev določb ZCes-1, so se nanašali predvsem na:

- izvajanje prepovedanih posegov in dejanj, ki ogrožajo državne ceste in promet na njih;
- izvedbo delnih ali popolnih zapor cest brez potrebnih dovoljenj;
- gradnjo ali rekonstrukcijo priključkov brez soglasij ali v nasprotju s pogoji iz soglasij in
- drugih posegov na cesti ter v varovalnem pasu cest (ob cestah), ki se izvajajo brez potrebnih soglasij oziroma dovoljenj.

V letu 2014 je bilo tako uvedenih 125 prekrškovnih zadev, od tega 3 na predlog pristojnega prekrškovnega organa, rešenih pa je bilo 92 prekrškovnih zadev.

Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za ceste so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
247	145	68	10	15	8	1

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za ceste je razvidno iz spodnje tabele:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	214.100
Plačilo terjatev	40.450
Plačilo s 50% popustom	29.150

5.1.5 Akcije v letu 2014

Na podlagi Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa je bila v dveh delih in sicer med 3. in 14. februarjem ter med 1. in 14. oktobrom 2014, v organizaciji Javne agencije RS za varnost prometa, izvedena preventivna akcija za varnost pešcev v cestnem prometu »Bodi previden«. Strateški cilj akcije je bil zmanjšanje števila prometnih nesreč, v katerih so udeleženi pešci in zmanjšanje teže posledic teh prometnih nesreč ter povečanje vidnosti pešcev v cestnem prometu. V okviru navedene preventivne akcije so inšpektorji za ceste, na podlagi pridobljene analize z odseki državnih cest, kjer so se od leta 2009 naprej, pripetile prometne nesreče z udeležbo pešcev in njihovimi posledicami, izvedli akcijski inšpekcijski nadzor prehodov za pešce na državnih cestah, kjer je bil dan poudarek predvsem na:

- ustrezno označitev prehodov za pešce s prometno signalizacijo - vertikalno, horizontalno, (4. odstavek 20. člena ZCes-1, v povezavi s Pravilnikom o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah ter TSC 02.4012 : 2012 »Označbe na vozišču, oblika in mere«),
- ustrezno prometno opremo prehodov za pešce - semaforji, cestna razsvetljava, itd. (4. odstavek 20. člena ZCes-1),
- preglednost za nemoten promet pešcev (2. odstavek 3. člena Pravilnika o cestnih priključkih na javne ceste – preglednost za pešce in kolesarje),
- neovirano gibanje funkcionalno oviranih oseb preko prehodov za pešce (3. odstavek 9. člena ZCes-1, v povezavi z 49. členom Pravilnika o projektiranju cest).

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor »prehodov za pešce«	Število izvedenih nadzorov	112	Ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti so se v večini nanašale na: - neustrezno zasnovo in gradnjo prehodov za pešce, - nepopolno prometno signalizacijo (vertikalno in horizontalno) in prometno opremo (osvetlitev) na in v bližini prehodov za pešce, - neustrezno rešitev prometnih površin za
	Število upravnih ukrepov	11 x odločba 53 x opozorilo na zapisnik po ZCes-1 ali ZIN	

	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	29 x opozorilo po ZCes-1	nemoteno gibanje funkcionalno oviranih oseb preko prehodov za pešce in - nezadostno preglednost na območju prehodov za pešce.
--	---------------------------------------	--------------------------	--

Na podlagi ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti ter določil ZCes-1 in ZIN so bile zavezancem (DRSC, koncesionarjem in vzdrževalcem cest, Občinam), poleg izrečenih ukrepov, predlagane tudi ustrezne rešitve za odpravo pomanjkljivosti, vendar se rešitve v določenih primerih časovno zamikajo, predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

5.1.6 Ostalo

Inšpektorji za ceste so skozi celotno leto 2014 aktivno sodelovali v različnih komisijah in skupinah pri strokovnih pregledih ali prevzemih določenih odsekov državnih cest in cestnih objektov, po ugotovljenih nepravilnostih ali po opravljenih vzdrževalnih in investicijskih delih.

Prav tako so inšpektorji za ceste aktivno sodelovali s Policijo in upravljavci cest pri ustreznem ukrepanju ob pojavu protestnih zapor na državnih cestah.

Zaznano je boljše sodelovanje in vključevanje inšpekcije za nadzor cest pri pripravi sprememb in dopolnitev zakonodaje in podzakonskih predpisov s področja cest in cestninjenja.

Pri nadzoru spoštovanja določb ZCes-1 in izvajanju inšpekcijskega nadzora državnih cest ter opravljanju drugih spremljajočih inšpektorskih del in nalog, so inšpektorji za ceste zaznali nekaj problematičnih in neustrezno urejenih področij, ki so z uveljavitvijo ZCes-1 sicer ponudile nove in boljše rešitve, vendar se pri tem še vedno pojavljajo težave. Ugotovljene pomanjkljivosti se nanašajo predvsem na naslednje:

- problematiko zemljiškoknjižnega stanja državnih cest (na celotnem cestnem omrežju še niso vzpostavljene meje cestnih parcel),
- razpoložljiva finančna sredstva za vzdrževalna dela ne sledijo visokim standardom predpisov s področja varstva cest, zato se iščejo optimalne rešitve v okviru razpoložljivih sredstev, predvsem tam, kjer so zadeve kritične,
- veliko število prijav zaradi postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje v varovalnem pasu državnih cest in dokaj neustrezno zakonsko urejeno področje obveščanja in oglaševanja ob javnih cestah,
- zakonsko ne povsem dorečeno področje prodaje sezonskih izdelkov ob cestah,
- nedorečena oziroma neustrezna pooblastila inšpektorjev za ceste na področju nadzora cestninjenja.

5.2 INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽELEZNIŠKEGA PROMETA

Inšpektorji za železniški promet delujejo v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. Osrednje področje inšpekcijskega nadzora se nanaša na izvajanje nadzorov spoštovanja predpisov na področju železniških sistemov in podsistemov ter zagotavljanja varnosti v železniškem prometu. Inšpekcijski nadzori pri zavezancih se v večini izvajajo na terenu skladno z letnim načrtom dela in pa predvsem na podlagi aktualnih potreb po nadzoru upoštevajoč zakonodajna pooblastila in stanje železniške infrastrukture v Republiki Sloveniji.

5.2.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU in tehničnih specifikacij za interoperabilnost, inšpektorji za železniški promet izvajajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP, Uradni list RS, št. 56/13 – prečiščeno besedilo in 91/13), *Direktive 2004/49/ES, Direktive 2007/59/EU in Direktive 2008/57/ES*;
- Zakona o železniškem prometu (ZZelP, Uradni list RS, št. 11/11 – prečiščeno besedilo in 63/13), *Uredbe (ES) št. 1370/2007, Uredbe (ES) 1371/2007 in Uredbe Komisije št. 1078/2012*;
- Zakona o prevozu nevarnega blaga (ZPNB, Uradni list RS št. 33/06 – prečiščeno besedilo, 41/09 in 97/10) in *Evropskega sporazuma o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID)*.

5.2.2 Inšpekcijski nadzor

Izvajanje nadzora inšpektorjev za železniški promet se medsebojno precej razlikuje v načinu opravljanja nadzora, ki je v veliki meri odvisen od železniškega sistema ali podsistema nadzora, števila, vrste in velikosti subjekta nadzora. Inšpekcijski nadzori železniškega prometa obsegajo zlasti naslednja področja:

- razvoj skupnih varnostnih ciljev in skupnih varnostnih metod,
- skupna načela pri upravljanju, vodenju in nadzorovanju varnosti železniškega prometa,
- pogoje za zagotovitev, izboljšanje in razvoj interoperabilnega vseevropskega železniškega sistema za konvencionalne in visoke hitrosti,
- gradnjo, nadgradnjo, vzdrževanje in obratovanje železniškega sistema,
- spodnji in zgornji ustroj proge,
- signalnovarnostne in telekomunikacijske naprave, vključno z napravami za njihovo napajanje z električno energijo ter prostori za te naprave,
- stavbe in prostore za vodenje in urejanje prometa,
- stabilne naprave električne vleke,
- progovni pas in tirna vozila,
- izvršilne železniške delavce (strokovno usposobljenost, psihofizično sposobnost, zdravstveno sposobnost in delovni čas),
- varnostna pooblastila in varnostna spričevala,
- prevoz nevarnega blaga in
- pravice in obveznosti potnikov v železniške promet.

Vodenje železniškega prometa

Inšpekcijski nadzor vodenja železniškega prometa zajema predvsem preverjanje:

- izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti železniškega prometa,
- izpolnjevanja pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela izvršilnih železniških delavcev,
- nadzora nad izdelavo in vsebino operativnih predpisov in tehnologije dela prevoznikov in upravljavca,
- izpolnjevanja pogojev iz licenc za prevozne storitve, pogojev iz varnostnih spričeval in varnostnega pooblastila.

Gradnja, rekonstrukcija in vzdrževanje železniške infrastrukture

Inšpekcijski nadzor železniške infrastrukture obsega preverjanje:

- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja železniške infrastrukture (tiri, kretnice, gradbeni objekti),
- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja infrastrukture na železniških postajah (peroni, območja dostopa),
- varnostne in zaščitne opreme na železniški infrastrukturi,
- zagotavljanja varnosti na različnih križanjih železniških prog in cest ter zagotavljanja ustrezne preglednosti,
- izpolnjevanja pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela izvršilnih železniških delavcev na področju železniške infrastrukture.

Železniška tirna vozila in elektroenergetika

Inšpekcijski nadzor obsega preverjanje:

- področja vlečnih in vlečenih železniških vozil,

- delavnic za vzdrževanja železniških vozil,
- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja stabilnih naprav ter naprav elektrovleke,
- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja stabilnih naprav ter naprav elektroenergetike,
- obratovalnih dovoljenj za tirna vozila, njihove nadgradnje, obnove in vzdrževanja,
- izpolnjevanja pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela izvršilnih železniških delavcev na področju železniških vozil in elektroenergetike.

Signalno varnostne in telekomunikacijske naprave

Inšpekcijski nadzor signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav vsebuje preverjanje:

- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja signalno-varnostnih in telekomunikacijskih naprav, vključno z napravami za njihovo napajanje,
- naprav za vodenje in nadzor vlakov, ki vozijo v železniškem omrežju,
- zavarovanih nivojskih prehodov,
- izpolnjevanja pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela izvršilnih železniških delavcev na področju signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav.

Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu

Inšpektorji za železniški promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti izvajalcev glede:

- prevoza nevarnega blaga po železnicah, skladno z določili Zakona o prevozu nevarnega blaga in Evropskega sporazuma o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID), pri prevoznikih, pošiljateljih in prejemnikih,
- dela izvršilnih železniških delavcev, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga v železniškem prometu,
- izpolnjevanja predpisanih pogojev za železniška vozila pri prevozu nevarnega blaga,
- ustreznosti priprave nevarnega blaga in spremljajoče dokumentacije za prevoz.

5.2.3 Inšpekcijski postopek

Inšpektorji za železniški promet so v letu 2014 prejeli 252* prijav in uvedli inšpekcijski postopek v 289 zadevah ter rešili 276 inšpekcijskih zadev. Skupno so inšpektorji za železniški promet v letu 2014 izvedli 347 inšpekcijskih postopkov. V eni inšpekcijski zadevi se lahko izvede nadzor tudi po več področjih oziroma ključnih nalogah.

2014	Inšpekcijski nadzor železniškega prometa
Število prejetih prijav	252*
Število inšpekcijskih postopkov	347

Opomba:

* V število so vštete tudi prijave izrednih dogodkov na železnici

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo tako ureditveni ukrepi z izrekom opozoril na zapisnik kot tudi prepovedni ukrepi z odločbami. V letu 2014 so inšpektorji za železniški promet prejeli zgolj 1 pritožbo zoper izdan upravni akt in 1 odločitev drugostopenjskega organa vezano na vloženo pravno sredstvo, s katero je bila pritožba zavezanca zavrnjena.

V letu 2014 so inšpektorji za železniški promet v zvezi s svojimi postopki različnim naslovnikom posredovali 159 dopisov, odgovorov in pojasnil strankam, prijaviteljem in drugim.

Natančnejše stanje o dejanjih in predvsem ukrepih inšpektorjev za železniški promet, v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz naslednje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	36
Zapisnik: izredni pregled	287
Zapisnik: kontrolni pregled	23
Zapisnik o zaslišanju (ustna obravnava)	1
Ostali zapisniki	5
Odločba	61
Opozorilo po ZIN (upravno)	40
Sklep: dovolitev izvršbe	9
Sklep: ustavitev postopka	80
Ostali sklepi	7

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah so inšpektorji za železniški promet glede na načrt dela za leto 2014 dosegli naslednje rezultate:

Področje inšpekcijskega nadzora/št. nadzorov	Načrt dela	Realizacija 2014	% izpolnitve načrta
Vodenje železniškega prometa	90	163	181
Železniška infrastruktura	85	60	71
Tirna vozila in elektroenergetika	90	89	99
Signalno varnostne in telekomunikacijske naprave*	0	31	/
Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu	5	4	80
SKUPNO ŠTEVILO:	270	347	128

Opomba:

* Temeljna naloga v letu 2014 ni bila zajeta v letnem načrtu dela, saj ob načrtovanju v takratnem IRSPEP še ni bilo zaposlenega inšpektorja, ki nadzira to področje.

Načrt dela za leto 2014 inšpektorjev za železniški promet je presežen predvsem zaradi povečanega obsega dela na področju nadzora vodenja železniškega prometa in nalog na področju inšpekcijskega nadzora signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav, kjer se je v prvi polovici leta 2014 zaposlil nov inšpektor za železniški promet.

5.2.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki so jih v prekrškovnem postopku izrekli inšpektorji za železniški promet na podlagi ugotovljenih kršitev določb predpisov, ki jih nadzirajo, so se nanašali predvsem na kršenje notranjega reda in nespoštovanje predpisov s strani izvršilnih železniških delavcev.

V letu 2014 je bilo uvedenih 145 prekrškovnih zadev, od tega 8 na predlog pristojnih prekrškovnih organov in rešenih 127 prekrškovnih zadev.

Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za železniški promet so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
145	38	21	49	31	2	1

Inšpektorji za železniški promet so v letu 2014 podali tudi 3 obdolžilne predloge.

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za železniški promet je razvidno iz spodnje tabele:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	52.500
Plačilo terjatev	29.800
Plačilo s 50% popustom	23.300

5.2.5 Akcije v letu 2014

V letu 2014 so inšpektorji za železniški promet izvedli akcijo ugotavljanja prisotnosti alkohola v organizmu izvršilnih železniških delavcev v železniškem promet med delovnim časom, z namenom, da se zagotovi psihofizična sposobnost opravljanja dela. Inšpektorji za železniški promet so na podlagi 4. točke prvega odstavka 103. člena ZVŽeP, pristojni, da sami odredijo ali opravijo preizkus z napravami ali sredstvi za ugotavljanje prisotnosti alkohola v krvi pri izvršilnih železniških delavcih. Glede na dejstvo, da so bile tovrstne nepravilnosti v inšpekcijskih postopkih večkrat že ugotovljene, je bil nadzor v tem smislu opravljen na večjih železniških postajah, kjer je na delu hkrati večje število izvršilnih železniških delavcev v eni izmeni.

V okviru akcije se je poleg ugotavljanja morebitne vsebnosti alkohola pri izvršilnih železniških delavcih izvajal tudi nadzor nad:

- delom čuvajev nivojskih prehodov,
- dolžino trajanja posamezne delovne izmene,
- počitkom med dvema zaporednima izmenama,
- primopredajo in nastopom službe izvršilnih železniških delavcev med vikendi in tehnološkimi procesi med premikom.

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Nadzor »psihofizičnega stanja izvršilnih železniških delavcev«	Število izvedenih nadzorov	61	V akciji so bile ugotovljene kršitve ZVŽeP, ki se nanašajo na neupoštevanje voznega reda, uživanje alkohola izvršilnih železniških delavcev med opravljanjem dela, neustrezne dnevne počitke in zdravstvene preglede izvršilnih železniških delavcev
	Število upravnih ukrepov	11 x ustna odločba 6 x odločba	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1 x odločba 5 x globa PN	

5.2.6 Ostalo

Inšpektorja za železniški promet sta v letu 2014 sodelovala v delovni skupini MZL, za implementacijo Direktive 2012/34/EU v ZZeP in pri organizaciji ter izvedbi preventivne akcije v koordinaciji Javne agencije Republike Slovenije za varnost prometa »Ustavi se, vlak se ne more«. Tekom leta so bili vsi inšpektorji za železniški promet aktivno vključeni v pripravo več različnih podzakonskih predpisov s področja varnosti železniškega prometa.

Inšpektorji za železniški promet so v letu 2014 prejeli več prijav, ki so se nanašale na postavljanje baznih postaj GSM-R omrežja, po postopku vzdrževalnih del v javno korist na podlagi ZVŽelP, v urbano okolje, pri čemer pa nepravilnosti ali kršitev, glede postavitve omrežja, ni bilo ugotovljenih.

Upravljavca SŽ - Infrastruktura, d.o.o., je moral zaradi posledic žledoloma v februarju 2014 prednostno, zaradi obvezne zagotovitve prevoznih poti, vključiti vsa razpoložljiva sredstva (mehanizacija, osebje,...) v sanacijo voznega omrežja na prizadetem območju, zaradi česar je prišlo do zamikov izpolnjevanja nekaterih inšpekcijskih odločb, ki so bile izdane pred tem.

Kljub povečanemu obsegu vzdrževanja, so železniške proge na določenih odsekih še vedno v slabem stanju. To je posledica dotrajanosti zgornjega ustroja proge, nepravočasno opravljenih obnov ali nadgradenj ter premajhnih vlaganj v redno vzdrževanje in investicijsko vzdrževanje. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev se tudi realizacija zavarovanja nivojskih križanj izvaja zelo počasi, kljub pred časom izdanim odločbam pristojnega ministrstva.

Posebno težavo predstavlja prepočasen razvoj modernizacije signalno-varnostnih naprav, saj nekatere postaje nimajo niti osnovnih elementov zavarovanja (uvozni signali). Veliko signalno-varnostnih naprav je starejših od 30 let in delujejo še v relejni tehniki ali na principu elektromehanične ali samo ključevne odvisnosti. Pri obstoječih starejših signalno-varnostnih napravah ugotavljamo, da se na njih opravljajo redna vzdrževanja in večja popravila samo v primerih nepravilnega delovanja oziroma okvare. Kljub vsemu se na določenih mestih vgrajujejo nove elektronske signalno-varnostne naprave. Takšno stanje je tudi posledica dejstva, da na tem področju še ni izdelanih tehničnih predpisov ali izdanih tehničnih specifikacij.

Poseben problem predstavlja nadzor nad prevozom nevarnega blaga, ker je ZPNB pričel veljati leta 2000 in bi moral biti po določitih 58. člena tega zakona, najkasneje do tega datuma objavljen tudi Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga RID. Ker ta pravilnik v RS še ni bil uradno objavljen, je nadzor na tem področju otežen, v nekaterih segmentih pa celo onemogočen.

Pri vzdrževanju železniških vozil v zadnjem obdobju prihaja vse pogostejše do podaljševanja rokov za vzdrževanje ali pa se določena vozila izločijo iz obratovanja zaradi pomanjkanja sredstev za vzdrževanje.

Elektromotorne potniške garniture niso prilagojene za postanke na novo grajenih peronih po evropskih normah. Težava je zaradi prevelikega odmika stopnice vozila od roba perona na postajališčih. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je pričakovati, da odločbe inšpektorjev za ureditev tega zagotovo ne bodo v roku realizirane.

V RS obratujejo od septembra leta 2005 najmodernejše lokomotive serije 541, katere pa lahko zaradi slabe nosilnosti prog vozijo samo na relacijah Ljubljana – Koper, Ljubljana – Jesenice, Ljubljana – Dobova in Sežana – Divača. Ne morejo pa voziti na relaciji Zidani Most – Špilje in na relaciji Pivka – Ilirska Bistrica. Oskrba elektrificiranih železniških prog z električno energijo preko električnih napajalnih postaj (ENP) je namreč nezadostna in zastarela, saj je moč večine ENP manjša od moči nove lokomotive serije 541, kar pomeni nezmožnost polnega izkoristka lokomotiv in posledično prihaja do obležanja vlakov, zaradi česar inšpekcija prejema prijave.

Nosilne konstrukcije voznega omrežja elektrificiranih železniških prog so dotrajane in zaradi finančnih težav slabo vzdrževane, za kar ima inšpekcija v reševanju več odprtih inšpekcijskih zadev, saj upravljavca infrastrukture odrejenih zahtev inšpektorjev ni zmožen v roku realizirati.

V inšpekcijskih nadzorih pri upravljavcu in prevoznikih SŽ, d.o.o., je bilo ugotovljeno, da predstavlja reorganizacija same družbe SŽ, d.o.o., velik organizacijski in strokovni zalogaj. Posledično je bilo glede ne ugotovljene nepravilnosti v inšpekcijskih nadzorih izdano večje število ureditvenih odločb, s katerimi so bili zavezanci dolžni urediti nekatere operativne predpise.

Notranji nadzor znotraj samih odvisnih družb predvsem pri prevoznikih SŽ, d.o.o., je še vedno v veliki meri nedorečen in pomanjkljiv, saj se za posamezna področja v inšpekcijskih postopkih izdajajo ureditvene odločbe.

Nadgradnja proge Pragersko-Hodoš in vzpostavljanje GSM-R omrežja s projekti, ki tečejo vzporedno, predstavlja s stališča zagotavljanja varnosti železniškega prometa resno preizkušnjo, glede na organizacijo dela na določenih odsekih in omejitve glede vzpostavljanja službenih mest. Ugotavljajo se namreč nepravilnosti, ki se nanašajo na izdajo dovoljenj za delo v železniškem območju, zagotavljanje zadostnega števila spremljajočih izvršilnih železniških delavcev in izvajanje usposabljanj o varnem delu na železniškem območju.

Poseben problem je predstavljal inšpekcijski nadzor v Luki Koper, kjer so bile v inšpekcijskih pregledih ugotovljene nepravilnosti, ki so se nanašale na zakonsko obvezne zdravniške preglede izvršilnih železniških delavcev, zaradi česar so bile v obravnavo vključene tudi druge pristojne službe.

5.3 INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽIČNIŠKIH NAPRAV IN SMUČIŠČ

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča delujeta v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. Inšpekcijske nadzore smučišč so v letu 2014 poleg navedenih inšpektorjev v manjši meri opravljali tudi trije inšpektorji IRSI, sicer pristojni za nadzor drugih področij. V sklopu inšpekcijskih pregledov se je pri zavezancih izvajal nadzor na terenu nad spoštovanjem predpisov s področja obratovanja žičniških naprav in zagotavljanja varnosti na smučiščih, skladno z letnim načrtom dela in na podlagi aktualnih potreb po nadzoru, upoštevajoč zakonodajna pooblastila in tudi obstoječe varnostne ter tudi vremenske razmere.

5.3.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU, tehničnih specifikacij in standardov, inšpektorji za žičniške naprave in smučišča izvajajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO, Uradni list RS, št. 126/03 in 56/13) *in Direktive 2000/9/ES in*
- Zakona o varnosti na smučiščih (ZVSmuč, Uradni list RS, št. 3/06 – prečiščeno besedilo, 17/08 in 52/08).

5.3.2 Inšpekcijski nadzor

Inšpekcijski nadzor žičniških naprav obsega preverjanje stanja, obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav. Nadzorovano je bilo izvajanje varnostnih ukrepov v območju žičniških naprav, upoštevanje tehničnih standardov in normativov pri uporabi materialov ter upoštevanje toleranc pri vzdrževalnih delih, gradnjah in obnovah žičniških naprav. Nadzor je obsegal tudi izvajanje obdobjnih zakonsko predpisanih pregledov žičniških naprav in njihovih elementov, s strani pooblaščenih organizacij. Redno se je izvajal nadzor nad opravljanjem del in odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ki so jih ugotovljale pooblaščenice organizacije ali inšpektorja ob inšpekcijskih pregledih. Pri tem ne moremo prezreti dejstva, da se povprečna starost žičniških naprav v RS povečuje, kar zahteva več vzdrževalnih del in večjo pozornost pri pregledovanju naprav. Skladno z določili Pravilnika o tehničnih pregledih žičniških naprav (Uradni list RS, št. 63/11), inšpektorja nadzirata izvedbo posebnih pregledov, katerih izvedbo so dolžni zagotoviti upravljavci žičniških naprav. Roki za izvedbo teh pregledov pa so odvisni od vrste in starosti naprave.

Na področju inšpekcijskega nadzora smučišč se preverja ali upravljavci smučišč v zadostni meri urejajo in oskrbujejo smučarske proge, skladno s predpisi. Inšpektorji v sklopu tega nadzorujejo obratovanje smučišč, zagotavljanje varnosti na smučiščih in izpolnjevanje določb iz dovoljenj za obratovanje smučišč. V času obratovanja smučišč je bil organiziran redni nadzor nad varnostmi ukrepi, ki jih morajo izvajati upravljavci smučišč za zagotavljanje varnosti uporabnikov. Obseg ukrepov za zagotavljanje varnosti na smučiščih je predpisan v ZVSmuč in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih ter v dovoljenjih za obratovanje posameznega smučišča. Pri izvajanju inšpekcijskega nadzora smučišč so inšpektorji odredili dodatne ukrepe za zagotavljanje varnosti uporabnikov smučišč, še zlasti glede zavarovanja neprilagojenih mest pri vremensko pogojenih spremembah stanja smučarskih prog.

Žičniške naprave

Inšpekcijski nadzor žičniških naprav poteka skozi celotno leto in obsega preverjanje:

- gradnje, obnove in vzdrževalnih del na žičniških napravah,
- tehničnih standardov in normativov pri uporabi materialov ter upoštevanja toleranc pri vzdrževalnih delih,
- izvajanja varnostnih ukrepov v njihovem vplivnem območju,
- izvajanja obdobjnih posebnih pregledov naprav in njihovih elementov in
- opravljenih del in odprave pomanjkljivosti, ki jih ugotovijo pooblašene organizacije.

Smučišča

Inšpekcijski nadzor smučišč zajema preverjanje:

- ukrepov določenih v dovoljenjih za obratovanje,
- zavarovanja neprilagojenih mest,
- varovanja pred plazovi,
- urejenosti in označenosti smučarskih prog in smučišč in
- organiziranosti reševanja na smučiščih.

5.3.3 Inšpekcijski postopek

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča in ostali inšpektorji pri nadzoru smučišč so v letu 2014 prejeli 1 prijavo in uvedli inšpekcijski postopek v 157 zadevah ter rešili 127 inšpekcijskih zadev. Skupno so inšpektorji za žičniške naprave in smučišča v letu 2014 izvedli 205 inšpekcijskih postopkov. V eni inšpekcijski zadevi se lahko izvede nadzor tudi po dveh področjih oziroma ključnih nalogah.

2014	Inšpekcijski nadzor žičniških naprav in smučišč
Število prejetih prijav	1
Število inšpekcijskih postopkov	205

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo v večji meri ureditveni ukrepi z izrekom opozoril na zapisnik, v manjši meri pa prepovedni ukrepi z odločbami. V letu 2014 inšpektorji za žičniške naprave in smučišča niso prejeli pritožb zoper izdane upravne akte.

Natančnejše stanje o dejanjih in predvsem ukrepih inšpektorjev za žičniške naprave in smučišča, v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz naslednje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	157
Zapisnik: izredni pregled	6
Zapisnik: kontrolni pregled	42
Odločba	7
Opozorilo po ZIN (upravno)	40
Sklep: ustavitev postopka	9
Ostali sklepi	1

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah so inšpektorji za žičniške naprave in smučišča glede na načrt dela za leto 2014 dosegli naslednje rezultate:

Področje inšpekcijskega nadzora/št. nadzorov	Načrt dela 2014	Realizacija 2014	% izpolnitve načrta
Varnost obratovanja žičniških naprav	140	144	103
Varnost na smučiščih	50	61	122
SKUPNO ŠTEVILO:	190	205	108

5.3.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki so jih v prekrškovnih postopkih izrekli inšpektorji pri nadzoru žičniških naprav in smučišč na podlagi ugotovljenih kršitev določb predpisov, ki jih nadzirajo, so se nanašali predvsem na usposobljenost delavcev na žičniških napravah in neustrezno zagotavljanje varnosti na smučiščih.

V letu 2014 je bilo uvedenih 6 prekrškovnih zadev in rešenih 7 prekrškovnih zadev.

Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za žičniške naprave in smučišča so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
154	148	4	0	0	2	0

Kot je razvidno iz tabele so bila v prekrškovnih postopkih v glavnini izrečena opozorila zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti in specifičnega dela z upravljavci žičniških naprav in smučišč.

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za žičniške naprave in smučišča je razvidno iz spodnje tabele:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	2.651,88
Plačilo terjatev	1.756,15
Plačilo s 50% popustom	1.356,17

5.3.5 Akcije v letu 2014

V času zimskih šolskih počitnic sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča ter inšpektorji pooblaščen za nadzor smučišč, izvedli akcijski inšpekcijski nadzor smučišč, z namenom zagotavljanja večje varnosti na smučiščih. V okviru akcijskega inšpekcijskega nadzora so bile nadzirane dolžnosti upravljavca posameznega smučišča, ki so se nanašale predvsem na:

- označitev robov smučarskih prog,
- namestitvev mrež,
- namestitvev znakov,
- zaprtje smučišč in zaprtje posameznih smučarskih prog,
- zahtevano usklajitev dovoljenj za obratovanje in dejanskega stanja,
- namestitvev informativnih tabel in tabel s FIS pravili,
- obratovanje smučišče brez nadzornikov,
- smučanje izven urejenih smučišč,
- obratovanja smučišč brez dovoljenja za obratovanje in
- opravljanje organiziranega poučevanja smučanja brez ustrezne licence.

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor smučišč	Število izvedenih nadzorov	21	V akciji so bile ugotovljene kršitve ZvSmuč, ki se nanašajo na neustrezno označitev smučarskih prog, namestitev varnostnih mrež, informativnih tabel, tabel s FIS pravili in organizirano poučevanje smučanja.
	Število upravnih ukrepov	7 x opozorilo po ZIN na zapisnik 6 x izrečen ukrep ob ugotovljeni nepravilnosti, s takojšnjo odpravo nepravilnosti s strani upravljavca	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	13 x opozorilo	

5.3.6 Ostalo

Inšpektor za žičniške naprave in smučišča se je v letu 2014 udeležil enotedenske konference ITTAB v Oslu na Norveškem, namenjene nadzornim organom žičniških naprav.

Med obratovanjem in vzdrževanjem žičniških naprav inšpektorja za žičniške naprave in smučišča aktivno sodelujeta pri reševanju ugotovljene problematike s predstavniki pooblaščenih podjetij za opravljanje strokovno tehničnih pregledov naprav in upravljavci žičniških naprav. Prav tako se aktivno vključujeta v reševanje problematike zagotavljanja varnosti na smučiščih. Inšpektorja sta v letu 2014 aktivno sodelovala v vseh postopkih za izdelavo podlag pri pripravi novih ali sprememb podzakonskih predpisov s področja žičniških naprav in smučišč.

V letu 2014 so inšpektorji pri inšpekcijskem nadzoru smučišč vseskozi sodelovali s predstavniki IRSNZ in Policije ter se udeleževali skupnih usposabljanj in srečanj. Pred začetkom zimske sezone so bili organizirani delovni sestanki s predstavniki posameznih Policijskih uprav in upravljavci smučišč, kjer so bile podane ocene in analize predhodnega obdobja ter oblikovane smernice za nadzor smučišč in ukrepanje v tekoči zimski sezoni.

6 INŠPEKCIJA ZA ENERGETIKO IN RUDARSTVO

Inšpektorji Inšpekcije za energetiko in rudarstvo izvajajo nadzor na področju elektro energetike, na področju strojne energetike in na področju rudarstva.

Naloge in pristojnosti inšpekcijskega nadzora energetskih inšpektorjev so predpisane z Energetskim zakonom in materialnimi predpisi, ki veljajo na podlagi Energetskega zakona. Temeljna naloga energetskih inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike je zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja vseh energetskih naprav, napeljav in postrojenj. Na področju strojne energetike energetski inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov in standardov, ki veljajo za področje strojne energetike, na energetskih objektih, napravah, postrojih in napeljavah. Inšpektorji izvajajo nadzor tudi nad drugimi energetskimi napravami, nadzor nad vzdrževalnimi deli v javno korist na področju strojne energetike, nadzor nad načinom delitve in obračuna stroškov za toploto, nadzor nad licencami in nadzor nad energetskimi koncepti lokalnih skupnosti.

Podlaga za izvajanje nadzora rudarskih inšpektorjev so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva, varnosti in zdravja pri delu, skladnosti proizvodov ter zakoni o zapiranju rudnikov. Pri izvajanju nadzora iz varnosti in zdravja pri delu pri rudarskih delih ima rudarski inšpektor pravice inšpektorja za delo, pri nadzoru strojev, protieksplzijske zaščite in osebne varovalne oprem pa pravice tržnega inšpektorja. Rudarski inšpektor opravlja tudi nadzor monitoringa vplivov rudarskih del na okolje in nadzor rudnikov v zapiranju in nad rudarskimi muzeji. Posebnost pri nadzoru rudarskih inšpektorjev je predpisana periodika ter takojšnja raziskava nesreč pri delu in nevarnih pojavov. Pri izvajalcih rudarskih del, ki pri izvajanju del potrebujejo električne naprave in instalacije nadzor izvaja rudarski elektroenergetski inšpektor. Rudarski elektroenergetski inšpektor izvaja nadzor na podlagi Zakona o rudarstvu in Pravilnika o zahteva za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin.

6.1 PODROČJE ELEKTRO ENERGETIKE

Temeljna naloga energetskih inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike je zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja vseh energetskih naprav, napeljav in postrojenj.

6.1.1 Pristojnost in zakonodaja

Naloge in pristojnosti energetski inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike so opredeljene v Energetskem zakonu (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/14), predpisih, ki so bili sprejeti na podlagi energetskega zakona in drugih predpisih, ki veljajo za področje elektroenergetike.

6.1.2 Inšpekcijski nadzor

Energetski inšpektorji s področja elektro energetike so v letu 2014 opravljali redne naloge inšpekcijskega nadzora nad izpolnjevanjem predpisov iz svoje pristojnosti pri zagotavljanju varnega in zanesljivega obratovanja energetskih naprav, to je naprav za proizvodnjo električne energije, prenosnega in distribucijskega omrežja za električno energijo in drugih naprav za oskrbo in porabo električne energije.

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike s svojim delom pripomorejo k zagotavljanju odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti že v procesu gradnje ali rekonstrukcije elektroenergetskih naprav. S preventivnim delom pri inšpekcijskem nadzoru nad rednim obratovanjem elektroenergetskih naprav je dosežena večja varnost, zanesljivost ter racionalnost. S tem je doseženo, da je v rednem obratovanju teh naprav manj ukrepov za odpravo nepravilnosti. Med obratovanjem so takšni posegi praviloma dražji in posledično pomenijo lahko tudi izpad proizvodnje, kar ima v primeru naprav v sklopu elektroenergetskega sistema RS posledice za celotno gospodarstvo. V skladu z načinom in vsebino inšpekcijskih pregledov, predpisanih s tehničnimi predpisi, energetska inšpekcija za področje

elektro energetike opravlja predpisane redne in izredne inšpekcijske preglede pri gradnji, obratovanju in vzdrževanju naslednjih elektroenergetskih objektov in naprav:

- proizvodnja električne energije v termoelektrarnah in v nuklearni elektrarni,
- proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah in malih elektrarnah na alternativne energetske vire,
- prenosno omrežje (400-110 kV) – daljnovodi, razdelilno transformatorske postaje,
- distribucijsko omrežje (110-0,4 kV) – daljnovodi, transformatorske postaje,
- veliki porabniki električne energije,
- ostali porabniki električne energije in objekti javnega pomena in
- elektroenergetske naprave po evropskih direktivah ATEX 110a in ATEX 118a.

Poleg tega so energetski inšpektorji, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike v letu 2014, v skladu s svojimi pooblastili izvajali nadzor nad predpisano dokumentacijo, ki jo morajo imeti zavezanci (splošni dobavni pogoji, sistemska obratovalna navodila, usposobljenost upravljavcev energetskih naprav).

6.1.3 Inšpekcijski postopek

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2014. V letu 2014 so prejeli 134 prijav, uvedli 1407 inšpekcijskih postopkov in rešili 997 inšpekcijskih zadev. Na področju inšpekcijskih pregledov elektroenergetskih naprav je bilo opravljenih največ pregledov pri distributerjih in uporabnikih. Sicer pa je ravno to področje tisto, kjer se pri inšpekcijskem nadzorstvu ugotavlja največ pomanjkljivosti, zaradi nespoštovanja zakonov in tehničnih predpisov.

2014	Inšpekcijski nadzor na področju elektro energetike
Število prejetih prijav	134
Število inšpekcijskih postopkov	1407

V letu 2014 so energetski inšpektorji za področje elektro energetike v zvezi s postopki izdali 31 odgovorov prijaviteljem ter 85 odgovorov in dopisov drugim organom. Število odgovorov prijaviteljem je relativno majhno, ker je veliko število prijav anonimnih. Dopisi drugih organov so bili v določenih primerih obravnavali kot prijave.

Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2014 so energetski inšpektorji za področje elektro energetike prejeli 1 pritožbo zoper izdan upravni akt, drugostopenjski organ o pritožbi do 31.12.2014 še ni odločil.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz naslednje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	1173
Zapisnik: izredni pregled	64
Zapisnik: kontrolni pregled	123
Zapisnik: tehnična brezhibnost	3
Zapisnik o zaslišanju (ustna obravnava)	11
Zapisnik ugotovitveni	60
Zapisnik vpogled v spis	17
Opozorila na zapisnik po ZIN	259

Odločba upravna	181
Sklep o ustavitvi postopka	375
Sklep ostalo	17
Število odgovorov prijaviteljem	31
Število dopisov in odgovorov drugim organom	85

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah so energetske inšpektorji za področje elektro energetike glede na plan za leto 2014 dosegli naslednje:

Področje nadzora / št. nadzorov	Plan 2014	Dejansko 2014	% izpolnitve plana
Proizvodnja električne energije v termoelektrarnah in v nuklearni elektrarni (redni pregledi in izgradnja)	30	31	103
Proizvodnja el. energije v hidroelektrarnah, malih hidroelektrarnah in ostalih proizvajalcih el. energije iz obnovljivih virov in naprav z visokimi izkoristki (redni pregledi in izgradnja)	80	91	114
Prenosno omrežje (400 - 110 kV) in RTP 400 / 220 / 110 kV (redni pregledi in izgradnja)	65	70	107
Distribucijsko omrežje (110 - 0,4 kV), RTP 110 / xx kV in TP (35), 20, (10) kV (redni pregledi in izgradnja)	650	687	105
Porabniki električne energije	250	346	134
Sistemska obratovalna navodila, splošni dobavni pogoji, usposobljenost upravljavcev elektro energetskih naprav	40	52	130
Elektroenergetske naprave v Ex varni izvedbi	50	72	144
Izredni inšpekcijski pregledi (okvare, poškodbe, funkcionalni zagonski preskusi po izgradnji, prijave nepravilnosti)	45	56	124
Okoljska primernost proizvodov povezanih z energijo v uporabi	10	2	20
SKUPNO ŠTEVILO:	1220	1407	115

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja energetskih naprav je naslednja:

- Pri inšpekcijskih pregledih elektroenergetskih naprav na napetostnih nivojih od 0,4 kV do 400 kV se stalno ugotavlja slabo vzdrževanje elektroenergetskih naprav v lasti gospodarskih družb. To je pri porabnikih električne energije, kjer poleg tehničnih problemov zaznavamo tudi povsem pravne probleme glede lastništva in pristojnosti upravljanja naprav.
- Vzdrževanje elektroenergetskih objektov v lasti gospodarskih javnih služb za prenos in gospodarskih javnih služb za distribucijo električne energije v glavnem poteka po sprejetih in potrjenih planih vzdrževanja. Veliko problemov pri vzdrževanju elektroenergetskih objektov predstavljajo nerešena lastninsko pravna razmerja, neurejene služnosti za elektroenergetska omrežja. Iskanje soglasij lastnikov posameznih parcel je lahko zelo dolgo, včasih celo onemogočeno.
- Inšpektorji ugotavljajo, da se je stanje pri porabnikih - objektih javnega pomena (šole, vrtci) izboljšalo. Inšpektorji pri rednih pregledih ne zaznavajo več toliko pomanjkljivosti glede vzdrževanja objektov in naprav kot v preteklosti. Dokazila o opravljenih periodičnih pregledih in meritvah na elektroenergetskih napravah so večinoma izdana s strani preglednikov s predpisano strokovno usposobljenostjo. Objekti javnega pomena bodo tudi v prihodnje deležni večje pozornosti, ker so v teh objektih zaradi staranja in ponekod slabega vzdrževanja možni nastanki kratkih stikov, ki lahko povzročijo nepredvidljive posledice.

- Poseben poudarek pri inšpekcijskem nadzoru v letu 2014 je bil usmerjen tudi v večstanovanjske zgradbe, ki imajo upravnike. Inšpektorji preverjajo izvajanje Pravilnika o zahtevah za nizkonapetostne instalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/09), v katerem je predpisana periodika preizkušanja električnih instalacij v stavbah.
- Inšpekcijski nadzori elektroenergetskih naprav, vgrajenih v potencialno eksplozijsko ogroženih prostorih so pokazali, da se je stanje pri vzdrževanju naprav v eksplozijsko varni izvedbi izboljšalo, saj so lastniki teh naprav resneje pristopili k izpolnjevanju zahtev iz Pravilnika o protieksplzijski zaščiti.

6.1.4 Prekrškovni postopek

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike so v letu 2014 uvedli 8 prekrškovnih zadev in rešili 5. Izdanih so bili 3 plačilni nalogi, 1 prekrškovna odločba, 3 opomini in 1 opozorilo po Zakonu o prekrških. Zahtev za sodno varstvo ni bilo.

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
8	1	3	1	3	0	0

V prekrškovnih postopkih so bile v letu 2014 izrečene globe v skupni vrednosti 11.601 evrov, kar je prikazano v spodnji tabeli:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	11.601
Plačilo terjatev	3.754
Plačilo s 50% popustom	1.625

6.1.5 Akcije v letu 2014

V letu 2014 so energetski inšpektorji za področje elektro energetike sodelovali v 2 akcijah inšpekcijskega nadzora, in sicer v akciji nadzora objektov, ki imajo zgrajeno napravo za proizvodnjo električne energije s pomočjo sončne energije in v akciji nadzora SEVESO obratov.

V Sloveniji je po podatkih Registra deklaracij za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom, ki ga vodi Agencija RS za energijo okrog 3.200 sončnih elektrarn. Večina je zgrajena na obstoječih stavbah in objektih kot enostavne naprave za proizvodnjo električne energije na podlagi 23a. člena Uredbe o energetski infrastrukturi (Ur. l. RS št. 62/03, 88/03, 75/10 in 53/11).

V koordinirani akciji inšpekcijskega nadzora na objektih, ki imajo zgrajeno sončno elektrarno so sodelovali elektro energetski in gradbeni inšpektorji Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor ter inšpektorji Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki izvajajo nadzor nad varstvom pred požari.

Namen akcije je bilo ugotoviti stanje legalnosti objektov, na katerih so nameščene sončne elektrarne, stanje posameznih sklopov in napeljav energetskih naprav, preverjalo se je obratovanje in uporaba sončnih elektrarn ter varnost in zanesljivost obratovanja in učinkovite rabe energije. Poleg tega se je preverjala požarna varnost objektov in sončnih elektrarn.

Nadzor se je opravil na objektih, za katere je Agencija RS za energijo poslala prijavo, da obstaja sum nepravilnosti. Osnova za nadzor je bila PRILOGA 2 Uredbe o energetski infrastrukturi (Uradni list RS, št. 62/03, 88/03, 75/10 in 53/11). Akcija je potekala v obdobju od 15.11.2014 do 15.12.2014.

V akciji je sodelovalo 6 energetskih inšpektorjev za področje elektro energetike, ki so opravili 40 inšpekcijskih nadzorov. Obravnavanih je bilo 40 objektov, na katerih so nameščene sončne elektrarne. Energetski inšpektorji so preverjali zlasti dejansko stanje posameznih sklopov in napeljav energetskih naprav, preverjali so obratovanje in uporaba sončnih elektrarn v smislu izpolnjevanja zahtev predpisov ter strokovnost in usposobljenost delavcev, ki upravljajo s sončnimi elektrarnami v smislu zagotovitve varnosti in zanesljivosti obratovanja ter učinkovite rabe energije.

V koordinirani akciji SEVESO obratov so sodelovali energetski inšpektorji s področja elektro energetike in inšpektorji Inšpektorata RS za delo, inšpektorji Urada RS za kemikalije, inšpektorji Inšpektorata RS za notranje zadeve, okoljski inšpektorji Inšpektorata RS za kmetijstvo in okolje in inšpektorji Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Inšpektorji so nadzore opravljali na podlagi seznama SEVESO obratov večjega oziroma manjšega tveganja za okolje. V akciji sta sodelovala dva energetska inšpektorja s področja elektro energetike. Obravnavanih je bilo 15 SEVESO obratov. Predmet inšpekcijskih nadzorov so bile električne inštalacije, sistem zaščite pred strelo (LPS) in protieksplzijska zaščita.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Nadzori na objektih, ki imajo zgrajeno sončno elektrarno	Število izvedenih nadzorov	40	- nedokončana in slabo izvedena elektroinstalacijska dela na objektih MSE (strelovodna zaščita, izenačitve potencialov kovinskih mas, označbe, napisi, enopolne sheme razdelilcev), - neustrezno izpolnjena priloga P2 in zapisnik o pregledu in izvedenih meritvah strelovodne zaščite, - pomanjkljivosti v poročilih o sistemu zaščite pred delovanjem strele, - ni bilo pogodbe za vzdrževanje TP 0,4/20 kV - neskladna gradnja.
	Število upravnih ukrepov	6 x odločbe 17 x opozorilo po ZIN v 6 zadevah ugotovitveni postopek še poteka	
Nadzori SEVESO obratov	Število izvedenih nadzorov	15	- pomanjkljiva dokumentacija, - neustrezna označba Ex con, - neustrezna izvedba ozemljitve, - manjkajoče meritve strelovodne inštalacije, - nepravilnosti v zvezi s certifikatom za vzdrževanje Ex naprav, - neustrezne enopolne sheme.
	Število upravnih ukrepov	3 x odločbe 18 x opozorilo po ZIN v 1 zadevi ugotovitveni postopek še poteka	

6.1.6 Ostalo

Mednarodno sodelovanje

Energetki inšpektorji za področje elektro energetike sodelujejo v mednarodni skupini ATEX AdCo group. To je strokovna skupina za področje protieksplzijske zaščite. Praviloma so srečanja dvakrat letno, kjer si inšpektorji izmenjujejo izkušnje in se obenem tudi strokovno izobražujejo.

Zaključek

V letu 2014 je 13 oziroma od julija naprej 12 energetskih inšpektorjev za področje elektro energetike opravilo 1407 inšpekcijskih pregledov. Kljub precejšnji obremenjenosti inšpektorjev je bil inšpekcijski

nadzor elektroenergetskih naprav opravljen kvalitetno, kar se posredno izkazuje tudi v razmeroma majhnem številu prijavljenih okvar glede na zastarelost energetskega opreme. Oskrba z električno energijo je dobra, čeprav se že zaznava porast pritožb nad kvaliteto dobavljene električne energije, predvsem neizpolnjenih pogojev o kvaliteti napetosti po standardu. Opaža se izdaja soglasij za priključitev objektov na nizkonapetostno elektroenergetsko omrežje, čeprav je sistemski operater seznanjen, da omrežje ne prenese dodatnih obremenitev. Okvare na energetskega opreme so bile posledica višje sile, zastarelosti naprav ali pomanjkljivega vzdrževanja.

6.2 PODROČJE STROJNE ENERGETIKE

Temeljna naloga inšpektorjev na področju strojne energetike je inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov s področja energetike in v okviru inšpekcijskih pooblastil zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja energetskega opreme, napeljav in postrojenj. Inšpektorat na področju strojne in termo energetike izvaja nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov, standardov in drugih predpisov, ki veljajo za področje strojne in termo energetike.

6.2.1 Pristojnost in zakonodaja

Naloge in pristojnosti energetskega inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju strojne energetike so opredeljene v Energetskem zakonu (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/14) in v Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/11), predpisih, ki so bili sprejeti na podlagi Energetskega zakona in drugih predpisov, ki veljajo za področje strojne energetike.

6.2.2 Inšpekcijski nadzor

Na področju strojne energetike energetskega inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov in standardov, ki veljajo za področje strojne energetike, na energetskega objektih, napravah, postrojih in napeljavah.

Inšpektorji izvajajo nadzor tudi nad drugimi energetskega napravami, vzdrževalnimi deli v javno korist na področju strojne energetike, načinom delitve in obračuna stroškov za toploto, licencami in energetskega koncepti lokalnih skupnosti.

V okviru opravljanja nadzorov inšpektorji preverjajo tudi strokovnost in usposobljenost delavcev, ki upravljajo z energetskega napravami skladno s Pravilnikom o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskega naprav (Uradni list RS, št. 41/09, 49/10, 3/11).

Energetskega inšpektorji za področje strojne energetike s svojim delom pripomorejo k zagotavljanju odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti že v procesu gradnje ali rekonstrukcije elektroenergetskega naprav. S preventivnim delom pri inšpekcijskem nadzoru nad rednim obratovanjem termoenergetskega naprav je dosežena večja varnost in zanesljivost. S tem je doseženo, da je v rednem obratovanju teh naprav manj ukrepov za odpravo nepravilnosti.

Inšpekcijski nadzor po določbah EZ in ZTZPUS-1 in podrejenih predpisov zajema:

- proizvodnja električne energije in toplote
- energetskega naprave
- prenosna in distribucijska omrežja
- kurjena in drugače ogrevana oprema
- oprema pod tlakom v uporabi
- premična tlačna oprema
- lokalni energetskega koncepti
- delitev in obračun toplote v objektih z več posameznimi deli

Na podlagi določb Pravilnika o tehničnih normativih za postavitev, nadzor in obratovanje parnih kotlov in naprav (Uradni list RS, št. 114/03) je v evidenci inšpektorata vpisanih 863 parnih in vročevodnih kotlov in drugih parnih naprav, za katere so predpisane odobritve, prvi pregledi ter redni periodični in

drugi pregledi in preskusi, ki zagotavljajo varno in zanesljivo obratovanje in uporabo te opreme pod tlakom.

Na podlagi tehničnih predpisov za opremo pod tlakom je v evidenci tlačnih posod pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo vpisanih preko 33.000 enot opreme pod tlakom (kurjena in drugače ogrevana oprema pod tlakom, parne posode, tlačne posode različnih vrst, cevovodi, idr.), poleg tega je v uporabi v Republiki Sloveniji še več kot 1.000.000 (milijon) premičnih tlačnih posod (gasilnih aparatov, jeklenk, svežnjev, cistern, itd.).

6.2.3 Inšpekcijski postopek

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2014. Prejeli so 123 prijav. Večina prijav se je nanašala na delilnike toplote oziroma na način delitve toplote. V letu 2014 so uvedli 728 inšpekcijskih postopkov in rešili 473 zadev. Na področju inšpekcijskih pregledov je bilo opravljenih največ pregledov na kurjeni in drugače ogrevani opremi, opremi pod tlakom in na premični tlačni opremi. Sicer pa je ravno to področje tisto, kjer se pri inšpekcijskem nadzorstvu ugotavlja največ pomanjkljivosti, zaradi nespoštovanja zakonov in tehničnih predpisov.

2014	Inšpekcijski nadzor na področju strojne energetike
Število prejetih prijav	123
Število inšpekcijskih postopkov	728

V letu 2014 so energetski inšpektorji za področje strojne energetike v zvezi s postopki izdali 52 odgovorov prijaviteljem ter 5 odgovorov in dopisov drugim organom. Število odgovorov prijaviteljem je relativno majhno, ker je večina prejetih prijav anonimnih.

Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2014 so energetski inšpektorji za področje strojne energetike prejeli 2 pritožbi zoper izdane upravne akte, odločitev drugostopnega organa vezanih na vložena pravna sredstva pa 3. V dveh primerih je II. stopnja odločbi v celoti odpravila, v enem primeru pa odpravila in vrnila v ponovno odločanje.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz naslednje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	588
Zapisnik: izredni pregled	144
Zapisnik: kontrolni pregled	44
Zapisnik: tehnična brezhibnost	16
Zapisnik o zaslišanju (ustna obravnava)	5
Zapisnik ugotovitveni	30
Zapisnik vpogled v spis	0
Opozorila na zapisnik po ZIN	370
Odločba upravna	37
Sklep o ustavitvi postopka	113
Sklep ostalo	2

Število odgovorov prijaviteljem	52
Število dopisov in odgovorov drugim organom	5

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah so energetske inšpektorije za področje strojne energetike glede na plan za leto 2014 dosegla naslednje:

Področje nadzora / št. nadzorov	Plan 2014	Dejansko 2014	% izpolnitve plana
Proizvodnja el. energije in toplote v NEK, TE, HE, bioplinarnah, toplarnah (redni pregledi in izgradnja)	45	18	40
Energetske naprave (toplovodni kotli, termoljni kotli, klimatske naprave, hladilni sistemi, kompresorji, plinska trošila, peči)	100	78	78
Prenosna in distribucijska omrežja (redni pregledi in izgradnja)	15	4	27
Kurjena in drugače ogrevana oprema pod tlakom	250	179	72
Oprema pod tlakom v uporabi (posode, cevovodi)	250	245	98
Premična tlačna oprema	45	69	153
Lokalni energetske koncepti	10	7	70
Licence, sistemska obratovalna navodila, splošni dobavni pogoji	10	4	40
Inšpekcijski pregledi delitve in obračuna toplote po Pravilniku 7-241/2010	120	122	102
Okoljska primernost proizvodov povezanih z energijo v uporabi	10	2	20
SKUPNO ŠTEVILO:	855	728	85*

Opomba:

* Vzrok za nedoseganje letnega načrta dela je povečanje števila prijav, ki se nanašajo na delitev stroškov toplote v večstanovanjskih objektih in povečanja števila zahtevnejših inšpekcijskih postopkov, ki zahtevajo več časa za reševanje v pisarni in manjše število zaposlenih energetskih inšpektorjev za področje strojne energetike (v letu 2013 2 odhoda, v letu 2014 en odhod ter realizacija samo ene nadomestne zaposlitve).

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja energetskih naprav je naslednja:

- Pri opravljenih inšpekcijskih pregledih termoelektričnih objektov, ki tvorijo osnovo proizvodnje električne energije in dobave zemeljskega plina ni bilo ugotovljenih večjih nepravilnosti pri vzdrževanju in upravljanju teh objektov.
- Zaradi starosti nekaterih termoelektričnih objektov za proizvodnjo toplote in električne energije so potrebni vsakoletni obsežni remonts za zagotovitev zanesljivega in varnega obratovanja. Ugotavljamo, da se nekaterim objektom življenjska doba izteka, iz razloga staranja in iztrošenosti.
- Število novo postavljenih parnih naprav ostaja na enakem nivoju kot v 2013. Gre za zamenjave, predvsem zaradi tehnoloških in ekonomskih razlogov učinkovitejše rabe energije, posledično prihaja do večje energetske učinkovitosti.
- Povečuje se število parnih in vročevodnih kotlov, ki so trajno ali začasno izločeni iz uporabe (ukinitve proizvodnje, ipd.).
- Pri mnogovodnih kotlih so ugotovljene netesnosti zvarnih spojev dimnih cevi, deformacije, korozijske poškodbe zaradi kondenzacije dimnih plinov, kar je poleg iztrošenosti kotlov tudi posledica obratovanja pri premajhni obremenitvi.

- Ugotavljamo, da se število tlačne opreme povečuje. V obratovanju je še vedno nekatera oprema pod tlakom, ki ni prijavljena in niso opravljeni predpisani pregledi in preskusi ter izdelana predpisana dokumentacija. Ni sklenjenih pogodb z organi za periodične preglede. Vzrok je predvsem v nepoznavanju predpisa s strani lastnikov oz. uporabnikov.
- Periodični pregledi in preskusi opreme pod tlakom niso opravljeni v predpisanem roku. Organi za periodične preglede imajo težave pri izvajanju predpisanih periodičnih pregledov; lastniki opreme pod tlakom jim ne omogočijo pregledov in preskusov v predpisanih rokih, zaradi varčevanja.
- Poškodovane in slabo vzdrževane premične tlačne opreme (jeklenk) je malo, glede na količino jeklenk v uporabi, kar je v pretežni meri posledica novih jeklenk, ki so jih dali v uporabo distributerji plina.
- Ugotovljene so nepravilnosti pri opravljanju energetske dejavnosti, predvsem pri trgovanju in skladiščenju z energenti, brez ustreznih licenc.
- Večina stavb z več posameznimi enotami imajo vgrajene delilnike porabljene toplote za ogrevanje. Ugotavljamo, da se povečuje število prijav, ki se nanašajo na nepravilno delitev in obračunavanje porabljene toplote za ogrevanje v objektih, kjer se toplota za ogrevanje obračunava na podlagi vgrajenih delilnikov toplote za ogrevanje in pripravo sanitarne tople vode za posamezne enote. Veliko je prijav in pritožb nad delom upravnikov stavb in izvajalci delitve in obračuna porabe toplote.
- Ugotavljamo pomanjkljivo znanje izvajalcev delitve in obračuna stroškov za toploto v stanovanjskih in drugih stavbah z več posameznimi deli, pa tudi slabo poznavanje predpisa lastnikov, ki sprejemajo parametre za delitev in obračun, posledično pa nepravilnosti pri delitvi in obračunu. Ugotovljeno je veliko število postopkovnih nepravilnosti pri odločanju, ki mora potekati v skladu z določili stanovanjske zakonodaje.
- Ugotavljamo tudi pomanjkljivo usposobljenost osebja, ki upravljajo energetske naprave. Vzrok je predvsem v nepoznavanju materialnih predpisov, racionalizaciji stroškov in zmanjšanjem števila zaposlenega osebja.

6.2.4 Prekrškovni postopek

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike so v letu 2014 uvedli 34 prekrškovnih zadev in rešili 33. Izdanih je bilo 11 prekrškovnih odločb in 35 opominov po Zakonu o prekrških. V letu 2014 smo prejeli dve zahtevi za sodno varstvo.

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
34	0	0	11	35	2	0

V prekrškovnih postopkih so bile v letu 2014 izrečene globe v skupni vrednosti 6.403 evrov, kar je prikazano v spodnji tabeli:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	6.403
Plačilo terjatev	2.254
Plačilo s 50% popustom	500

6.2.5 Akcije v letu 2014

V letu 2014 so energetski inšpektorji za področje strojne energetike sodelovali v akciji nadzora SEVESO obratov.

V koordinirani akciji SEVESO obratov so sodelovali energetski inšpektorji s področja strojne energetike in inšpektorji Inšpektorata RS za delo, inšpektorji Urada RS za kemikalije, inšpektorji Inšpektorata RS za notranje zadeve, okoljski inšpektorji Inšpektorata RS za kmetijstvo in okolje in inšpektorji Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Inšpektorji so nadzore opravljali na podlagi seznama SEVESO obratov večjega oziroma manjšega tveganja za okolje. V akciji sta sodelovala dva energetska inšpektorja s področja strojne energetike. Obravnavanih je bilo 26 SEVESO obratov. Predmet inšpekcijskih nadzorov so bile energetske naprave, oprema pod tlakom, protieksplzijske zaščite in usposobljenost osebja.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Nadzori SEVESO obratov	Število nadzorov	izvedenih 26	- manjkajoča tehnološka shema dejansko vgrajenega stanja kotlovskih naprav, - manjkajoče poročilo organa za periodične preglede o kontroli parnega in, pripadajočih varnostnih ventilov, - nepopoln seznam zaposlenih delavcev, iz katerega bo razvidno kateri delavci stalno ali začasno opravljajo delo v Ex-conah in za tiste predložiti dokazilo o usposobljenosti za delo v Ex conah - na podlagi razvrstitve za cevovode z visoko stopnjo nevarnosti neustrezna izdelava predpisane dokumentacije (evidenčni list, program pregledov, katalog ukrepov) ter neodpravljanje predpisanih periodičnih pregledov in preizkusov (uvodni in periodični pregled), - nepravilnosti v zvezi s certifikatom o skladnosti elaborata in vgradnje Ex-opreme za območje rezervoarjev UNP in kompresorske postaje, - nepravilnosti v zvezi z izobešenjem ažurirane tehnološke sheme, - manjkajoča potrdila o strokovni usposobljenosti za za upravljavce energetskih naprav.

6.2.6 Ostalo

Mednarodno sodelovanje

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike sodelujejo v mednarodnih skupinah PED AdCo group in TPED AdCo group. To sta strokovni skupini za opremo pod tlakom in premično tlačno opremo. Praviloma so srečanja dvakrat letno, kjer si inšpektorji izmenjujejo izkušnje in se obenem tudi strokovno izobražujejo.

Zaključek

V letu 2014 je 7 energetskih inšpektorjev za področje strojne energetike opravilo 728 inšpekcijskih pregledov, kar pomeni da so opravili 85 % planiranih inšpekcijskih nadzorov. Vzrok je povečanje števila prijav, ki se nanašajo na delitev stroškov toplote v večstanovanjskih objektih in povečanja števila zahtevnejših inšpekcijskih postopkov, ki zahtevajo več časa za reševanje v pisarni. Poleg tega pa se je v preteklosti zmanjšalo število inšpektorjev, in sicer sta se konec leta 2013 upokojila dva inšpektorja, eden pa je v letu 2014 zamenjal službo. V letu 2014 smo konec leta zaposlili novega inšpektorja, ki pa zaradi dolgotrajnih postopkov pri novem zaposlovanju in številu izpitov, ki jih mora opraviti inšpektor, v letu 2014 še ni opravljal inšpekcijskih nadzorov.

Inšpektorji so v primerih ugotovljenih okvar ali drugih nepravilnosti izdali ukrepe za odpravo nepravilnosti in določili roke za odpravo. Napake so bile s strani zavezancev ustrezno odpravljene in enake okvare se pri nadaljnjem obratovanju niso pojavljale. Starost energetskih naprav ima za posledico večje število okvar, ki so posledica iztrošenosti. Povečanje števila okvar na parnih in vročevodnih kotlih inšpektorji opažajo že nekaj let, zato glede na starost teh naprav in stanje v gospodarstvu, takšen trend pričakujemo tudi v prihodnje. Pri rednih inšpekcijskih nadzorih sicer opažamo ustrezno vzdrževanje, vendar vseh napak ni mogoče ugotoviti in se pokažejo šele med obratovanjem. Termoenergetske naprave (kotli in pripadajoča oprema) mnogokrat zaradi spremenjenih tehnoloških procesov v proizvodnji in zaradi spremenljivih potreb po toploti pogosto obratujejo pri neugodnem režimu, največkrat pri premajhni obremenitvi. Vse to dodatno vpliva na krajšo življenjsko dobo.

Kljub precejšnji obremenjenosti inšpektorjev je bil inšpekcijski nadzor termoenergetskih naprav opravljen kakovostno, kar se posredno izkazuje tudi v razmeroma majhnem številu prijavljenih okvar glede na zastarelost energetskih naprav. V letu 2014 ni bilo nobene nesreče z večjo gmotno škodo ali s človeškimi žrtvami. Oskrba s toploto s sistemi daljinskega ogrevanja in z zemeljskim plinom je bila praktično nemotena, razen investicijsko vzdrževalnih del in nekaj manjših poškodb zaradi gradbenih del. Na področju parnih in vročevodnih kotlov in posod veljata dva pravilnika, ki povzročata med uporabniki kar nekaj zmede. Zato je potrebno ta dualizem čim prej odpraviti, saj tudi med lastniki uporabniki povzroča slabo voljo zaradi dvojnega pregledovanja. Pereč problem ostaja projektiranje, graditev, obratovanje in vzdrževanje kotlovnice, ki se kurijo z energentom plin, ter plinskih instalacij v objektih, ker še ni sprejetih ustreznih podzakonskih predpisov (stari pravilnik pa je razveljavljen). Da bi zagotovili varno in zanesljivo obratovanje, bo potrebno čim prej sprejeti predpis na tem področju in se s tem izogniti hujšim nesrečam.

6.3 PODROČJE RUDARSTVA

Podlaga za izvajanje nadzora rudarskih inšpektorjev so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva, varnosti in zdravja pri delu, skladnosti proizvodov ter zakoni o zapiranju rudnikov. Pri izvajanju nadzora iz varnosti in zdravja pri delu pri rudarskih delih ima rudarski inšpektor pravice inšpektorja za delo in pravice tržnega inšpektorja pri nadzoru strojev, protieksplzijske zaščite in osebne varovalne oprem. Rudarski inšpektor opravlja tudi nadzor monitoringa vplivov rudarskih del na okolje in nadzor rudnikov v zapiranju in nad rudarskimi muzeji. Posebnost pri nadzoru rudarskih inšpektorjev je predpisana periodika ter takojšnja raziskava nesreč pri delu in nevarnih pojavov. Pri izvajalcih rudarskih del, ki pri izvajanju del potrebujejo električne naprave in instalacije nadzor izvaja rudarski elektroenergetski inšpektor.

Rudarski elektroenergetski inšpektor izvaja nadzor na podlagi Zakona o rudarstvu in Pravilnika o zahteva za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin.

6.3.1 Pristojnost in zakonodaja

Podlaga za izvajanje nadzora so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva, varnosti in zdravja pri delu, skladnosti proizvodov ter zakoni o zapiranju rudnikov.

Pooblastila in pristojnosti rudarske inšpekcije so opredeljene v Zakonu o rudarstvu (ZRud-1-UPB3, Uradni list RS, št. 14/14, Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, Uradni list RS, št. 43/1), Zakonu o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97, 36/00), Zakonu o splošni varnosti proizvodov (ZSPVP-1, Uradni list RS, št. 101/03) in v Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/11).

6.3.2 Inšpekcijski nadzor

Rudarski inšpektorji so v letu 2014 izvajali inšpekcijski nadzor pri nosilcih rudarske pravice in izvajalci rudarskih del pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin. Poleg so izvajali nadzor pri graditvi objektov z minerskimi in vrtnimi deli ter vrtanjem vrtin nad 300 m globine, kot to določa 123. člen Zakona o rudarstvu.

Na področju Republike Slovenije je podeljeno je 251 rudarskih pravic, kar pomeni 251 rudnikov za površinsko in podzemno pridobivanje. Inšpekcija izvaja nadzor nad izvajanjem rudarskih del pri raziskovanju in izkoriščanju na tehničnem področju in na področju varnosti in zdravja pri delu, kar pomeni nadzor rudarskih družb in samostojnih podjetnikov, ki so nosilci rudarske pravice na 251 lokacijah, nadzor osmih rudnikov, vključno z rudniki v zapiranju z obrati in strokovnimi službami ter pridobivanje nafte in nadzor reševalnih postaj rudnikov (5 reševalnih postaj).

Nekateri nosilci rudarske pravice rudarska dela ne izvajajo sami, ampak za to najamejo izvajalca rudarskih del.(izvajalske pogodbe). Pri izvajalcih rudarskih del inšpektorji nadzirajo ali so le ti usposobljeni za izvajanje teh del in če rudarska del izvajajo v skladu s tehnično dokumentacijo.

Naloga rudarskih inšpektorjev je zagotavljanje skladnosti izkoriščanja z določili koncesijskih pogodb in preverjanje skladnosti del s potrjeno tehnično dokumentacijo ter zagotavljanje postopkov opustitve rudarskih del. Poleg tega rudarski inšpektorji nadzirajo varnost in zdravje pri delu pri podzemnem in površinskem izvajanju rudarskih del in nadzor nad vplivi rudarskih del na okolje. Na podlagi ugotovitev nadzora v preteklem letu so glavni cilji pri nadziranju podzemnega pridobivanja usmerjeni v nadzor izvajanja kriterijev varnega odkopavanja v povezavi z dolžino in lokacijami odkopnih front ter pojavov v robnih pogojih odkopnih polj (steberni udari).

Inšpekcijski nadzor po določbah ZRud-1 in ZVZD-1 in podrejenih predpisov zajema:

- nosilce rudarske pravice za izkoriščanje,
- izvajalce rudarskih del,
- nadzor pri graditvi objektov z minerskimi in vrtnimi deli ter vrtanjem vrtin nad 300 m globine,
- raziskave delavnih nesreč in nevarnih pojavov,
- nezakonito izkoriščanje mineralnih surovin in nepravilno miniranje v pridobivalnih prostorih oziroma pri graditvi objektov,
- mnenja po ZRud-1.

Za inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev je določena periodika izvajanja. Periodika nadzora je določena v 127. členu ZRud-1.

Rudarski inšpektorji imajo pooblastila delovnih inšpektorjev, kot to določata 72. člen ZVZD-1 in 125. Člen ZRud-1. Rudarski inšpektorji izvajajo nadzor na podlagi ZVZD-1 pri rudarskih in podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela. Kadar rudarski inšpektorji nadzorujejo izvajanje ukrepov s področja varnosti in zdravju pri delu pri izvajanju rudarskih del po določbah ZRud-1, ima rudarski inšpektor pravice in dolžnosti kot jih ima inšpektor za delo.

Rudarski inšpektor mora v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku takoj na mestu pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, odrediti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave. Poleg tega mora izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče (127. člen ZRud-1). Zaradi te določbe je v okviru rudarske inšpekcije, v povezavi s Centrom za obveščanje RS, organizirana stalna pripravljenost rudarskih inšpektorjev izven rednega delovnega časa.

Na podlagi določil ZRud-1 je inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev razdeljen na dve osnovni področji, in sicer na raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin ter na izvajanje rudarskih del, ki niso v neposredni povezavi z raziskovanjem in izkoriščanjem mineralnih surovin.

Redni inšpekcijski nadzor je v letu 2014 obsegal nadzor rudnikov s podzemnim pridobivanjem z obrati in strokovnimi službami, nadzor pri pridobivanju ogljikovodikov v SV Sloveniji, nadzor nad zaključnimi zapiralnimi deli v rudnikih, ki se zapirajo, nadzor rudarskih družb pri površinskem pridobivanjem mineralnih surovin, opravljen je bil nadzor pri izvajalcih rudarskih del, poleg tega je bil opravljen nadzor na rudniških prostorih s podeljenimi rudarskimi pravicami za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin. Na rudnikih, kjer še delujejo rudarske reševalne službe je bil opravljen nadzor nad delovanjem rudarskih reševalnih služb. Rudarski inšpektorji so v letu 2014 v opravljeni tudi nadzor nad izvajanjem razstreljevanja izven rudniških prostorov, nadzor pri izvajanju vrtnih del globine nad 300 m izven rudniških prostorov in nadzor nad obratovanjem treh podzemnih rudarskih muzejev.

6.3.3 Inšpekcijski postopek

Rudarski inšpektorji so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2014. Prejeli so 27 prijav. V letu 2014 so uvedli 310 inšpekcijskih postopkov in rešili 154 zadev. Rudarski inšpektorji so nadzirali nosilce rudarske pravice in izvajalce rudarskih del.

2014	Inšpekcijski nadzor na področju rudarstva
Število prejetih prijav	27
Število inšpekcijskih postopkov	310

V letu 2014 so rudarski inšpektorji v zvezi s postopki izdali 16 odgovorov prijaviteljem ter 18 odgovorov in dopisov drugim organom. Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2014 so rudarski inšpektorji prejeli 9 pritožb zoper izdane upravne akte in 4 odločitve drugostopnega organa vezanih na vložena pravna sredstva. V dveh primerih je bila odločba v celoti odpravljena, v dveh primerih pa je bila odločba odpravljena in vrnjena v ponovno odločanje.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz naslednje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	191
Zapisnik: izredni pregled	47
Zapisnik: kontrolni pregled	16
Zapisnik ugotovitveni	17
Mnenje vzrok nastanka delovne nesreče	5
Mnenje vzrok nastanka nevarnega pojava	1
Mnenje po 22., 23. in 24. členu ZRud-1	17
Zapisnik o zaslišanju (ustna obravnava)	32
Opozorila na zapisnik po ZIN	68
Odločba upravna	65
Sklep o ustavitvi postopka	62
Sklep ostalo	21
Število odgovorov prijaviteljem	16
Število dopisov in odgovorov drugim organom	18

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah so rudarski inšpektorji glede na plan za leto 2014 dosegli naslednje:

Področje nadzora / št. nadzorov	Plan 2014	Dejansko 2014	% izpolnitve plana
Nosilci rudarske pravice (podzemno pridobivanje mineralne surovine, površinsko pridobivanje mineralne surovine, pridobivanje mineralne surovine z vrtanjem)	130	112	86
Izvajalci rudarskih del (podzemno pridobivanje mineralne surovine, površinsko pridobivanje mineralne surovine, pridobivanje mineralne surovine z vrtanjem)	100	78	78
Graditev objektov z minerskimi deli z minerskimi in vrtalnimi deli ter vrtanjem vrtin nad 300 m globine	10	5	50
Nesreče in nevarni pojavi	5	6	120
Izredni inšpekcijski pregledi (prijave, nezakonito izkoriščanje mineralnih surovin in nepravilno miniranje v pridobivalnih prostorih oziroma pri graditvi objektov)	60	42	70
Zavezanci, ki pri izvajanju rudarskih del potrebujejo električne naprave in instalacije	80	67	84
SKUPNO ŠTEVILO:	385	310	81*

Opomba:

* Število opravljenih inšpekcijskih nadzorov rudarskih inšpektorjev je manjše kot je bilo načrtovano, in sicer zaradi upokojitve rudarskega inšpektorja, povečanega števila prijav in povečanja števila zahtevnejših inšpekcijskih postopkov, ki zahtevajo več časa za reševanje v pisarni. V letu 2014 se je povečalo tudi število skupinskih in smrtnih nesreč na področju rudarstva, kar pomeni, da so bili rudarski inšpektorji dolžni izdelati mnenja o vzrokih za skupinske delovne nezgode in za delovno nesrečo s smrtnim izidom.

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja v rudarstvu je naslednja:

- Z vidika inšpekcijskega nadzora je površinsko pridobivanje po številu objektov najboljše, po številu zaposlenih pa je takoj za podzemnim pridobivanjem. V letu 2014 se je nadaljeval trend stečajev gospodarskih družb z rudarsko pravico za površinsko pridobivanje mineralne surovine.
- Na področju nadzora iz varnosti in zdravja pri delu je bilo izdanih nekaj prepovedi uporabe delovne opreme. Izvajalci so odpravili pomanjkljivosti v roku.
- Pri podzemnem pridobivanju premoga je ugotovljeno povečanje odkopne fronte, pri čemer se je v okviru inšpekcijskega nadzora izvršilo preverjanje kriterijev varnega odkopavanja, ob zahtevi stalne interne kontrole parametrov ter geomehanskega stanja v sloju.
- Obravnavane so bile prijave vplivov minerskih del na okolico in odlaganja nedovoljenih materialov.
- Izvajalcem minerskih in vrtalnih del izven rudniškega prostora so bila izdana opozorila glede veljavnosti določb 123. čl. ZRud-1.
- Pri izvajanju nadzora nad zapiralnimi deli v rudnikih je bilo ugotovljeno, da so zapiralna dela v rudnikih Zagorje, Senovo, Kanižarica in Žirovski vrh zaključena. Pristojni organi pripravljajo odločbe o ukinitvi pravic in obveznosti.
- Podzemno pridobivanje premoga se izvaja samo še v premogovniku Velenje. Vzoredno s proizvodnjo se v Premogovniku Velenje izvaja postopek opustitve pridobivanja v jami Škale.
- V Rudniku Trbovlje – Hrastnik so se v letu 2014 izvajale le zapiralna dela jamskih objektov zapiralna dela na podlagi Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje – Hrastnik. Na površini so se izvajala le redna vzdrževalna dela.

-
- Kljub zapiranju rudnikov v Sloveniji še vedno deluje 5 reševalnih čet, in sicer Premogovnika Velenje, Rudnika Trbovlje – Hrastnik, Naftne Geoterm Lendava, Rudnika Mežica in Rudnika Idrija. Rudarska reševalna četa Premogovnika Velenje je vključena v koncept reševanja pri Civilni zaščiti RS. Usposabljanje reševalcev poteka po sprejetih programih, pregledovanje reševalne opreme pa izvaja pooblaščenec. Rudarske reševalne službe na področju usposabljanja in nudenja pomoči usklajuje Koordinacijski odbor reševalnih služb rudnikov Slovenije, kjer aktivno sodelujejo tudi rudarski inšpektorji.

6.3.4 Prekrškovni postopek

V letu 2014 so rudarski inšpektorji uvedli 1 prekrškovni postopek. Rudarski inšpektor je izdal opozorilo in v letu 2014 postopek tudi zaključil.

6.3.5 Akcije v letu 2014

V letu 2014 so rudarski inšpektorji sodelovali v akciji administrativnega nadzora osebne varovalne opreme namenjene zaščiti rok in nog. V akciji so poleg rudarskih inšpektorjev sodelovalo inšpektorji Tržnega inšpektorata, Inšpektorata RS za delo, inšpektorji Javne agencije za zdravila in medicinske pripomočke in inšpektorji Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

V akciji sta sodelovala dva rudarska inšpektorja. Obravnavanih je bilo 6 izvajalcev rudarskih del, tudi nadzor nad reševalno opremo rudarskih reševalnih čet. Predmet inšpekcijskih nadzorov so bili standardi za osebno varovalno opremo, za katero veljajo določbe Pravilnika o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/05, 23/06, 76/11), to je označevanje proizvoda, spremna dokumentacija in izjava o skladnosti. Poleg tega se je preverjala ustreznost osebne varovalne opreme za posamezna delavna mesta po Oceni tveganja. Pri nadzorih rudarski inšpektorji niso ugotovili nepravilnosti.

6.3.6 Ostalo

Mednarodno sodelovanje

V letu 2014 so rudarski inšpektorji gostili avstrijskega inšpektorja za področje rudarstva. Predstavili smo mu delo rudarskih inšpektorjev, izvajanje zakonodaje, ki ureja področje rudarstva in stanje varnosti in zdravja pri delu pri izvajanju rudarskih del. Delo in naloge smo razdelili po področjih, in sicer nadzor podzemnega pridobivanja mineralnih surovin, nadzor površinskega pridobivanja mineralne surovine, nadzor pri izdelavi predorov, nadzor pri izvajanju rudarskih del pri zapiranju rudnikov in nadzor že zaprtih rudnikov oziroma rudarskih muzejev, kjer se izvaja turistična dejavnost.

Rudarski inšpektorji so v letu 2014 sodelovali pri izdelavi poročila o delovanju rudarskih reševalnih četah, ki se je v letu 2014 izdelalo v okviru Evropske komisije.

Zaključek

V letu 2014 so rudarski inšpektorji opravili 310 inšpekcijskih nadzorov. Poleg tega so rudarski inšpektorji kot del sistema zašite in reševanja RS sodelovali pri pripravi in izvedbi skupne reševalne vaje vseh rudarskih reševalnih čet »VELENJE 2014«. V okviru vaje je bilo v Lendavi 39. srečanje rudarskih reševalnih enot oziroma skupna vaja rudarskih reševalnih enot na naftno – plinski vrtini, kjer so aktivno sodelovali tudi rudarski inšpektorji.

Ocenjujemo, da je bil inšpekcijski nadzor opravljen v okviru letnega programa in zastavljenih ciljev, s čemer so rudarski inšpektorji zagotavljali pri izvajalcih rudarskih del javni interes na področju varnosti in zdravju pri delu, varovanja okolja, ustreznosti delovne in varovalne opreme ter ukrepe v zvezi s protiekspluzijsko zaščito v ogroženih območjih.

Ugotovitve pri izvajanju nadzora kažejo, da se stanje na področje zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu pri izvajanju rudarskih del na splošno izboljšuje, kar je deloma tudi posledica izrazite preventivne vloge inšpekcijskega nadzora.

Uspešnost nadzora na področju preprečevanja kraje mineralne surovine je odvisna tudi od sodelovanja z drugimi inšpekcijskimi organi.

6.3.7 POROČILO O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU V RUDARSTVU

Rudarski inšpektorji imajo pooblastila delovnih inšpektorjev, kot to določata 72. člen ZVZD-1 in 125. Člen ZRud-1. Inšpekcijski nadzor izvajajo na podlagi ZVZD-1 pri rudarskih in podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela.

ZRud-1 določa, da mora rudarski inšpektor v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku takoj na mestu pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, odrediti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave. Poleg tega mora izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče (127. člen ZRud-1).

Na podlagi določil ZVZD-1 rudarski inšpektorji vsako leto izdelajo poročilo o stanju varnosti in zdravja pri delu v rudarstvu. Podatki o varnosti in zdravju pri delu so prikazani v tabelah in diagramih podanih v tem poglavju.

6.3.7.1 Uvod

Dejavnost slovenskega rudarstva oziroma dejavnost izvajanja rudarskih del je v letu 2014 predstavljalo pridobivanje lignita v Premogovniku Velenje, v omejenem obsegu so se pridobivali ogljikovodiki na naftnih poljih v Lendavi, soliden delež predstavlja podzemno pridobivanje blokov naravnega kamna v Sežani in v Hotavljah. V piranskih solinah se pridobiva mineralna surovina – morska sol. Največji delež pridobljene mineralne surovine predstavlja tehnični kamen za potrebe gradbeništva, katerega pridobivanje se je zaradi težav v gradbeništvu tudi v tem letu zmanjšalo.

Poleg pridobivanja mineralnih surovin, se izvajajo tudi zapiralna dela v jamah in na površini Rudnika Trbovlje – Hrastnik. V rudnikih Zagorje, Senovo, Kanižarica in Žirovski vrh so rudarska dela zaključena. Za rudnik Idrija je pristojni organ izdal odločbo o ukinitvi pravic in obveznosti.

Število zaposlenih v primerjavi z letom 2013 se je povečalo. Vzrok so novi izvajalci rudarskih del, ki na podlagi izvajalskih pogodb izvajajo rudarska dela predvsem v premogovništvu.

Indeks nesreč glede na število zaposlenih je v letu 2013 znašal 23,02, kar pomeni, da je se je na 23,02 zaposlenih zgodila ene nesreča, navedeni indeks je v letu 2014 znašal 25,63, kar pomeni, da je se je na 25,63 zaposlenih zgodila ene nesreča. V letu 2014 je prišlo do ene nesreče s smrtnim izidom v Premogovniku Velenje. Delavec, ki se je smrtno ponesrečil je bil zaposlen pri izvajalcu rudarskih del.

6.3.7.2 Varnost in zdravje pri delu v rudarstvu

Podatki o varnosti in zdravju pri delu so prikazani v tabelah in diagramih podanih v tem poglavju.

Tabela: Število nesreč v RS na področju rudarstva in število izgubljenih dnin za obdobje od leta 1995 do leta 2014

Leto	Število nesreč	Lahke nesreče	Težje nesreče	Smrtne nesreče	Število zaposlenih	Izgubljene dnine
1995	888	875	12	1	8.430	28.513
1996	854	844	9	1	7.879	27.607
1997	736	734	2	0	7.624	25.950
1998	628	624	4	0	7.365	20.513
1999	525	516	8	1	6.815	18.903
2000	454	445	8	1	5.801	16.535
2001	411	402	4	5	5.613	12.101
2002	300	294	4	2	5.248	9.447
2003	363	352	8	3	5.167	10.412
2004	301	292	7	2	4.679	8.239
2005	258	256	1	1	4.255	6.232

2006	278	265	12	1	4.696	8.341
2007	215	203	11	1	4.448	6.797
2008	212	203	7	2	4.968	6.792
2009	163	154	9	0	3.227	4.440
2010	165	158	7	0	2.943	3.112
2011	134	122	12	0	2.956	3.913
2012	129	122	7	0	2.492	4.744
2013	123	117	6	0	2.832	4.722
2014	138	134	3	1	3.537	4.003

Tabela podaja pregled števila vseh nesreč, število lahkih nesreč, število težjih nesreč, smrtne nesreče, število zaposlenih in izgubljen dnine v obdobju od leta 1995 do 2014.

Število nesreč pri delu v letu 2014 predstavlja okoli 15,5 % delež vseh nesreč glede na leto 1995, kar pomeni 84,5 % zmanjšanje nesreč v danem obdobju in je približno na enakem nivoju kot je bil ta delež v letu 2012 in 2013. V letu 2014 se je število nesreč v primerjavi z letom 2013 povečalo. V predmetnem letu je bilo skupaj 138 nesreč.

Število zaposlenih v rudarstvu se je v letu 2014 povečalo iz 2.832 zaposlenih v letu 2013 na 3.537 zaposlenih v letu 2014. Vzrok so novi izvajalci rudarskih del, ki predvsem v Premogovniku Velenje na podlagi izvajalskih pogodb izvajajo rudarska dela. V primerjavi z letom 2013 se je zmanjšalo število težjih nesreč iz 6 v letu 2013 na 3 v letu 2014. V letu 2014 je bila ena nezgoda s smrtnim izidom, ki se je zgodila v Premogovniku Velenje. Zmanjšalo se je število izgubljenih dnin iz 4.722 v letu 2013 na 4.003 v letu 2014.

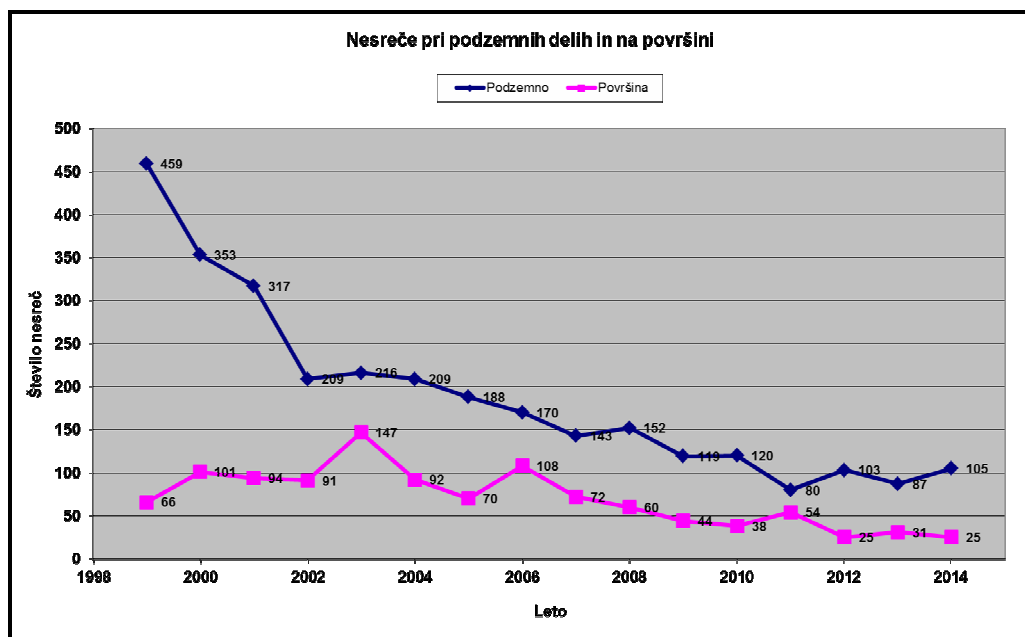
Iz podatkov v tabeli je razvidno, da je v letu 1995 znašal delež težjih nesreč glede na število zaposlenih 0,14 %, v letu 2014 je znašal ta delež le 0,085 %, kar pomeni, da se je delež težjih nesreč glede na število zaposlenih zmanjšal za 60,7 %. V navedenem obdobju je iz tabele tudi razbrati, da je v letu 1995 znašala izguba dnin 3,38 dnin/zaposlenega, medtem ko se je v letu 2014 zmanjšala na 1,13 dnin/zaposlenega.

Indeks nesreč glede na število zaposlenih je v letu 2014 znašal 23,02. Kar pomeni, da se je na 23,02 zaposlenih zgodila ene nesreča. Navedeni indeks je v letu 2014 znašal 25,63, kar pomeni, da se je na 25,63 zaposlenih zgodila ene nesreča. V letu 1995 je ta indeks znašal 9,49, kar pomeni, da se je na 9,49 zaposlenih zgodila ene nesreča.

Po petih letih brez nesreč s smrtnim izidom je bila v letu 2014 ena nesreča s smrtnim izidom, ki se je zgodila iz 18.11. na 19.11.2014 na glavnem izvozu premoga iz Premogovnika Velenje.

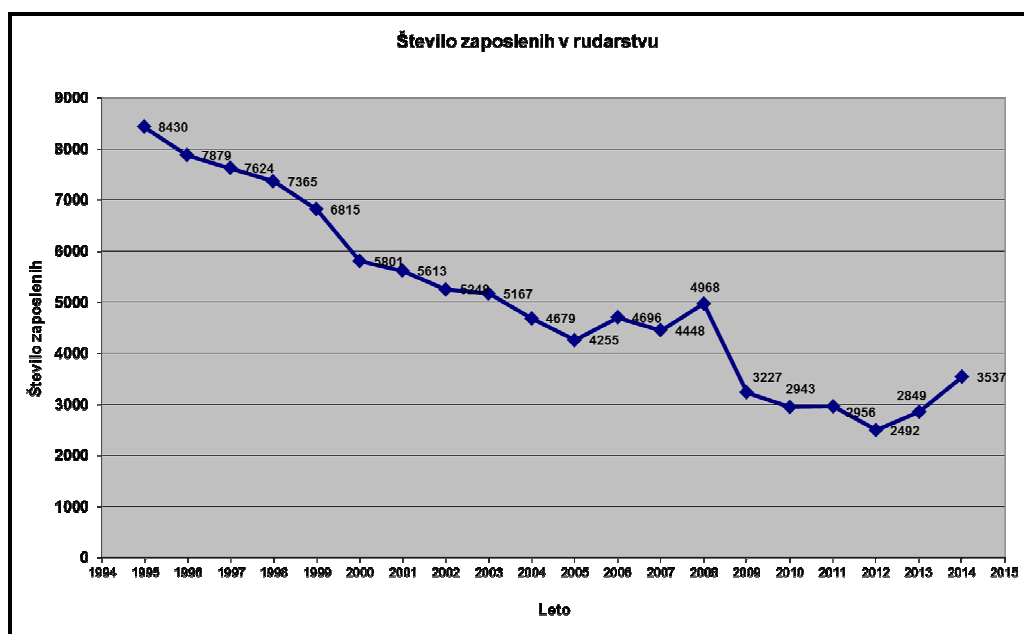
Iz zgoraj navedenih izračunanih parametrov je zaznati izboljšanje varnostnih parametrov tako v obdobju 1995 - 2014, kot tudi v letu 2014 v primerjavi z letom 2013. Boljši varnostni parametri so posledica sodobnejših tehnologij in zavedanja delodajalcev in delavcev o pomenu varnosti zdravja pri delu.

Diagram: Nesreče pri podzemnih delih in na površini

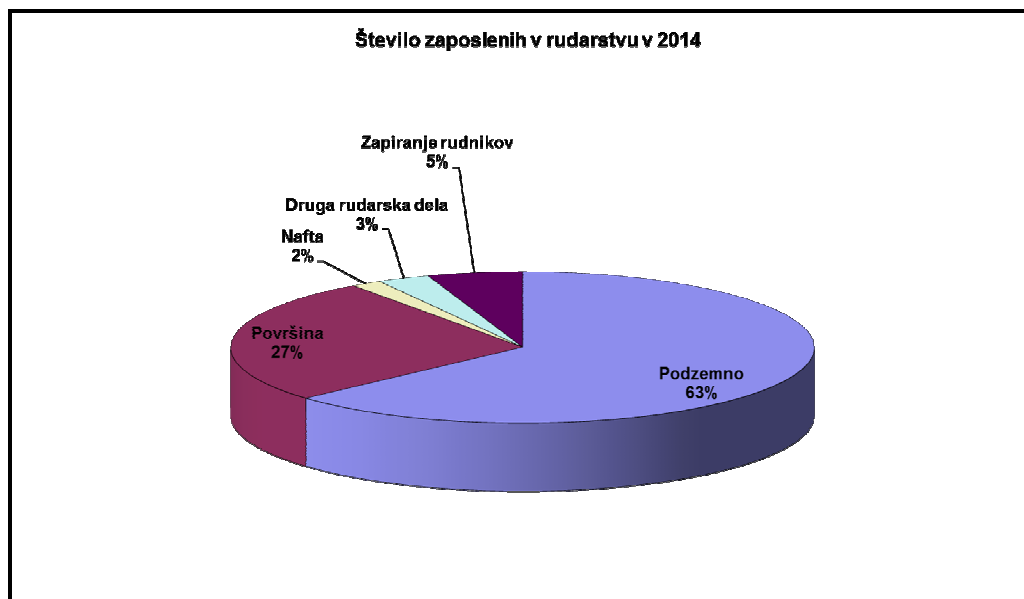
V diagramu je prikazana primerjava gibanja števila nesreč v dveh glavnih poddejavnostih in sicer za površinsko in podzemno pridobivanje. Krivulji kažeta trend zmanjševanja števila nesreč pri delu. Istočasno je potrebno poudariti, da je na doseženi trend vplival tudi razvoj in uvajanje modernih in s tem varnejših metod pridobivanja. Pri podzemnem pridobivanju (modra krivulja) je največje zmanjšanje števila nesreč v obdobju od 1995 do 2002 in nato v obdobju od 2008 do 2011, navedeno je v povezavi z zmanjšanjem števila zaposlenih. Pri podzemnem pridobivanju se je povečalo število nesreč iz 87 v letu 2013 na 105 v letu 2014, indeks povečanje znaša 1,2, oziroma v letu 2014 je bilo pri podzemnem pridobivanju 18 nezgod več kot v letu 2013. Pri površinskem pridobivanju (rožnata krivulja) se je v obdobju od leta 1995 do 2003 povečevalo število nesreč, po letu 2003 se je število nesreč zmanjševalo do minimuma v letu 2012. V letu 2014 se je zgodilo 25 nesreč, kar je enako številu nesreč iz leta 2012 in predstavlja najmanjše število v opazovanem obdobju. V letu 2014 smo imeli 15 nesreč več kot v letu 2013.

Diagram: Število zaposlenih v rudarstvu

Število zaposlenih v primerjavi z letom 2013 se je povečalo. Vzrok so novi izvajalci rudarskih del, ki na podlagi izvajalskih pogodb izvajajo rudarska dela predvsem v premogovništvu.

Diagram: Število zaposlenih v rudarstvu glede na dejavnost 2014

Od vseh zaposlenih jih še vedno največ odpade na podzemno pridobivanje premoga 63 % (Skupina Premogovnik Velenje). Površinsko pridobivanje predstavlja 27 % delež. V ostalih poddejavnostih je zaposlenih le 10 % vseh zaposlenih v rudarstvu, od tega 5 % pri zapiranju rudnikov. Večina od 5 % zaposlenih odpade na zapiranje Rudnika Trbovlje – Hrastnik.

Diagram: Delež nesreč v rudarstvu v 2014

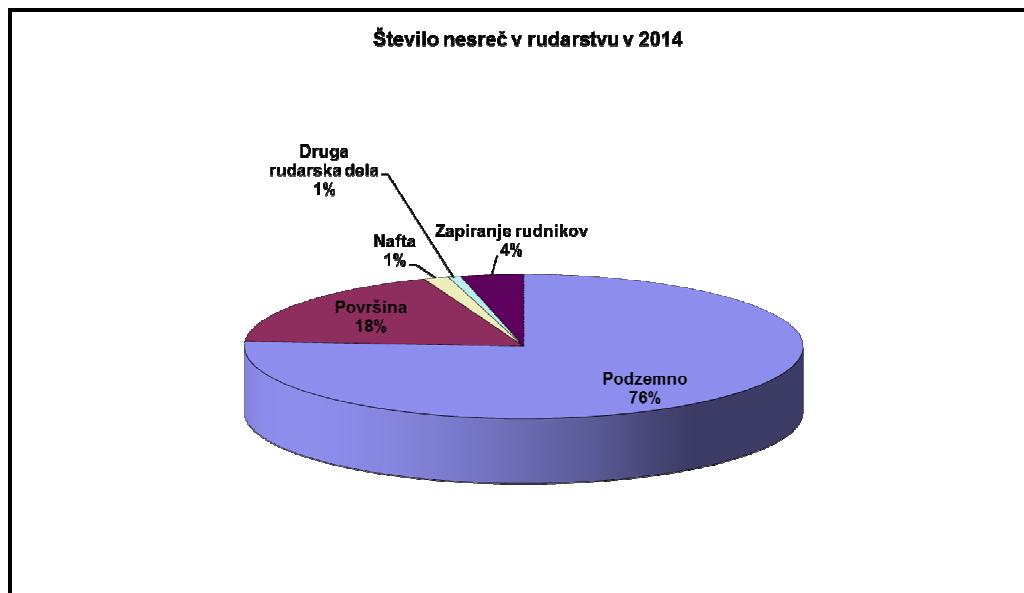

Diagram prikazuje deleže nesreč med posameznimi poddejavnostmi. Največji delež odpade na podzemno pridobivanje mineralne surovine, kar je glede na naravo dela in pogoje dela tudi pričakovano.

Tabela: Delež nesreč v rudarstvu glede na dejavnost

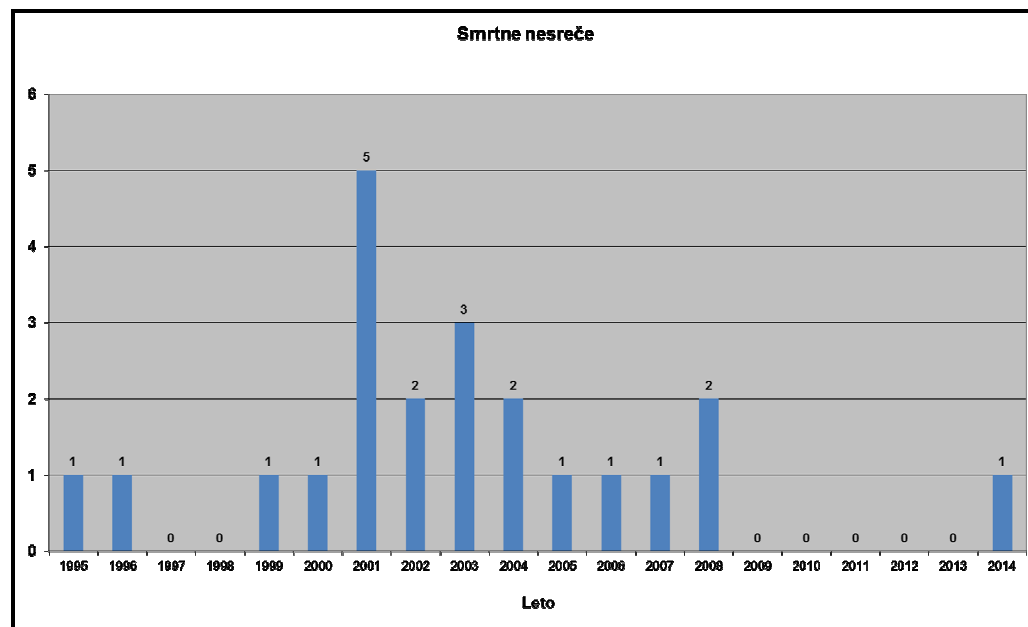
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Podzemno izkoriščanje	55%	44%	72%	73%	60%	80%	70%	76%
Površinsko izkoriščanje	36%	29%	20%	23%	33%	19%	25%	18%
Pridobivanje nafte	1%	1%	3%	1%	1%	0%	1%	1%
Druga rudarska dela	5%	24%	4%	3%	5%	0%	2%	1%
Zapiranje rudnikov	3%	2%	1%	0%	1%	1%	2%	4%

Iz tabele je razvidno, da tako kot v preteklih letih največji delež nesreč odpade na podzemno izkoriščanje mineralnih surovin, ki se nanaša na izvajanje rudarskih del v Premogovniku Velenje. Ta delež je v letu 2014 znašal 76 % in je za 6 % večji kot v letu 2013. Pri površinskem izkoriščanju mineralnih surovin je bil ta delež 18% v letu 2014 in je za 7 % manjši kot v letu 2013.

Po petih letih brez nesreč s smrtnim izidom je bila v letu 2014 ena nesreča s smrtnim izidom, ki se je zgodila iz 18.11. na 19.11.2014 na glavnem izvozu premoga iz Premogovnika Velenje. Rudarska inšpekcija je skladu s 1. odstavkom 127. členom ZRud – 1 podala pisno mnenje o vzrokih nesreče in o kršitvah predpisov, ki so neposredno povezani z vzroki nesreče.

Pri nadzoru zdravstvenega stanja zaposlenih lahko sklepamo, da izvajalci rudarskih del v večini primerov zagotavljajo varovanje zdravja s preventivnimi zdravstvenimi pregledi zaposlenih in periodičnimi raziskavami delovnega okolja. Pri družbah z večjim številom zaposlenih je še vedno zaznati trend povečevanja števila zaposlenih z omejitvami. Povprečna starost zaposlenih v rudarstvu se namreč še vedno zvišuje, zato se posledično povečuje tudi število delavcev z omejitvami (sluh, zmanjšanje fizične sposobnosti, omejitve vida...).

Diagram: Smrtne nesreče

7 GRADBENA, GEODETSKA IN STANOVANJSKA INŠPEKCIJA

7.1 PODROČJE GRADBENE INŠPEKCIJE

7.1.1 Pristojnost in zakonodaja

Pristojnosti gradbene inšpekcije so določene v zakonih (Zakon o graditvi objektov-1, Zakon o urejanju prostora, Energetski zakon-1, Zakon o rudarstvu, Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno-1) in podzakonskih aktih.

Na podlagi določil Zakona o graditvi objektov (ZGO-1) gradbeni inšpektorji nadzirajo gradnjo objektov, med drugim:

- ali imajo investitorji gradbeno dovoljenje za graditev objektov oziroma za dela, ki jih opravljajo, ali dela opravljajo v skladu z dovoljenjem,
- ali se gradnja oziroma sprememba namembnosti izvaja skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem,
- ali se dela, za katera ni treba pridobiti dovoljenj po določbah ZGO-1, izvajajo v skladu s prostorskimi akti in gradbenimi predpisi,
- ali se gradi objekt, za katerega je izdan sklep, s katerim se je dovolila obnova postopka in zadržanje izvršitve gradbenega dovoljenja,
- ali udeleženci pri graditvi objektov (projektanti, revizorji, izvajalci, nadzorniki...) izpolnjujejo zahteve, določene z ZGO-1,
- ali imajo lastniki za uporabo objektov uporabno dovoljenje,
- ali objekte vzdržujejo tako, da ti ne ogrožajo varnosti in zdravja ljudi ter okolice...

V letu 2014 so bili osnovni cilji gradbene inšpekcije definirani preko treh temeljnih nalog in sicer:

G1 - Učinkovito preprečevanje nedovoljenih gradenj

G2 - Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah graditve objektov

G3 - Zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov

Ključne besede so povezane s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo ključnih besed pri posamezni temeljni nalogi na nivoju zadeve za gradbeno inšpekcijo.

GRADBENA INŠPEKCIJA		Ključna beseda, ki opredeljuje temeljno nalogo
Učinkovito preprečevanje nedovoljenih gradenj	152. čl. ZGO-1 -nelegalna gradnja	G1 - PREPREČEVANJE NG
	153. čl. ZGO-1 -neskladna gradnja (ustavitev in sprememba dovoljenja)	
	153. čl. ZGO-1 -neskladna gradnja (odstranitev oz. uskladitev)	
	154. čl. ZGO-1 -nevarna gradnja	
	158. čl. ZGO-1 -odklop od infrastrukturnih omrežij	
	160. čl. ZGO-1 -označitev ukrepa	
	161. čl. ZGO-1 - zaseg	
	Odločba ZUN	
	Odločba ZGO	
Kontroliranje izpolnjevanja z zakonom določenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah graditve objektov	150. člen ZGO-1 4. tč. (prepoved vgradnje)	G2 - BISTVENE ZAHTEVE

Zagotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov	150. člen ZGO-1 1. ali 2. tč. (odprava nepravilnosti oz. ustavitev gradnje)	G3 - IZPOLNJEVANJE POGOJEV
	150. člen ZGO-1 3 tč. (prepoved uporabe)	
	156. čl. ZGO-1 (posebni primeri uporabe)	

Večina dejanj in postopkov gradbene inšpekcije so namenjena doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektorji tudi dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke. Poleg tega pa inšpektorji vodijo tudi postopke v zvezi z določbami Zakona o rudarstvu in določbami Uredbe o odlagališčih odpadkov.

7.1.2 Inšpekcijski nadzor

Osnovna naloga gradbene inšpekcije je nadzor nad gradnjo objektov, predvsem preprečevanje nedovoljene gradnje in nadziranje izpolnjevanje z zakonom predvidenih bistvenih zahtev glede lastnosti objektov v vseh fazah graditve.

Gradbeni inšpektorji v splošnem ponovno ugotavljajo, da se število novih nelegalnih gradenj (objekti, zgrajeni brez dovoljenj - zanje inšpektor naloži odstranitev) zmanjšuje. Večina nedovoljenih gradenj se ugotavlja na zazidljivih območjih – zmanjšuje se število nelegalnih gradenj na kmetijskih zemljiščih. Zmanjšuje se tudi število večjih gradbišč, kar je posledica splošne gospodarske krize, ki je močno posegla v gradbeni sektor.

Določene težave so v postopkih gradbene inšpekcije v zvezi s spremembo namembnosti objektov, predvsem pa pri spreminjanju stanovanjskih objektov v večstanovanjske objekte. Razlog je predvsem v možnosti, da se etažna lastnina razdeli in v uradnih evidencah vpiše na novo stanje (tudi lastniško), ne glede na legalnost izvedenih del. Vzrok navedenim zapletom so predpisi s področja geodetskih dejavnosti, saj so spremembe v uradnih evidencah geodetske uprave in posledično zemljiške knjige mogoče ne glede na legalnost novega stanja.

Gradbeni inšpektor je še vedno pristojen za nadzor, če so enostavni objekti, za katere sicer gradbeno dovoljenje ni potrebno, zgrajeni oziroma postavljeni v skladu z občinskimi prostorskimi akti, če so za postavitve pridobljena ustrezna soglasja, ipd. To dejstvo predstavlja še vedno veliko breme in povečano število postopkov in pristojnosti gradbene inšpekcije. Če namreč pogoji, določeni v občinskem prostorskem aktu, za postavitve enostavnega objekta, za katerega po zakonu gradbeno dovoljenje ni potrebno, niso izpolnjeni, mora gradbeni inšpektor uvesti postopek in ukrepati kot da gre za nelegalno gradnjo. Takšen postopek – ugotavljanje opisanih pogojev za gradnjo ali postavitve objekta - pa je sicer po vsebini postopek izdaje dovoljenja, kakršnega vodijo Upravne enote, pogoje pa sicer ugotavljajo tudi občinske službe za urejanje prostora.

Gradbeni inšpektorji so v letu 2014 prejeli 3.289 prijav. Po uradni dolžnosti je bilo v letu 2014 uvedenih 5.675 postopkov, od tega je bilo uvedenih 4.051 inšpekcijskih postopkov ter 619 prekrškovnih postopkov. 1.005 ostalih splošnih postopkov pa se je nanašalo na delovanje gradbene inšpekcije.

2014	Inšpekcijski nadzor na gradbenem področju
Število prejetih prijav	3.289
Število inšpekcijskih postopkov	4.051

V letu 2014 je bilo rešenih 3.934 inšpekcijskih zadev, 634 prekrškovnih zadev in 1.009 ostalih splošnih zadev. Gradbena inšpekcija je tako imela na dan 31. 12. 2014 odprtih 10.532 inšpekcijskih zadev, 577 prekrškovnih zadev in 1.654 ostalih splošnih zadev.

V letu 2014 so gradbeni inšpektorji v zvezi s postopki poslali 4.839 dopisov, odgovorov, obvestil in pojasnil strankam, prijaviteljem in drugim.

V letu 2014 so gradbeni inšpektorji opravili 1.441 rednih pregledov, 2.885 izrednih pregledov in 3.843 kontrolnih pregledov. Opravil so tudi 1.847 zaslišanj, sestavili 3.160 ostalih zapisnikov ter izdali 1.309 inšpekcijskih odločb.

Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2014 je gradbena inšpekcija prejela 759 pritožb zoper izdane akte v inšpekcijskem postopku in 634 odločitev drugostopnega organa vezanih na vložena pravna sredstva. V letu 2014 je bila v 433 primerih pritožba zoper upravni akt v celoti zavrnjena (68,30%) in v 7 primerih je bila pritožba zavrnjena (1,10%), 13 upravnih aktov je bilo delno odpravljenih in nadomeščenih z odločitvijo organa druge stopnje (2,05%), 23 upravnih aktov je bilo delno odpravljenih (3,63%) in v 27 primerih je bila odločitev gradbenega inšpektorja s strani organa druge stopnje spremenjena (4,26%). 77 upravnih aktov je bilo odpravljenih in vrnjenih v ponovni postopek (12,15%), 4 upravni akti so bili odpravljeni delno in vrnjeni v ponovni postopek (0,63%), 44 upravnih aktov je bilo v celoti odpravljenih (6,94%), 6 upravnih aktov je drugostopni organ odpravil in jih nadomestil s svojo odločitvijo (0,95%).

Dne 28. 12. 2013 je začel veljati Zakon o dopolnitvi Zakona o graditvi objektov (ZGO-1E), ki s 156.a členom določa dodatne razloge za odlog izvršbe inšpekcijskih ukrepov pri nelegalnih gradnjah, neskladnih gradnjah in objektih, ki se uporabljajo brez predpisanega uporabnega dovoljenja. Tako gradbeni inšpektor na predlog inšpekcijskega zavezanca odloži izvršbo inšpekcijske odločbe, če inšpekcijski zavezanec izkaže da:

- gre za stanovanjsko stavbo, v kateri vsaj od začetka inšpekcijskega postopka dejansko in neprekinjeno prebiva inšpekcijski zavezanec ali druge osebe in nimajo v lasti in posesti drugega primerne stanovanja po merilih, ki jih določa 10. člen Stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVETL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odločba US, 87/11 in 40/12 – ZUJF), ali
- se v objektu vsaj od začetka inšpekcijskega postopka neprekinjeno opravlja gospodarska dejavnost in bi zaradi izvršitve inšpekcijskega ukrepa inšpekcijskemu zavezancu grozila hujša gospodarska škoda ali bi izvršitev inšpekcijskega postopka pomenila neposreden razlog za odpuščanje delavcev, pri čemer se za hujšo gospodarsko škodo šteje povzročitev trajne nelikvidnosti ali izguba edinega vira pridobivanja dohodkov in sredstev za preživljanje, ali
- je inšpekcijski zavezanec dal pobudo za spremembo prostorskega akta, ki jo je občina že vključila v postopek sprememb prostorskega akta in se je pisno opredelila, da jo bo upoštevala pri naslednjih spremembah, ali
- je inšpekcijski zavezanec vložil popolno zahtevo za izdajo gradbenega ali uporabnega dovoljenja.

V skladu z novelo ZGO-1E je odlog izvršbe mogoč tudi v primeru pravnomočne in izvršljive inšpekcijske odločbe.

Od uveljavitve novele ZGO-1 E pa do 25. 12. 2014 je bilo po ročno zbranih podatkih skupaj vloženih 579 zahtev za odlog izvršbe inšpekcijskih ukrepov po 156.a čl. ZGO-1E, pri tem je bilo 499 zahtev odobrenih ter 69 zavrnjenih ali zavrženih (13 od teh je v pritožbenem postopku).

Gradbeni inšpektorji so odobrili 499 odlogov izvršbe inšpekcijskih ukrepov po 156.a čl. ZGO-1E, od tega jih je bilo 156 (31,26 %) odobrenih v zvezi z razlogi iz 1. in 2. alinee 1. odstavka 156.a čl. ZGO-1, 275 (55,11 %) v zvezi z razlogi iz 3. alinee 1. odstavka 156.a čl. ZGO-1 in 68 (13,63 %) v zvezi z razlogi iz 4. alinee 1. odstavka 156.a čl. ZGO-1.

Po vsebinskem pregledu odločitev ugotavljamo, da je bila večina vlog (86,18 %) v zvezi z odlogi izvršb po 156.a čl. ZGO-1E odobrenih. Več kot polovica vlog je odobrenih v zvezi z danimi pobudami za spremembo prostorskih aktov (55,11 %), sledijo enoletne odobritve v zvezi s socialnim in gospodarskim razlogom (31,26 %), manjši pa je delež odlogov zaradi vloženih zahtev za izdajo gradbenih oziroma uporabnih dovoljenj (13,63 %).

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih gradbene inšpekcije v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz spodnje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik - redni pregled	1.441
Zapisnik - izredni pregled	2.885

Zapisnik kontrolni pregled	3.843
Zapisnik o zaslišanju	1.847
Ostali zapisniki	3.160
Odločba	1.309
Opozorilo upravno	72
Opozorilo ZIN	456
Sklep - dovolitev izvršbe (po II. osebi)	684
Sklep - dovolitev izvršbe (denarna prisilitev)	113
Sklep - o denarni kazni	57
Znesek izrečenih denarnih kazni	339.403,75€
Sklep - ustavitev postopka	1.538
Ostali sklepi	976

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih gradbene inšpekcije v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014, ki so bili opravljeni v zasledovanju treh ciljev: G1 - PREPREČEVANJE NG, G2 - BISTVENE ZAHTEVE in G3 - IZPOLNJEVANJE POGOJEV so razvidni iz spodnje tabele:

Gradbena inšpekcija	G1	G2	G3
Zapisnik - redni pregled	892	169	495
Zapisnik - izredni pregled	2.443	62	469
Zapisnik kontrolni pregled	3.426	81	440
Zapisnik o zaslišanju	1.620	27	230
Ostali zapisniki	2.418	120	325
Odločba	1.201	14	133
Opozorilo upravno	55	1	17
Opozorilo ZIN	229	59	215
Sklep - dovolitev izvršbe (po II. osebi)	681	0	5
Sklep - dovolitev izvršbe (denarna prisilitev)	80	1	36
Sklep - o denarni kazni	47	0	12
Sklep - ustavitev postopka	1.431	38	354
Ostali sklepi	724	2	40

V letnem načrtu dela Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor za leto 2014 je bilo za gradbeno inšpekcijo za nadzor na področju graditve objektov predvidenih 7.000 inšpekcijskih pregledov. Gradbeni inšpektorji so v letu 2014 na področju graditve objektov opravili 8.169 inšpekcijskih pregledov, kar pomeni, da so bili zastavljeni cilji iz letnega načrta dela za leto 2014 uresničeni.

Primarni cilj nadzora v letu 2014 je bil zagotoviti izpolnjevanje predpisanih pogojev in kvaliteto dela pri opravljanju dejavnosti v zvezi z graditvijo objektov. Ta cilj je gradbena inšpekcija v letu 2014

zasledovala s povečanim obsegom nadzora nad aktivnimi gradbišči, ki so identificirana na podlagi podatkov o izdanih gradbenih dovoljenjih in podatkov, posredovanih s strani drugih področnih inšpekcij. Ob nadzoru aktivnih gradbišč je bilo preverjeno tudi, ali udeleženci pri graditvi izpolnjujejo predpisane pogoje. V sklopu akcije Nadzor na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi objektov je bilo pregledanih 548 gradbišč, v sklopu akcije Nadzor na gradbiščih nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov pa je bilo pregledanih 34 gradbišč.

Poleg nadzora nad izpolnjevanjem predpisanih pogojev in kvaliteto dela je gradbena inšpekcija v letu 2014 stremela k čim bolj učinkovitemu preprečevanju nastanka nedovoljenih gradenj. V tem okviru je primarno vršila nadzor nad gradnjami, pri katerih je zaradi njihove nevarnosti prizadet javni interes. V letu 2014 se je vršil tudi nadzor nad izvajanjem vzdrževalnih del, saj se pod okriljem izvajanja vzdrževalnih del velikokrat izvaja rekonstrukcija objekta, za katero pa je pred pričetkom gradnje potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. V letu 2014 je bil izveden tudi usmerjen nadzor nad gradnjo objektov za proizvodnjo električne energije s pomočjo sonca - sončnih elektrarn, kjer je bilo pregledanih 10 objektov.

V letu 2014 je poleg zgornjih nalog gradbena inšpekcija povečala tudi obseg nadzora nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi, saj je pri teh stavbah posebej močno izražen javni interes po izpolnjevanju bistvenih zahtev objekta pri gradnji in uporabi. Poleg ukrepa v primeru, da se objekt uporablja brez uporabnega dovoljenja, je ZGO-1 uvedel tudi ukrep v zvezi z uporabo objekta v druge namene, kot je dovoljena - sprememba namembnosti brez pridobljenega dovoljenja. S tem smo v letu 2014 sledili cilju preprečitve uporabe tistih objektov, ki nimajo pridobljenega uporabnega dovoljenja (5. člen ZGO-1). V letu 2014 je gradbena inšpekcija izvajala nadzor tudi nad izpolnjevanjem predpisanih bistvenih zahtev za objekte, predvsem pri stanovanjskih objektih, javnih objektih in poslovnih stavbah, ter pri tistih objektih, ki imajo vplive na okolje, pri objektih, ki predstavljajo zahtevne objekte po predpisih o graditvi objektov ter nad rekonstrukcijami starih objektov, predvsem v mestnih jedrih in drugih gosto naseljenih območjih, z namenom zagotavljanja izpolnjevanja bistvenih zahtev objektov (9. člen ZGO-1) in bistvenih lastnosti objektov (9. in 13. člen ZGO-1). Tako je bilo v sklopu akcije Nadzora nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi pregledanih 186 javnih objektov.

S Pravilnikom o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov so bila v slovenski pravni red vnesena pravila evrokodov – evropskih standardov, ki določajo načela in pravila za zagotovitev varnosti, uporabnosti in trajnosti objektov. V zvezi s Pravilnikom o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov so gradbeni inšpektorji pri inšpekcijskem nadzoru preverjali tudi zahteve, s katerimi se zagotavlja mehanska odpornost in stabilnost objektov ves čas njihove življenjske dobe s ciljem omejiti ogrožanje ljudi, živali in premoženja v objektih ter v njihovi neposredni okolici. Zanesljivost objekta je ena bistvenih lastnosti (13., 15. člen ZGO-1), ki jo mora objekt izpolnjevati, kontrola mehanske odpornosti in stabilnosti pa je pri tem bistvenega pomena.

V sklopu akcije Nadzora na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi objektov so gradbeni inšpektorji v zvezi z zagotavljanjem izpolnjevanja predpisanih bistvenih zahtev za objekte opravili tudi večjo kontrolo nad izpolnjevanjem zahtev Pravilnika o gradbiščih, uveljavljenega v letu 2008, predvsem v delu, ki se nanaša na opravljanje kontrole gradnje s strani odgovornih nadzornikov. Obveznosti nadzornika obsegajo vse od ugotavljanja skladnosti gradnje s projekti in dovoljenji, do kontrole uporabe gradbenih proizvodov pri vgrajevanju v objekt. S tako zastavljenim nadzorom smo zasledovali cilj, da bi delo gradbenih inšpektorjev lahko omejili le na redne kontrolne preglede na gradbiščih, saj je popolna kontrola spoštovanja zakona pri gradnji objektov naloga nadzornikov. V akciji nadzora pa je bilo ugotovljeno kar nekaj nepravilnosti, ki so se nanašale na delo nadzornikov in sicer, da odgovorni nadzornik ni obvestil gradbenega inšpektorja o neskladju s projektom za izvedbo in gradbenimi predpisi ter da nekateri odgovorni nadzorniki niso imeli pred začetkom opravljanja dejavnosti zavarovane svoje odgovornosti za škodo, ki bi utegnila nastati investitorjem in tretjim osebam v zvezi z opravljanjem njihove dejavnosti.

Povečana je bila tudi kontrola nad delom udeležencev pri graditvi objektov (projektanti, revidenti, izvajalci in odgovorni vodje del), v sklopu akcije Nadzora na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi objektov, saj ZGO-1 pri teh osebah uvaja drugačno vlogo in delo, kot so ga imeli v preteklosti in določa nove in višje kazni. S tem smo želeli zagotoviti, da ti udeleženci izpolnjujejo osnovne pogoje za opravljanje dela (28., 29., 31. in 45. člen ZGO-1). V akciji nadzora pa je bilo ugotovljeno kar nekaj nepravilnosti, ki so se nanašale predvsem na delo odgovornih vodij del, saj je bilo ugotovljeno, da

nekateri odgovorni vodje del ne izpolnjujejo pogojev kot jih določa ZGO-1 ter da en odgovorni vodja del ni podpisoval gradbenih dnevnikov kot to določa Pravilnik o gradbiščih.

Ustreznost gradbenih proizvodov je eden bistvenih pogojev za doseganje oziroma izpolnjevanje bistvenih zahtev za objekte. Zakon določa, da gradbeni inšpektor prepove vgrajevanje gradbenih proizvodov, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev. Nova ureditev trga po priključitvi Slovenije EU in s tem enostavnejši pretok blaga, storitev in delovne sile v okviru EU je povzročila še večji interes oseb iz tretjih držav za nastop na slovenskem trgu, zato je bila tudi v letu 2014 potrebna večja pozornost gradbene inšpekcije pri nadzoru nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov in pri opravljanju storitev s področja graditve objektov tako pri pravnih osebah kot tudi fizičnih osebah držav iz EU in iz tretjih držav. Tako kot v prejšnjih letih smo tudi v letu 2014 sodelovali s tržno inšpekcijo. S tem smo želeli zagotoviti kvaliteto gradbenih proizvodov (9. čl. ZGO-1) ter tako zagotoviti bistvene lastnosti objektov (13. čl. ZGO-1). V ta namen smo v sklopu akcije Nadzor na gradbiščih nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov obravnavali 34 zadev.

Gradbena inšpekcija je nadaljevala sistematičen nadzor nad novogradnjami in sicer, ali je bilo za nameravano oz. že začeto gradnjo pridobljeno gradbeno dovoljenje, z namenom preprečiti gradnje brez gradbenega dovoljenja (3. čl. ZGO-1).

Izvajanje upravnih izvršb inšpekcijskih odločb po drugi osebi je gradbena inšpekcija opravljala skladno z zakonodajo in prioritetami dela gradbene inšpekcije v izvršilnih postopkih in vrstnim redom pri izvršbah. Glede na razpoložljiva finančna sredstva ter upoštevanje odloga izvršbe po 156.a členu ZGO-1E in 293. člena ZUP so bile izvršbe opravljene, ko so prišle na vrsto. V letu 2014 so izvršbe potekale predvsem na objektih, kjer je bilo ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti ter na tistih objektih, kjer so bile odločbe in sklepi o dovolitvi izvršbe pravnomočni in izvršljivi ter so se zadeve v izvršilnih postopkih zaradi drugih dejavnikov, kot so vpliv gradnje na okolje (potreba po OVD), ogrožanje javnih površin, gradnja v varovalnih območjih (TNP, krajinski parki, gozdne površine, kmetijska zemljišča, vodovarstvena področja, v vplivnih območjih komunalnih infrastruktur), zahtevnost objekta, vrsto nadzora in faza gradnje, uvrstile visoko na seznam izvršilnih zadev. V letu 2014 je bilo po drugi osebi v izvršilnih postopkih odstranjenih 8 objektov v celoti, 1 izvršba zahtevnega energetskega objekta pa je bila pričeta, vendar zaradi vremenskih razmer ter obsežnosti in zahtevnosti same izvršbe v letu 2014 ni bila končana in bo nadaljevana v letu 2015, če bodo zagotovljena ustrezna finančna sredstva.

V letu 2014 je bila v 107 zadevah izvršba opravljena po prvi osebi torej s strani inšpekcijskih zavezancev. V 119 zadevah je bilo pridobljeno upravno dovoljenje oz. so bili objekti legalizirani.

Skladno s prioritetami dela gradbene inšpekcije pri izvršilnih postopkih in vrstnim redom pri izvršbah je bil inšpekcijskim zavezancem v 2 zadevah izdan tudi sklep o založitvi sredstev.

Gradbena inšpekcija izvaja izvršbe skladno z zakonodajo in prioritetami dela gradbene inšpekcije v izvršilnih postopkih. Izvršba po drugi osebi se opravi, ko le-ta pride na vrsto na izvršilnem seznamu. Obseg in količino izvršb po drugi osebi narekuje predvsem količina s proračunom zagotovljenih denarnih sredstev namenjena izvršbam, kakor tudi velikost in zapletenost izvršbe same. Odlogi izvršb po 156.a členu ZGO-1 prav tako podaljšujejo postopke izvršb. Za izvršbe po drugi osebi je bilo v letu 2014 namenjenih le 197.000,00€. V letu 2014 je bilo za rušenje nedovoljeno zgrajenih objektov porabljenih 196.999,00€.

V letu 2014 je gradbena inšpekcija izvrševanje inšpekcijskih odločb zagotavljala tudi z izrekanjem denarnih kazni za prisilitev k spoštovanju in izvrševanju inšpekcijskih ukrepov, saj smo izdali 57 sklepov z denarno prisilitvijo v skupnem znesku 339.403,75€. V 13 primerih je bil izvršen odklop nedovoljenih gradenj iz gospodarske javne infrastrukture. Zakon določa, da gradbeni inšpektor z odločbo naloži upravljavcu infrastrukture, da izvrši odklop nedovoljene gradnje. Če je nedovoljena gradnja priključena preko legalne gradnje, naloži odklop tudi te.

7.1.3 Prekrškovni postopek

V letu 2014 je bilo prejetih 7 predlogov za uvedbo postopka o prekršku, uvedenih 619 postopkov o prekršku ter rešenih 634 prekrškovnih postopkov.

V prekrškovnih postopkih je gradbena inšpekcija prejela 73 odločitev o zahtevi za sodno varstvo, v katerih je sodišče v 39 zadevah zavrnilo zahtevo za sodno varstvo in potrdilo odločitev gradbene inšpekcije (53,42%), v 3 zadevah zavrglo zahtevo za sodno varstvo (4,11%), v 4 zadevah spremenilo globo (5,48%), v 1 primeru sodišče globe ni izreklo (1,37%), v 6 zadevah je sodišče globo spremenilo v opomin (8,22%) ter v 20 zadevah ustavilo postopek (27,40%).

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih gradbene inšpekcije v okviru prekrškovnih postopkov v letu 2014 je razvidno iz tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
619	71	476	55	67	92	3

V spodnji tabeli je prikazana skupna višina izrečenih glob, višina izvršenih plačil izrečenih glob in višina izvršenih plačil izrečenih glob s priznanim 50% popustom:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	482.165
Plačilo terjatev	150.950
Plačilo s 50% popustom	130.800

7.1.4 Akcije v letu 2014

V letu 2014 je bilo opravljenih več skupnih akcij gradbene inšpekcije, to je usmerjenih nadzorov stanja z namenom ugotavljanja in preprečevanja večjega obsega kršitev in zaščite javnega interesa. Tako so bile v letu 2014 izvedene štiri akcije nadzora in sicer:

- Nadzor nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi (šole, vrtci, bolnišnice, nakupovalni centri, javne ustanove, kopališča, ...),
- Nadzor na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi objektov,
- Nadzor na gradbiščih nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov,
- Nadzor nad gradnjo sončnih elektrarn.

V nadaljevanju podajamo kratek opis posamezne akcije in poročilo o stanju oziroma ukrepih.

➤ Akcija nadzora nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi (šole, vrtci, bolnišnice, nakupovalni centri, javne ustanove, kopališča...)

Izvedba akcija nadzora gradnje, uporabe in vzdrževanja objektov v javni rabi je bila načrtovana z načrtom dela Inšpektorata RS za promet, infrastrukturo in prostor za leto 2014. Pretežno je potekala septembra, oktobra in novembra 2014 na območju celotne Republike Slovenije. Preverjeni so bili objekti v javni rabi. Objekt v javni rabi je objekt, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem in se glede na način rabe deli na javne površine in nestanovanjske stavbe, namenjene javni rabi (2. čl. ZGO-1). Javna površina je površina, katere raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem, kot so javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica, rekreacijska površina in podobna površina. Nestanovanjska stavba, namenjena javni rabi, je stavba, katere raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem kot je hotel, motel, gostilna in podobna nastanitvena stavba, banka, pošta, urad in podobna poslovna stavba, stavba za trgovino in storitve, stavba železniške in avtobusne postaje, letališča in pristaniškega terminala, postaja žičnice, garažna stavba in podobne stavbe za promet in komunikacije, stavba za razvedrilo, muzej, knjižnica, šolska stavba in druge stavbe za izobraževanje, stavba za bolnišnično ali zavodsko oskrbo, športna dvorana, stavba za čiščenje in opravljanje verskih dejavnosti in podobna nestanovanjska stavba (2. čl. ZGO-1).

Akcija je bila predvsem usmerjena v tiste objekte, v katerih se zadržuje večje število ljudi (šole, vrtci, bolnišnice, nakupovalni centri, javne ustanove, kopališča, mrliške vežice, ...).

Posebna pozornost je bila posvečena dostopnosti grajenega okolja. Generalna skuščina Združenih narodov je sprejela Konvencijo o pravicah invalidov in Izbirni protokol h Konvenciji o pravicah

invalidov, ki je ratificirana z Zakonom o ratifikaciji Konvencije o pravicah invalidov in Izbirnega protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (MKPI, Uradni list RS-MP, št. 10/08). Dostopnost grajenega okolja je pravica.

Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in sveta z dne 9. marca 2011 (Ur. l. Evropske unije L 88, 4. 4. 2011) Priloga 1 (L 88/33) o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov določa: "Gradbeni objekti morajo biti načrtovani in grajeni tako, da pri uporabi ali obratovanju ne pomenijo nesprejemljivega tveganja za nastanek nesreč ali poškodb, kakršne so zdrs, padec, trčenje, opekline, električni udarec, poškodbe zaradi eksplozije in vlomov. Gradbeni objekti morajo biti zlasti načrtovani in grajeni tako, da invalidnim osebam omogočijo dostopnost in uporabo."

ZGO-1 v 17. čl. določa, da morajo vsi objekti v javni rabi zagotavljati funkcionalno oviranim osebam dostop, vstop in uporabo brez grajenih in komunikacijskih ovir. Zagotavljanje neoviranega gibanja funkcionalno oviranih oseb je ena izmed bistvenih lastnosti, ki jih morajo izpolnjevati vsi objekti v javni rabi.

Natančnejša opredelitev zahtev za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe, ki morajo biti upoštevane pri projektiranju, gradnji in vzdrževanju vseh vrst objektov v javni rabi in pri večstanovanjskih stavbah, je določena s Pravilnikom o zahtevah za zagotavljanje neoviranega dostopa, vstopa in uporabe objektov v javni rabi ter večstanovanjskih stavb (Uradni list RS, št. 97/03 in 77/09 - odl. US: U-I-138/08-9).

Namen akcije nadzora nad gradnjo in uporabo stavb, namenjenih javni rabi, je ugotovitev stanja na področju stavb v javni rabi in sicer:

- preprečevanje nelegalne ali neskladne gradnje objektov v javni rabi,
- preprečevanje uporabe objektov v javni rabi brez uporabnih dovoljenj,
- zagotavljanje izpolnjevanja bistvenih zahtev objektov in bistvenih lastnosti objektov,
- ugotavljanje, ali se objekti v javni rabi projektirajo tako, da zagotavljajo dostopnost grajenega okolja,
- ugotavljanje, ali se objekti v javni rabi gradijo in rekonstruirajo tako, da zagotavljajo dostopnost grajenega okolja,
- ugotavljanje, ali se objekti v javni rabi vzdržujejo tako, da zagotavljajo dostopnost grajenega okolja,
- odprava obstoječih grajenih ovir,
- preprečevanje nastanka novih grajenih ovir.

Gradbeni inšpektorji so v sklopu akcije preverjali:

- ali je za objekt v javni rabi pridobljeno gradbeno dovoljenje,
- ali je objekt zgrajen skladno z izdanim gradbenim dovoljenjem,
- ali se objekt uporablja na podlagi uporabnega dovoljenja,
- ali je zagotovljena dostopnost grajenega okolja.

Inšpektorji so ukrepali v skladu s pooblastili v inšpekcijskem in prekrškovnem postopku. V akciji je sodelovalo 43 inšpektorjev, ki so pregledali 186 objektov. Gradbeni inšpektorji so ugotovili kršitve, ki se nanašajo na:

- gradnjo objektov v javni rabi brez gradbenega dovoljenja,
- gradnjo objektov v javni rabi v nasprotju z gradbenim dovoljenjem,
- uporabo objektov v javni rabi brez uporabnega dovoljenja,
- projektiranje, izvedbo in vzdrževanje objektov v javni rabi na način, da ni zagotovljena dostopnost grajenega okolja.

Inšpektorji so izdali 14 upravnih odločb, izrekli 58 opozoril za odpravo nepravilnosti, izdali dva opomina v prekrškovnih postopkih ter v enem primeru predlagali Inženirski zbornici Slovenije (IZS) uvedbo disciplinskega postopka zoper projektanta. IZS je projektantu v disciplinskem postopku izrekla opomin in naložila plačilo stroškov disciplinskega postopka. Akcija nadzora nad gradnjo in uporabo stavb namenjenih javni rabi je potekala konec leta 2014, zato ob pripravi poročila vsi ugotovitveni postopki še niso bili končani in bodo potekali tudi po predvidenem časovnem okviru akcije.

➤ **Akcija nadzora na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi objektov**

V akciji Nadzor na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi objektov je sodelovalo 60 gradbenih inšpektorjev in 2 nadzornika Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor. Po podatkih, pridobljenih s strani gradbenih inšpektorjev po končani akciji nadzora na gradbiščih, je bilo pregledanih 548 gradbišč, na katerih se je izvajala gradnja 114 zahtevnih objektov, 433 manj zahtevnih objektov in 1 enostavnega objekta. Gradbeni inšpektorji so v zvezi z akcijo odprli 610 inšpekcijskih postopkov in 51 prekrškovnih postopkov. Inšpekcijski nadzor je bil prvenstveno usmerjen v gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov katerih nadzor je v javnem interesu. Akcija nadzor na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi objektov je potekala v mesecu maju in juniju 2014 in je bila usmerjena predvsem na udeležence pri graditvi in sama gradbišča, ne pa toliko na gradbene proizvode. Ker v vseh zadevah še niso bili pridobljeni vsi podatki, na osnovi katerih bi lahko ugotovili nepravilnosti, so ugotovitveni postopki potekali tudi po predvidenem časovnem okvirju akcije, nekateri pa se bodo nadaljevali tudi po 31. 12. 2014. Gradbeni inšpektorji so v sklopu akcije večinoma opravili vsak po 10 pregledov na novih gradbiščih in aktivnih gradbiščih. Gradbeni inšpektorji so v inšpekcijskih pregledih posameznih gradbišč, ki so jih opravili na kraju samem, preverjali podatke o objektu, investitorju, nadzorniku, odgovornem nadzorniku, zavarovanju odgovornosti, izvajalcu del, gradbenem dovoljenju in sestavnih delih gradbenega dovoljenja, projektu za izvedbo, zakoličbenem zapisniku oz. načrtu, označitvi gradbišča, zaščiti gradbišča, dokazilih o skladnosti vgrajenih gradbenih proizvodih ter dobavnice/račune omenjenih proizvodov, pogodbo o nadzoru, pogodbo z izvajalcem, odločbo o odgovornem vodji del, dnevnik o izvajanju del, knjigo obračunskih izmer, načrt organizacije gradbišča, itd.

V 224 primerih nepravilnosti, ki so bile predmet nadzora v okviru akcije, niso bile ugotovljene, zato je bil izdan sklep o ustavitvi postopka. V preostalih primerih so se ugotovljene nepravilnosti nanašale na zavarovanje in označitev gradbišča, načrt organizacije gradbišča, varnostni načrt, nepravilnosti v zvezi z vodenjem gradbenega dnevnika, neobstoje listin na gradbišču, nepravilnosti pri sklepanju pogodb z udeleženci pri graditvi in izpolnjevanju pogojev za le-te, nepravilnosti pri zakoličbi objekta, nepravilnosti v zvezi z registriranjem dejavnosti gradbeništva, nepravilnosti pri zavarovanju odgovornosti in obsegu ter ustreznosti le-te ter nepravilnosti pri dokazovanju vgrajenih materialov. V sklopu akcije je bilo opravljenih 683 inšpekcijskih rednih in izrednih pregledov, 48 izrednih pregledov z zaslišanjem, 235 kontrolnih pregledov in 192 zaslišanj.

Odkritih je bilo 8 nelegalnih gradenj manj zahtevnih objektov, za katere so bile izdane odločbe na podlagi 152. člena Zakona o graditvi objektov, s katerimi so gradbeni inšpektorji odredili ustavitev gradnje ter rok za odstranitev objekta in vzpostavitev v prvotno stanje. Gradbeni inšpektorji so v sklopu akcije odkrili tudi 7 neskladnih gradenj za katere so izdali odločbo po 153. členu ZGO-1, s katero so gradnjo ustavili in inšpekcijskega zavezanca napotili, da v roku 1 meseca na pristojni Upravni enoti vloži novo vlogo za spremembo gradbenega dovoljenja.

V zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi pri izvedbi akcije nadzora na gradbiščih nad delom udeležencev pri graditvi ter v povezavi z gradbišči so gradbeni inšpektorji IRSPEP izdali 15 odločb za odpravo pomanjkljivosti na podlagi 150. člena ZGO-1, v zvezi z neizvajanjem gradnje po PZI, neizpolnjevanjem pogojev za odgovornega vodjo del ter odgovornega nadzornika in nadzornika, neustreznimi dokazili o vgrajenih gradbenih proizvodih, neustreznim zakoličbenim načrtom, označitvijo in zavarovanjem gradbišč, zavarovanjem odgovornosti odgovornih nadzornikov oziroma neustreznostjo zavarovalnih polic. Izrekli so tudi 2 opozorili po določbah 33. člena ZIN, 11 opozoril po ZP-1, 15 odločb z izrečenim opominom po ZP-1, 8 odločb o prekršku v skupni višini izrečenih glob 22.000,00€ in izdali 20 plačilnih nalogov po ZP-1 v skupni višini izrečenih glob 32.750,00€.

Ugotovljeno je bilo, da so gradbišča zahtevnih objektov in objektov, ki se gradijo z javnimi sredstvi ali/in sredstvi EU, praviloma urejena. Več nepravilnosti je bilo opaženih v zvezi z gradnjo manj zahtevnih objektov, predvsem v primerih, kadar gradnja poteka v lastni režiji, oziroma ob povsem neukih investitorjih. V tovrstnih primerih so bile ugotovljene predvsem nepravilnosti v zvezi z označitvijo, zavarovanjem in ureditvijo gradbišča ter udeleženci pri graditvi. Še vedno je nekaj investitorjev, ki ne vedo, da morajo kljub gradnji v lastni režiji imeti zagotovljen gradbeni nadzor.

➤ **Akcija nadzora na gradbiščih nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov**

Namen akcije nadzora nad vgrajevanjem gradbenih proizvodov je ugotovitev stanja na področju vgrajevanja gradbenih proizvodov in sicer:

-
- ali izvajalec gradbenih del dobavlja in vgrajuje izključno gradbene proizvode, ki ustrezajo nameravani uporabi in so bili dani v promet v skladu s predpisi za dajanje gradbenih proizvodov v promet in katerih skladnost je potrjena z ustreznimi listinami o skladnosti v skladu s 5. tč. 1. odstavek 83. člena ZGO-1,
 - ali odgovorni nadzornik preverja, če je kakovost vgrajenih gradbenih proizvodov dokazana z ustreznimi listinami in ali v primeru ugotovljenega neskladja postopa v skladu z 2. odstavkom 88. člena ZGO-1

ter spodbuditi izvajalce gradbenih del in nadzornike, da namenijo večjo pozornost preverjanju ustreznosti gradbenih proizvodov, ki se vgrajujejo v objekte.

Preverjala so se predvsem večja gradbišča ter vse vrste gradbenih proizvodov, s poudarkom na oknih, vratih, stavbnem okovju, aluminijastih in jeklenih konstrukcijah, polimernih ceveh za odpadno vodo in kanalizacijo, jaških (polimerni, betonski) in krivljeni, ravni armaturi, ter armaturnih mrežah. Akcija je potekala v oktobru in novembru 2014.

Preverjeno je bilo:

- ali ima vgrajeni proizvod CE oznako oz. izjavo o lastnostih,
- če dejansko vgrajeni proizvod ustreza napisanemu v priloženi izjavi o lastnostih,
- ali se izjava nanaša na veljavne tehnične specifikacije (npr SIST EN, ETA, STS),
- ali je certifikat o nespremenljivosti lastnosti proizvoda (oz. certifikat o skladnosti tovarniške kontrole proizvodnje) veljaven,
- ali je dejanski namen uporabe skladen z napisanim v izjavi,
- ali je izjava o lastnostih popolna (6. čl. ZGPro-1).

Ugotovitve so bile izvedene na podlagi poročil, ki so jih inšpektorji poslali po opravljeni akciji. Inšpektorji so v namen akcije obravnavali 34 zadev. Izdana je bila 1 upravna odločba na podlagi 150. člena ZGO-1, ena odločba na podlagi 152. člena ZGO-1 (ni bilo izkazano, da je »šotor« gradbeni proizvod, ki je objekt in je zato obravnavan kot nelegalen manj zahteven objekt), 8 opozoril po 33. členu ZIN. Izrečeno je bilo eno prekrškovno opozorilo. Izveden ni bil noben odstop na tržno inšpekcijo. V 20 zadevah inšpektor ni ugotovil nepravilnosti. V 4 zadevah bo ugotovitveni postopek zaključen v letu 2015.

Nepravilnosti, ki so jih inšpektorji zabeležili so naslednje:

- ni izjave o lastnostih,
- izdaja se izjava o skladnosti namesto izjava o lastnostih,
- šotor – enostaven objekt kot gradbeni proizvod – ni izkazan kot tak,
- izjava o lastnostih ni popolna:
 - o ni datuma izdaje izjave,
 - o ni podpisana s strani odgovorne osebe za podpis v imenu proizvajalca,
 - o ni popolno naveden veljaven standard.

Hkrati je bilo tudi ugotovljeno, da je priložena dokumentacija velikokrat neprimerna iz razloga, ker že proizvajalci oziroma dobavitelji ne vedo, kakšno listino je potrebno izdati. Proizvajalci šotorov, ki želijo dati šotor na trg kot gradbeni proizvod, ne vedo, kaj je potrebno pripraviti. Dodatno je prisotno tudi nepoznavanje zakonodaje s strani izvajalcev konstrukcij, ki večinoma ne vedo, s kakšno dokumentacijo se izkaže kakovost gradbenih proizvodov in tako ne preverjajo poslane dokumentacije, temveč le sprejmejo tisto, kar dobijo od proizvajalcev, zastopnikov ali trgovcev. Tudi odgovorni nadzorniki ne izvajajo kontrole nad vgrajenimi gradbenimi proizvodi.

➤ **Akcija nadzora nad gradnjo sončnih elektrarn**

V Sloveniji je po podatkih Registra deklaracij za proizvodne naprave električne energije iz obnovljivih virov in soproizvodnje z visokim izkoristkom, ki ga vodi Javna agencija RS za energijo aktivnih 3.280 sončnih elektrarn (dalje: SE) s skupno nazivno močjo 254MW. Večina teh je zgrajena na obstoječih stavbah in inženirskih objektih, kot enostavne naprave za proizvodnjo električne energije na podlagi 23. čl. Uredbe o energijski infrastrukturi (Uradni list RS, št. 62/03, 88/03, 75/10 in 53/11, v nadaljnjem besedilu: Uredba), brez gradbenih dovoljenj. V Sloveniji je le nekaj sončnih elektrarn, ki so bile zgrajene pred uveljavitvijo Uredbe in so zanje pridobljena gradbena in uporabna dovoljenja. Iz omenjenega registra, ki vodi seznam vseh proizvodnih naprav, je razvidno, da v Sloveniji trenutno nimamo nobene sončne elektrarne nazivne moči nad 1MW.

Namen akcije nadzora je bil ugotoviti stanje legalnosti objektov, na katerih so nameščene naprave za proizvodnjo elektrike na podlagi izrabe sončne energije. Iz seznama delujočih sončnih elektrarn so bili za nadzor zbrani predvsem večji objekti v javni rabi. V akciji nadzora nad sončnimi elektrarnami je sodelovalo 8 gradbenih inšpektorjev iz celotne Slovenije.

Akcija je potekala od 22. 10. 2014 do 30. 11. 2014. Obravnavanih je bilo 10 objektov, na katerih so nameščene sončne elektrarne. Gradbeni inšpektorji so preverjali zlasti:

- ali je objekt, na katerem je sončna elektrarna, legalen (gradbeno in uporabno dovoljenje),
- ali je nezahteven objekt skladen z izdanim gradbenim dovoljenjem,
- ali je za potrebe namestitve sončne elektrarne bila potrebna rekonstrukcija objekta,
- ali so sončne elektrarne nazivne moči do 1MW, ki se jih lahko brez gradbenega dovoljenja postavi na obstoječe legalne objekte.

V večini nadziranih primerov so gradbeni inšpektorji ugotovili, da so objekti, na katerih so sončne elektrarne, legalno zgrajeni in imajo ustrezna uporabna dovoljenja, da elektrarne ne presegajo nazivne moči 1MW ter, da za namestitve slednjih ni bila potrebna statična ojačitev objekta ali strehe in so postopke po opravljenih inšpekcijskih pregledih ustavili. V dveh postopkih sta ugotovljeni nelegalni gradnji objektov in sta izdani odločbi za odstranitev objektov po 152. čl. ZGO-1, v enem je ugotovljena nelegalna gradnja, prav tako v enem primeru pa nelegalna uporaba objekta. V eni zadevi je izrečena pravni in odgovorni osebi globa za prekršek, nekaj inšpekcijskih in prekrškovnih postopkov pa v času poročanja še poteka.

Akcija, ki jo je izvedla gradbena inšpekcija je pokazala, da določeni investitorji pridobijo gradbena dovoljenja za nezahtevne objekte, izvedejo pa dejansko večje - manj zahtevne objekte ali objekte zgradijo popolnoma drugače, kot je določeno v gradbenem dovoljenju. Te se obravnava kot nelegalne ali neskladne objekte. Pojavljajo se tudi nelegalne uporabe objektov.

Opozoriti kaže še na problem oblikovanja objektov, čemur bi bilo potrebno pri prostorski zakonodaji ter postopkih dovoljevanja in nadzora gradenj v bodoče posvetiti več pozornosti. V prostorskih izvedbenih aktih (PIA) in dovoljenjih za gradnjo bi morali namreč natančneje opredeliti tipologijo objektov posamezne pokrajine. Sedaj se dogaja, da upravne enote dovoljujejo gradnjo nezahtevnih objektov kot so npr. kozolci ali skednji, brez natančnejše opredelitve glede oblikovanja, ampak se določi samo tlorisna površina ali pa tlorisne dimenzije, ki ne omogočajo oblikovanja objekta, značilnega za določeno pokrajino, ker pač PIA tega ne določa. Prav tako bi morali opredeliti, na katerih območjih (objektih) je dopustno nameščati fotovoltaične panele. PIA in gradbena dovoljenja namreč določajo skladno oblikovanje streh in barve kritin, ki je v večini območij Slovenije opečna ali v barvi opečne. Kakšen pomen ima to določilo, če se na strehe nato nameščajo fotovoltaični paneli črne barve z različnimi podkonstrukcijami, s katerimi investitorji iščejo najugodnejšo lego za »lovljenje« sončne energije, kateri popolnoma spremenijo vzgled objekta, naselja ali krajine.

Celovito stanje na tem področju kaže izdelati tudi na podlagi ugotovitev energetske inšpekcije, zlasti pa še inšpekcije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, posebej z vidika zagotavljanja požarne varnosti večjih javnih objektov.

7.1.5 Ostalo

Gradbena inšpekcija je imela na dan 31. 12. 2014 v reševanju 10.532 upravnih inšpekcijskih zadev. V 3.058 zadevah je bila izdana inšpekcijska odločba po 152. členu ZGO-1 (inšpekcijski ukrepi pri nelegalni gradnji – odstranitev objekta/vzpostavitev v prejšnje stanje). Med temi zadevami je 1.835 zadev z uvedenim izvršilnim postopkom, saj je bil že izdan sklep o dovolitvi izvršbe po drugi osebi. Od tega je v 1.209 zadevah izdan sklep o dovolitvi izvršbe izvršljiv in pravnomočen. To pomeni, da v teh primerih zavezanci nimajo več na voljo rednih pravnih sredstev. Inšpekcijski zavezanci kljub uvedenemu izvršilnemu postopku niso izvršili določb iz inšpekcijskih odločb, zato morajo gradbeni inšpektorji glede na predviden način izvršbe (izvršba po drugi osebi, izvršba s prisilitvijo) to tudi izvršiti. Gradbeni inšpektorji imajo zavedenih tudi 5.790 upravnih zadev, v katerih teče ugotovitven postopek oz. v teh zadevah še ni bilo odločeno.

Na Inšpektoratu RS za promet, energetiko in prostor je bilo na dan 31. 12. 2014 zaposlenih 188 javnih uslužbencev, od tega 138 inšpektorjev, med katerimi je 69 gradbenih inšpektorjev. Iz navedenih števil je razvidno, da je nemogoče voditi vse inšpekcijske postopke na področju gradbene inšpekcije

istočasno in v zakonsko predpisanih rokih, kakor tudi, da je fizično nemogoče zagotoviti ažurno obravnavo vseh prijav, ki jih inšpektorat prejme na področju gradbene inšpekcije.

Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor je na svoji spletni strani v zvezi s Prioritetami dela gradbene inšpekcije objavil splošno informacijo prijaviteljem domnevnih kršitev predpisov o graditvi objektov in splošno informacijo investitorjem gradnje.

http://www.ipep.gov.si/si/vprasanja_in_odgovori/vp/gradbena_geodetska_in_stanovanjska_inspekcija/gradbena_inspekcija/#c17020

Gradbena inšpekcija se že dlje časa sooča z velikim številom prijav, zahtev in drugih vlog pravnih in fizičnih oseb, kakor tudi odprtih inšpekcijskih zadev in nerealiziranih izvršilnih postopkov. Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor ima določene Prioritete za razvrščanje (prioritete za obravnavanje prijav, prioritete za nadaljevanje začelih inšpekcijskih postopkov in prioritete v izvršilnih postopkih). Gradbeni inšpektorji pri inšpekcijskih postopkih in pri opravljanju upravnih izvršb po določenih veljavne zakonodaje upoštevajo predvsem javno korist in javni interes. Namen interne metodologije razvrščanja in določanja prioritet je zagotavljanje učinkovitejšega delovanja gradbene inšpekcije pri izvajanju njene prvenstvene naloge, to je zagotavljanje spoštovanja zakonov in podzakonskih predpisov na področju prostora in sicer poenoteno glede na pomembnost po celi Sloveniji, brez morebitnih zunanjih vplivov in pritiskov na inšpekcijske postopke. Prioritete dela gradbene inšpekcije jasno opredeljujejo načine ravnanj v zvezi z obravnavo prijav, vodenjem inšpekcijskih postopkov in prednostno izvedbo izvršbe ter imajo jasno določene kriterije za prednostno obravnavo prijav, zadev in izvršb.

Dne 20. 5. 2013 so bile sprejete Usmeritve gradbenim inšpektorjem za izvajanje izvršb po drugi osebi. Te Usmeritve gradbenim inšpektorjem za izvajanje izvršb po drugi osebi določajo vrstni red izvedbe izvršilnih postopkov na področju dela gradbenih inšpektorjev Gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije ter kratka pojasnila in usmeritve pred samo izvedbo upravne izvršbe, med potekom upravne izvršbe inšpekcijskih odločb po drugi osebi in postopanje po že opravljeni upravni izvršbi.

Pri vodenju inšpekcijskih postopkov so se upoštevali naslednji parametri:

- faznost gradnje (ko je ogroženo zdravje in življenje ljudi, javna varnost ali premoženje večje vrednosti (nujni ukrepi v javnem interesu, kjer je upravičena tudi ustna odločba - 144. člen in 211. člen ZUP); objekti v gradnji: nelegalne gradnje, neskladne gradnje, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi; zgrajeni/dokončani objekti ali objekti v uporabi: nelegalne gradnje, neskladne gradnje, uporaba objektov; Ostalo: objekti kjer je izdano gradbeno dovoljenje, vzdrževalna dela, posegi v prostor, sprememba namembnosti brez gradbenih posegov, sprememba rabe...)
- vrsta kršitve (nelegalna gradnja, neskladna gradnja, uporaba objektov, nadzor nad udeleženci gradnje, gradbeni proizvodi),
- zahtevnost objekta (zahtevni objekt, manj zahtevni objekt, nezahtevni objekt, enostavni objekt),
- vrsto objekta (gradnje javnih objektov, kot so šole, bolnišnice, vrtci, drugi objekti za javne prireditve; industrijski objekti; gradnje v območju javnih površin in komunalnih vodov; večstanovanjski objekti; poslovni objekti; stanovanjski objekti; ne stanovanjski objekti; inženirski objekti),
- nevarnost (potencialno nevarni javni objekti; ogrožanje javne površine v državni lasti; ogrožanje javne površine v občinski lasti; objekti v privatni lasti),
- ter ostale karakteristike (gradnje za trg; ponovitveno dejanje; objekti, ki jih prijavlja večje število ljudi (več prijav različnih oseb ali mediji, civilne iniciative,.); začetek gradnje (izkop gradbene jame), kjer je možno gradnjo še ustaviti; na zaščitene območjih (nacionalni park, krajinski park, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče); objekti z vplivi na okolje).

Gradbeni inšpektorji so izvršljive inšpekcijske odločbe izvrševali na podlagi vrstnega reda, ki ga določajo sprejete prioritete za razvrščanje izvršilnih postopkov. Prioritete pri razvrščanju upoštevajo zlasti stopnjo javnega interesa za izvršitev odločbe z upoštevanjem naslednjih kriterijev:

- pravno stanje (pravnomočnost, izvršljivost) izdanih upravnih aktov, na podlagi katerih se opravlja izvršba,

- fizične karakteristike objekta – zahtevnost objekta po Uredbi o razvrščanju objektov glede na zahtevnost gradnje (zahtevni, manj zahtevni, nezahtevni, enostavni objekt),
- nevarnost (potencialno nevarni javni objekti; ogrožanje javne površine v državni lasti; ogrožanje javne površine v občinski lasti; objekti v privatni lasti),
- vpliv objekta na ljudi in okolje (objekt za katerega je s predpisi o varstvu okolja določeno, da je zanj presoja vplivov na okolje obvezna ter objekt za katerega s predpisi o varstvu okolja ni obvezna presoja vplivov na okolje, z onesnaževanjem in obremenjevanjem pa vpliva na kvaliteto bivanja v določenem okolju),
- objekt na zaščitanih območjih - kršitve glede na lego objekta v prostoru (nacionalni/narodni park, regijski park, krajinski park, Natura 2000, naravne vrednote in spomeniki, ekološko pomembna območja in posebna varstvena območja, naravni rezervat, zaščiteno mestno jedro in spomeniško zaščiteni objekti, vodovarstveno območje, vodno zemljišče, zemljišča s podzemnimi vodami, priobalni pasovi, gozdno zemljišče, prvo kmetijsko zemljišče, naravna zdravilna sredstva, varovalni pas posameznih objektov gospodarske javne infrastrukture, zemljišča, na katerih je območje izključne rabe letališča, vzletišča oziroma infrastrukturnega objekta navigacijskih služb zračnega prometa ter zemljišča, nad katerimi je na podlagi predpisov, ki urejajo letalstvo, določeno območje nadzorovane rabe in območje omejene rabe, območja s področje obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter drugi varovani pasovi ali katera druga zaščitena območja, ki so razvidna iz PUP),
- objekti v javni rabi,
- objekti, v katerih se opravlja dejavnost,
- možnost legalizacije objekta.

Pri izvršilnih postopkih so imele prednost tiste zadeve, pri katerih so upravni akti pravnomočni.

Z notranjo ureditvijo razvrščanja prijav/zadev po pomembnosti želi inšpektorat zagotoviti učinkovito izvajanje nalog, ki jih je po zakonu dolžan zagotavljati, ob tem pa varovati javni interes, ki zahteva izvajanje nujnih ukrepov ter v prvi vrsti obravnavo težjih nepravilnosti. Ocenjujemo, da s takšnim delom inšpektorat zagotavlja ne le bolj učinkovito represivno politiko, ampak tudi preventivno politiko, kajti s tem naj bi se preprečevalo ne le nadaljevanje kršitev s strani večjih kršiteljev, ampak naj bi se zagotavljala tudi večja varnost.

Prioritete za razvrščanje prijav, inšpekcijskih postopkov in izvršilnih postopkov glede na pomembnost kršitve in določanje stopnje pomembnosti obravnave ter posledično vrstni red reševanja prijav, vodenja inšpekcijskih postopkov ter izvedbe izvršbe (v nadaljevanju Prioritete za razvrščanje), v skladu z enajsto točko 1. odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) štejemo kot izjemo od prostega dostopa do informacij javnega značaja. Metodologija obravnavanja prijav in razvrščanje izvršilnih postopkov se nanaša na notranje poslovanje organa. Z razkritjem Prioritet za razvrščanje bi Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor utrpel resne in vsebinske motnje pri delovanju organa, ki bi bile večje kot pravica javnosti, da se seznani s Prioritetami za razvrščanje, kar je z instančnimi odločbami že potrdila tudi Informacijska pooblaščenka v treh primerih (dve zahtevi novinarjev in zahteva inšpekcijskega zavezanca).

Poudarek dela gradbenih inšpektorjev v letu 2014 je bil tudi na reševanju starih zadev z namenom zmanjšanja števila aktivnih spisov.

V letu 2014 je gradbena inšpekcija intenzivno sodelovala z Ministrstvom za infrastrukturo in prostor pri pripravi nove zakonodaje na področju graditve objektov in urejanja prostora. Tako je sodelovala pri oblikovanju novih sistemskih rešitev zakona o graditvi objektov na področju inšpekcijskega ukrepanja, poleg tega pa je intenzivno sodelovala pri pripravi oziroma oblikovanju systemske rešitve v zvezi s problematiko nedovoljenih gradenj v Sloveniji.

Gradbeni inšpektorji so v letu 2014 pri nadzoru sodelovali v skupnih akcijah Regijske koordinacije inšpekcij, z lokalnimi skupnostmi oziroma občinskimi in medobčinskimi inšpektorji, drugimi inšpekcijskimi službami, s policijo, drugimi državnimi organi, itd.

Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor je 1. 2. 2013 prešel na novi informacijski sistem INSPIS, s čimer so bile tudi v letu 2014 povezane dodatne aktivnosti gradbenih inšpektorjev za njegovo čim bolj optimalno delovanje.

Vezano na delo gradbene, geodetske in stanovanjske inšpekcije je bilo v letu 2014 s strani predstojnika organa poslanih 551 dopisov, odgovorov, obvestil in poročil.

7.2 PODROČJE GEODETSKE INŠPEKCIJE

7.2.1 Pristojnost in zakonodaja

Delo geodetske inšpekcije opravlja 1 geodetski inšpektor, ki ima pooblastilo za nadzor za območje cele Slovenije. Geodetska inšpekcija opravlja nadzorstvo nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev. Temeljni zakon, ki opredeljuje pristojnosti geodetske inšpekcije, je Zakon o geodetski dejavnosti – ZGeoD-1 (Uradni list RS, št. 77/10). Po tem zakonu geodetski inšpektor nadzoruje zlasti izpolnjevanje pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetsko podjetje, odgovornega geodeta in geodeta. V primeru ugotovljenih nepravilnosti po tem zakonu geodetski inšpektor poleg prekrškovnega postopka odredi prepoved opravljanja geodetske dejavnosti in izbris iz ustreznih imenikov.

Poleg tega zakona geodetska inšpekcija izvaja nadzor tudi nad drugimi zakoni s področja geodetske dejavnosti:

- Zakon o evidentiranju nepremičnin – ZEN (Uradni list RS, št. 47/06, 65/07 - Odločba US, 106/10 - ZDoh-2H, 47/12),
- Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin - ZMVN (Uradni list RS, št. 50/06, 87/11 in 40/12 – ZUJ),
- Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb – ZDOIONUS (Uradni list RS, št. 25/08),

skupaj s številnimi podzakonskimi akti.

Osnovna naloga geodetskega inšpektorja je nadzor v zvezi z izpolnjevanjem zakonsko določenih pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete. Pri opisanem gre predvsem za opravljanje nadzora nad:

- izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti, ki jo lahko opravlja fizična ali pravna oseba, ki ima v Poslovni register Slovenije vpisano geodetsko dejavnost in mora imeti zavarovano poslovno odgovornost ter na podlagi pogodbe o zaposlitvi zagotovljeno sodelovanje odgovornega geodeta,
- vpisom v imenik geodetskih podjetij,
- izpolnjevanjem pogojev za odgovorne geodete in
- izpolnjevanjem pogojev za geodete (geodetska izkaznica).

Osnovni cilji geodetske inšpekcije so definirani preko treh temeljnih nalog in sicer:

Geo1 - Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete

Geo2 - Nadzor nad evidencami nepremičnin

Geo3 - Zagotoviti pravilno označevanje ulic in stavb

Ključne besede so povezane s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo ključnih besed pri posamezni temeljni nalogi na nivoju zadeve za geodetsko inšpekcijo.

GEODETSKA INŠPEKCIJA		Ključna beseda, ki opredeljuje temeljno nalogo
Nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne geodete in geodete	Ukrepi po ZGeoD-1 (Zakon o geodetski dejavnosti)	Geo1 - GEODETI
Nadzor nad evidencami nepremičnin	Ukrepi po ZEN in ZMVN (Zakon o evidentiranju nepremičnin, Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin)	Geo2 - EVIDENCE NEPREMIČNIN

Zagotoviti pravilno označevanje ulic in stavb	Ukrepi po ZDOIONUS (Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb)	Geo3 - OZNAČEVANJE
---	---	--------------------

Vsa dejanja in postopki geodetske inšpekcije so namenjena doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektorji tudi dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

7.2.2 Inšpekcijski nadzor

Geodetska inšpekcija je v letu 2014 prejela 56 prijav. Večina prijav se še vedno nanaša na opravljanje geodetskih storitev na terenu in njihove domnevne nepravilnosti, čeprav se vprašanje nestrinjanja z vzpostavitev katastrske meje v naravi rešuje v sodnem postopku določitve meje, kar pa je povezano s precejšnjimi stroški. Za skladnost izdelka oz. dela s predpisi geodetske stroke je odgovoren odgovorni geodet, ki s svojim podpisom in identifikacijsko številko na izdelku potrjuje pravilnost letga. V vseh obravnavanih primerih se preveri, ali ima geodetsko podjetje pridobljeno dovoljenje za izvajanje geodetskih storitev in ali je posamezne storitve, ki so podlaga za urejanje mej zemljišč in parcelacijo, opravljal geodet z ustrezno strokovno izobrazbo in z opravljenim posebnim strokovnim izpitom.

Po uradni dolžnosti je bilo v letu 2014 uvedenih 247 postopkov, od tega je bilo uvedenih 33 inšpekcijskih postopkov ter 209 prekrškovnih postopkov. 5 ostalih splošnih postopkov pa se je nanašalo na delovanje geodetske inšpekcije.

2014	Inšpekcijski nadzor na geodetskem področju
Število prejetih prijav	56
Število inšpekcijskih postopkov	33

V letu 2014 je bilo rešenih 38 inšpekcijskih zadev, 234 prekrškovnih zadev in 1 ostala splošna zadeva. Geodetska inšpekcija je tako imela na dan 31. 12. 2014 odprtih 23 inšpekcijskih zadev, 97 prekrškovnih zadev in 3 ostale splošne zadeve.

V letu 2014 je geodetska inšpektorica v zvezi s postopki poslala 443 dopisov, odgovorov, obvestil in pojasnil strankam, prijaviteljem in drugim.

V letu 2014 ni bila izdana nobena inšpekcijska odločba za odpravo nepravilnosti. V enem primeru pa je organ druge stopnje pritožbo zoper posamičen akt zavrnil.

Geodetska inšpekcija prejme tudi posamezne prijave oz. pritožbe, ki se nanašajo na konkretne akte geodetskih uprav ali pa na "napake", ki so jih stranke zaznale v arhivskih podatkih geodetskih uprav. Za reševanje takih in podobnih prijav geodetska inšpekcija ni pristojna.

Pogoste so tudi prijave v zvezi z odstranitvijo oz. poškodovanjem mejnih znamenj, vendar geodetska inšpekcija nima podlage v materialnem predpisu za izdajo ureditvenih odločb temveč lahko uvede le prekrškovni postopek.

Povečalo se je tudi število prijav v zvezi z domnevno nepopolnimi ali nepravilnimi podatki v registru nepremičnin. Zakon o evidentiranju nepremičnin predpisuje obvezno evidentiranje stavb v kataster stavb in register nepremičnin. V primerih, ko Geodetska uprava ugotovi, da stavba ni evidentirana v katastru stavb ali registru nepremičnin in zavezanec tega ne stori niti po opozorilu Geodetske uprave, ta geodetski inšpekciji poda le predlog za uvedbo postopka o prekršku, saj v materialnem predpisu ni podlage za izdajo ureditvenih odločb.

Ker je osnovna naloga geodetske inšpekcije nadzor nad izpolnjevanjem pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu z Zakonom o geodetski dejavnosti za geodetska podjetja, odgovorne

geodete in geodete, je geodetska inšpekcija v letu 2014 intenzivno vršila nadzor nad podjetji, ki opravljajo geodetsko dejavnost.

V letnem načrtu dela IRSPEP 2014 za geodetsko inšpekcijo smo za doseganje cilja splošnega nadzora nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov s področja geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev predvideli 40 inšpekcijskih pregledov. Geodetska inšpektorica je v letu 2014 na področju geodetske dejavnosti, izvajanjem geodetskih dejavnosti in izvajanjem geodetskih storitev opravila le 15 inšpekcijskih pregledov. Tako zastavljenega cilja iz Plana dela za leto 2014 ni izpolnila, vzrok temu pa je preobremenjenost na področju prekrškovnih postopkov, predvsem v zvezi z domnevno nepopolnimi ali nepravilnimi podatki v registru nepremičnin.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih geodetske inšpekcije v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz spodnje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik - redni pregled	10
Zapisnik - izredni pregled	5
Zapisnik kontrolni pregled	0
Zapisnik o zaslišanju	5
Ostali zapisniki	28
Odločba	0
Opozorilo upravno	0
Opozorilo ZIN	0
Sklep - dovolitev izvršbe (po II. osebi)	0
Sklep - dovolitev izvršbe (denarna prisilitev)	0
Sklep - o denarni kazni	0
Znesek izrečenih denarnih kazni	0
Sklep - ustavitev postopka	20
Ostali sklepi	2

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih geodetske inšpekcije v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014, ki so bili opravljeni v zasledovanju treh ciljev: Geo1 - GEODETI, Geo2 - EVIDENCE NEPREMIČNIN in Geo3 - OZNAČEVANJE so razvidni iz spodnje tabele:

Geodetska inšpekcija	Geo1	Geo2	Geo3
Zapisnik - redni pregled	5	2	0
Zapisnik - izredni pregled	4	1	0
Zapisnik kontrolni pregled	0	0	0
Zapisnik o zaslišanju	1	1	0
Ostali zapisniki	16	5	2
Odločba	0	0	0
Opozorilo upravno	0	0	0

Opozorilo ZIN	0	0	0
Sklep - dovolitev izvršbe (po II. osebi)	0	0	0
Sklep - dovolitev izvršbe (denarna prisilitev)	0	0	0
Sklep - o denarni kazni	0	0	0
Sklep - ustavitev postopka	18	2	0
Ostali sklepi	0	1	0

7.2.3 Prekrškovni postopek

Geodetska inšpekcija v okviru prekrškovnega postopka relativno pogosto obravnava prijave v zvezi z odstranitvijo oz. poškodovanjem mejnih znamenj. Prijave običajno temeljijo na obtožbah "sosedu" in domnevnemu kršitelju mnogokrat ni mogoče dokazati storjenega prekrška. V primerih, ko je kršitelju dokazano, da je z odstranitvijo oz. poškodovanjem mejnikov bil storjen prekršek iz malomarnosti ali namerno, se izda odločba o prekršku. V vseh primerih prejetih prijav je bil uveden postopek o prekršku.

V letu 2014 je bilo prejetih skupno 192 predlogov za uvedbo postopka o prekršku, predvsem zaradi neevidentiranja stavbe v kataster stavb in zaradi posredovanja nepravilnih ali nepopolnih podatkov o posamezni delov stavb v registru nepremičnin. Uvedenih je bilo 209 prekrškovnih postopkov ter rešenih 234 prekrškovnih postopkov.

V prekrškovnih postopkih je geodetska inšpekcija v letu 2014 izdala 60 odločb o prekršku, 3 plačilne naloge, 84 opozoril in 42 odločb z opominom. V zadnjem času opažamo, da se kršitelji po prejemu obvestila o uvedbi postopka o prekršku ustrezno odzovejo in uredijo vse potrebno za vpis stavbe v kataster stavb. V prekrškovnih postopkih je geodetska inšpekcija v letu 2014 prejela 2 odločitvi o ZSV, v katerih je sodišče ustavilo prekrškovni postopek.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih geodetske inšpekcije v okviru prekrškovnih postopkov v letu 2014 je razvidno iz spodnje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
209	84	3	60	42	9	0

V spodnji tabeli je prikazana skupna višina izrečenih glob, višina izvršenih plačil izrečenih glob in višina izvršenih plačil izrečenih glob s priznanim 50% popustom:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	7.836,97
Plačilo terjatev	1.131,11
Plačilo s 50% popustom	792,56

7.2.4 Akcije v letu 2014

V letu 2014 sta bili opravljeni dve akciji geodetske inšpekcije z namenom ugotavljanja in preprečevanja večjega obsega kršitev in zaščite javnega interesa, in sicer za:

- doseganje cilja večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine ter povečanja investicij, povezanih z nepremičninami, nepremičninskim trgov, vse v povezavi pravičnega obdavčenja nepremičnin;

-
- doseganje cilja zagotavljanja izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti.

V nadaljevanju podajamo kratek opis posamezne akcije in poročilo o stanju oziroma ukrepih.

- Doseganje cilja večje pravne varnosti lastnikov nepremičnin, večje varnosti vlaganj v nepremičnine ter povečanja investicij, povezanih z nepremičninami, nepremičninskim trgom, vse v povezavi pravičnega obdavčenja nepremičnin.

Geodetska inšpekcija je v ta namen obravnavala vse predlagane in ugotovljene prekrške v zvezi z evidentiranjem stavb ali delov stavb v kataster stavb oz. register nepremičnin, vendar v konkretnih inšpekcijskih postopkih nepravilnosti ni bilo ugotovljenih.

- Doseganje cilja zagotavljanja izpolnjevanja pogojev podjetij in v njih zaposlenih posameznikov za opravljanje geodetske dejavnosti.

Po določbah Zakona o geodetski dejavnosti geodetski inšpektor nadzoruje zlasti izpolnjevanje pogojev za opravljanje geodetske dejavnosti v skladu s tem zakonom za geodetsko podjetje, odgovornega geodeta in geodeta ter tuje ponudnike. Iz tega razloga je geodetska inšpekcija v letu 2014 izvedla nadzor pri posameznih podjetjih, ki opravljajo geodetsko dejavnost, ter preverila, ali podjetje in v njem zaposleni posamezniki izpolnjujejo pogoje za opravljanje geodetske dejavnosti. Dodatno je geodetska inšpekcija uvedla inšpekcijski nadzor nad vsemi izvajalci geodetskih storitev, zoper katere je bila podana kakršnakoli prijava, vendar v konkretnih inšpekcijskih postopkih nepravilnosti ni bilo ugotovljenih.

7.3 PODROČJE STANOVANJSKE INŠPEKCIJE

7.3.1 Pristojnost in zakonodaja

Pristojnost stanovanjske inšpekcije in pooblastila za izvajanje inšpekcijskega nadzora določajo Stanovanjski zakon, Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb, Zakon o splošnem upravnem postopku, Zakon o inšpekcijskem nadzoru, Zakon o prekrških ter podzakonski predpisi, izdani na podlagi teh zakonov.

Stanovanjski zakon

Stanovanjski zakon določa, da inšpekcijski nadzor nad uresničevanjem javnega interesa na stanovanjskem področju opravljajo inšpektorji stanovanjske inšpekcije. Inšpekcijsko nadzorstvo je opredeljeno v členih od 124. do 130. člena Stanovanjskega zakona. Kazenske določbe so opredeljene v členih od 168. do 172. člena Stanovanjskega zakona. Pristojnost stanovanjskega inšpektorja se konkretizira v sledečem:

- v ukrepih, ki zagotavljajo vzdrževanje skupnih delov večstanovanjskih stavb v etažni lastnini v skladu z normativi za vzdrževanje,
- v določitvi začasnega upravnika,
- v ukrepih zoper posameznega etažnega lastnika, da vzdržuje stanovanje tako, da se odvrne škoda, ki bi nastala drugim posameznim delom ali da se najemniku omogoči normalna uporaba stanovanja,
- v prepovedi opravljanja dejavnosti v delu stanovanja, če niso izpolnjeni pogoji določeni v zakonu ter,
- da etažnemu lastniku, ki vgradi napravo na skupne dele večstanovanjske hiše brez potrebnega soglasja ostalih etažnih lastnikov, naloži njegovo pridobitev, oziroma odstranitev naprave in sanacijo povzročene škode, če soglasje ni pridobljeno.

Zakon o varstvu kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb (ZVKSES)

Zakon je stopil v veljavo 1. avgusta 2004. Namen zakona je zavarovanje kupcev stanovanj in enostanovanjskih stavb pred finančno nesposobnostjo investitorjev, ko ti še pred končanjem gradnje pričnejo s prodajo, pri čemer se kupci zavežejo del kupnine plačati pred izročitvijo predmeta prodaje. Nadzor nad tem ali prodajalci pri prodaji stanovanjskih stavb in stanovanj potrošnikom ravna v skladu z določbami o prodaji, ki so urejene v drugem poglavju zakona, opravljajo stanovanjski inšpektorji. Če prodajalec sklepa prodajne pogodbe, oziroma oglašuje prodajo v nasprotju z določbami

tega zakona, mu stanovanjski inšpektor glede na vsebino kršitve prepove sklepanje prodajnih pogodb oziroma oglaševanje ali odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti. Kadar inšpektor oceni, da je zaradi načina in obsega kršitve to potrebno za zaščito kupcev, svojo odločbo tudi javno objavi.

Osnovni cilji stanovanjske inšpekcije so definirani preko štirih temeljnih nalog in sicer:

- S1 - Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb
- S2 - Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele
- S3 - Učinkovito upravljanje in najemna razmerja ter nadzor etažnih lastnikov, upravnikov in najemnikov
- S4 - Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine

Ključne besede so povezane s področno zakonodajo, ki jo inšpekcija pokriva. Spodnja tabela prikazuje uporabo ključnih besed pri posamezni temeljni nalogi na nivoju zadeve za stanovanjsko inšpekcijo.

STANOVANJSKA INŠPEKCIJA		Ključna beseda, ki opredeljuje temeljno nalogo
Zagotavljanje vzdrževanja skupnih delov in popravil v posameznih delih večstanovanjskih stavb	Vzdrževanje skupnih delov - 125. čl. SZ-1	S1 - VZDRŽEVANJE
	Popravila v lastnem stanovanju - 129. čl. SZ-1	
	Vzdrževanje skupnih in posameznih delov stavbe	
Kontroliranje opravljanja dejavnosti v stanovanju in izvajanja posegov v skupne dele	Opravljanje dejavnosti – 14. čl., 129. čl. SZ-1	S2 - DEJAVNOSTI IN SKUPNI DELI
	Odstranitev naprav in posegi v skupne dele- 15. čl., 126.a čl. SZ-1	
	Sklepanje najemnih pogodb – 24. čl. SZ-1	
	Obveščanje o spremembi lastništva – 17. čl. SZ-1	
Učinkovito upravljanje in najemna razmerja ter nadzor etažnih lastnikov, upravnikov in najemnikov	Začasna določitev upravnika - 128. čl. SZ-1	S3 - UPRAVLJANJE
	Nadzor nad poslovanjem neprofitnih stanovanjskih organizacij - 153.a čl. SZ-1	
	Prekrškovni nadzor etažnih lastnikov - 168., 169., 170 čl. SZ-1	
	Prekrškovni nadzor upravnikov- 171. čl. SZ-1	
	Prekrškovni nadzor najemnikov - 172. čl. SZ-1	
	Vse v zvezi s poslovanjem upravnika (sklic zbora, zapisnik zbora, vpogled v listine, izvedba primopredaje, zbiranje ponudb, itd...) ter imenovanje upravnika	
Kontrola poslovanja prodajalcev stanovanj in enostanovanjskih stavb v fazi prodaje posameznim kupcem ter kontrola zavarovanja plačil kupnine	Prepoved sklepanja prodajnih pogodb in oglaševanja, 5. čl, 12. oz.13. čl - 94. čl. ZVKSES	S4 - KUPCI STANOVANJ
	Prekrškovni nadzor investitorjev) oz. vmesnih kupcev - 96. čl. ZVKSES	

Vsa dejanja in postopki stanovanjske inšpekcije so namenjeni doseganju teh osnovnih ciljev, s tem namenom inšpektorji tudi dosledno vodijo inšpekcijske in prekrškovne postopke.

7.3.2 Inšpekcijski nadzor

Stanovanjski inšpektorji so v letu 2014 prejeli 1.054 prijav. Po uradni dolžnosti je bilo v letu 2014 uvedenih 453 postopkov, od tega je bilo uvedenih 327 inšpekcijskih postopkov ter 108 prekrškovnih postopkov. 18 ostalih splošnih postopkov pa se je nanašalo na delovanje stanovanjske inšpekcije.

2014	Inšpekcijski nadzor na stanovanjskem področju
Število prejetih prijav	1.054
Število inšpekcijskih postopkov	327

V letu 2014 je bilo rešenih 332 inšpekcijskih zadev, 83 prekrškovnih zadev in 19 ostalih splošnih zadev. Stanovanjska inšpekcija je tako imela na dan 31. 12. 2014 odprtih 136 inšpekcijskih zadev, 97 prekrškovnih zadev in 21 ostalih splošnih zadev. V letu 2014 so stanovanjski inšpektorji v zvezi s postopki poslali 1.638 dopisov, odgovorov, obvestil in pojasnil strankam, prijaviteljem in drugim.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih stanovanjske inšpekcije v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014 je razvidno iz spodnje tabele:

2014	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik - redni pregled	31
Zapisnik - izredni pregled	186
Zapisnik kontrolni pregled	14
Zapisnik o zaslišanju	1
Ostali zapisniki	21
Odločba	73
Opozorilo upravno	0
Opozorilo ZIN	0
Sklep - dovolitev izvršbe (po II. osebi)	4
Sklep - dovolitev izvršbe (denarna prisilitev)	19
Sklep - o denarni kazni	30
Znesek izrečenih denarnih kazni	13.150,00€
Sklep - ustavitev postopka	178
Ostali sklepi	26

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih stanovanjske inšpekcije v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2014, ki so bili opravljeni v zasledovanju treh ciljev: S1 - VZDRŽEVANJE, S2 - DEJAVNOSTI IN SKUPNI DELI, S3 - UPRAVLJANJE in S4 - KUPCI STANOVANJ so razvidni iz spodnje tabele:

Stanovanjska inšpekcija	S1	S2	S3	S4
Zapisnik - redni pregled	0	2	20	0
Zapisnik - izredni pregled	177	8	1	0
Zapisnik kontrolni pregled	13	0	0	0

Zapisnik o zaslišanju	1	0	0	0
Ostali zapisniki	3	2	7	0
Odločba	63	3	7	0
Opozorilo upravno	0	0	0	0
Opozorilo ZIN	0	0	0	0
Sklep - dovolitev izvršbe (po II. osebi)	4	0	0	0
Sklep - dovolitev izvršbe (denarna prisilitev)	19	0	0	0
Sklep - o denarni kazni	30	0	0	0
Sklep - ustavitev postopka	157	17	2	1
Ostali sklepi	21	3	1	0

Večina ureditvenih odločb se tudi v tem letu nanaša na vzdrževanje skupnih delov in popravilo napak v posameznem delu. V postopkih v zvezi z ZVKSES letos ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Večina prijav se je nanašala na problematiko reševanja reklamacijskih zahtevkov in opustitev izročitve v zakonu določene dokumentacije (npr. bančna garancija, uporabno dovoljenje ipd.) kupcu. Za reševanje teh vprašanj so pristojna le sodišča.

Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2014 je stanovanjska inšpekcija prejela 22 pritožb zoper izdane akte v inšpekcijskem postopku in 58 odločitev drugostopnega organa vezanih na vložena pravna sredstva. V letu 2014 je bila v 47 primerih pritožba zoper upravni akt v celoti zavrnjena (81,03%), na 1 upravnem aktu je bila odločitev spremenjena s strani organa druge stopnje (1,72%), 2 upravna akta sta bila delno odpravljena in vrnjena v ponovni postopek (3,45%), 8 upravnih aktov pa je bilo s strani organa druge stopnje v celoti odpravljenih in vrnjenih v ponovni postopek (13,79%).

V izvršilnih postopkih, ki se vodijo samostojno po uradni dolžnosti, je bilo izdanih 19 sklepov o dovolitvi izvršbe z denarno prisilitvijo in 4 sklepi o dovolitvi izvršbe po drugi osebi. Vse izvršbe za nederarne obveznosti v 30 zadevah so se opravljale s prisilitvijo.

V leto 2014 je bilo načrtovanih 150 rednih inšpekcijskih pregledov objektov in njihovih posameznih delov ter 30 inšpekcijskih pregledov v zvezi s koordinirano akcijo pregleda dvigal in njihovim vzdrževanjem v večstanovanjskih stavbah, oziroma je bilo načrtovano skupno 200 inšpekcijskih nadzorov. Načrtovanih je bilo tudi 30 do 40 ukrepov v prekrškovnem postopku akcij. Iz zgornjih podatkov je razvidno, da smo planirane cilje tudi uresničili, saj smo v letu 2014 opravili 231 rednih, izrednih in kontrolnih pregledov.

7.3.3 Prekrškovni postopek

V letu 2014 ni bilo prejetih predlogov za uvedbo postopka o prekršku, uvedenih je bilo 108 prekrškovnih postopkov ter rešenih 83 prekrškovnih zadev.

V prekrškovnih postopkih je stanovanjska inšpekcija v letu 2014 prejela 2 odločitvi o zahtevi za sodno varstvo - ZSV, v katerih je sodišče zavrnilo ZSV.

Natančnejše stanje s podatki o dejanjih in ukrepih stanovanjske inšpekcije v okviru prekrškovnih postopkov v letu 2014 je razvidno iz spodnje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odl. - GLOBA	Št. odl. - OPOMIN	Št. ZSV	Št. predlogov - uklonilni zapor
108	10	0	8	7	3	0

V spodnji tabeli je prikazana skupna višina izrečenih glob, višina izvršenih plačil izrečenih glob in višina izvršenih plačil izrečenih glob s priznanim 50% popustom:

	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	24.200
Plačilo terjatev	5.650
Plačilo s 50% popustom	3.150

Zaradi suma storitve prekrška so stanovanjski inšpektorji začeli s postopkom v 108 zadevah. Najpogostejše domnevne kršitve etažnih lastnikov na podlagi prijav so bile: izvedbena dela v posameznem delu brez potrebnega soglasja ostalih etažnih lastnikov, sklenitev najemnega razmerja brez pisne najemne pogodbe. Zoper upravnike so se prijave nanašale na kršitve v zvezi s sklicevanjem zbora etažnih lastnikov in sestavo zapisnika, predajo poslov novemu upravniku, porabo sredstev rezervnega sklada, onemogočanje vpogleda v pogodbe sklenjene s tretjimi osebami, opustitev zbiranja ponudb pri sklepanju poslov s tretjimi osebami in sestavo letnega poročila ter poročanjem etažnim lastnikom. Pri tem se posebej opozarja, da stanovanjski zakon vezano na opisane kršitve ne predvideva izvajanja inšpekcijskega nadzora in izdaje ureditvenih aktov, temveč le prekrškovne postopke na podlagi Zakona o prekrških.

7.3.4 Akcije v letu 2014

V letu 2014 je stanovanjska inšpekcija opravila akcijo nadzora v zvezi z obveznimi rednimi pregledi dvigal in njihovim vzdrževanjem v večstanovanjskih stavbah z namenom ugotavljanja in preprečevanja večjega obsega kršitev in zaščite javnega interesa. Podlaga za inšpekcijske postopke v teh zadevah je temeljila na podatkih dnevno informativnega biltena centra za obveščanje, Uprave RS za zaščito in reševanje, ki zajema podatke o nujnih intervencijah na dvigalih.

Akcija je potekala na območju celotne Republike Slovenije, pri čemer je od planiranih 30 zadev stanovanjska inšpekcija obravnavala 26 zadev. V sklopu akcije nadzora v zvezi z obveznimi rednimi pregledi dvigal in njihovim vzdrževanjem v večstanovanjskih stavbah je stanovanjska inšpekcija izdala 1 upravno odločbo, v 25 primerih so bili postopki s sklepom ustavljeni, ker ni bilo ugotovljenih pomanjkljivosti vzdrževanja dvigal.

7.3.5 Ostalo

Stanovanjski inšpektorji so bili v letu 2014 imenovani v posebno projektno delovno skupino, ki je pripravila osnutek sprememb in dopolnitev stanovanjskega zakona. Poglavitno delo v tej skupini je bila priprava vsebinskih sprememb, ki so se nanašale na vodenje in upravljanje rezervnega sklada etažnih lastnikov ter na spremembe prekrškovnih določb, katerih cilj je bil, da se v zakonu uveljavi pravica stanovanjskega inšpektorja kot prekrškovnega organa, da odloča v razponu predpisane globe, v jasnejši opredelitvi posameznih prekrškov in izenačenju etažnih lastnikov in najemnikov v prekrškovnem postopku, ko gre za vsebinsko enake kršitve stanovanjskega zakona. Delo projektne skupine je bilo s strani resornega ministrstva v letu 2014 ustavljeno.